

Fogyasztóvédő Alapítvány Heti sajtószemle 2021. 23. hét

A megfelelő óvintézkedések betartásával nyithattak ki a teraszok

Június 1-jétől különleges intézkedések érvényesek a vendéglők és kávézók teraszainak és a tengerparti strandok használatára. A rendelkezéseket nemcsak a vállalkozóknak, hanem a vendégeknek is be kell tartaniuk.

Nyitás. Továbbra is számos járványügyi intézkedés van érvényben, ami a vendéglátó-egységekre is vonatkozik • Fotó: Haáz Vince A vonatkozó intézkedéseket a gazdasági és az egészségügyi minisztérium 1809-es, illetve a gazdasági, az egészségügyi és a környezetvédelmi minisztérium 1810-es számú, május 29-én kiadott közös rendelete tartalmazza - emlékeztet az Agerpres hírügynökség. A teraszok esetében a bejáratnál szemrevételeos vizsgálatot kell tartani: a légzőszervi fertőzés látható tüneteivel rendelkező vendégeknek tilos a belépés. **HIRDETÉS** A vendéglátóipari cégeknek biztosítaniuk kell, hogy a bejáratnál és a mosdóknál használati utasítással ellátott kézfertőtlenítők legyenek, ugyanakkor ajánlatos egyirányú folyosók kijelölése, hogy az ügyfelek a lehető legkevesebb helyen találkozzanak (például a mosdók fele és onnan vissza). Az új szabályok szerint tilos az étlapok (ezeknek lehetőség szerint eldobhatóknak kell lenniük), a fűszerek és egyéb tárgyak áthelyezése az egyik asztalról a másikra. Ezeket minden esetben fertőtlenítik, miután az vendégek elhagyták az asztalt. A pincéreknek maszkot és kesztyűt kell viselniük, a tálaláshoz használt kesztyű nem használható az étel elkészítésekor. Tilos a termékeket állva fogyasztani. Egy asztalnál legtöbb négy vendég foglalhat helyet, egymástól legkevesebb másfél méter távolságra (kivéve, hogy egyazon család tagjairól van szó, akik ugyanabban a lakásban laknak). A szomszédos asztaloknál ülők között legalább két méter távolságnak kell lennie, asztalt csak előzetes bejelentkezéssel lehet foglalni, hogy elkerüljék a tömörülést a bejáratnál. Az asztalt foglaló vendégeket regisztrálják annak érdekében, hogy megkönnyítsék az epidemiológiai vizsgálatot egy esetleges fertőzés esetén. Az asztalokat a vendégek távozása után fertőtlenítik. Ami a tengerparti strandokat illeti a vonatkozó rendelet többek között előírja, hogy a strandon elhelyezett napozóágyak között 2 méteres távolságnak kell lennie (jobbra/balra/elöl/hátul), amennyiben ezeket nem egyazon család tagjai használják. A turistáknak tartaniuk kell egymás között a kétméteres távolságot (ha nem egyazon család tagjai), és ugyanez érvényes a strand személyzetének tagjaira is. A strandra való be- és kilépés csak a megfelelő jelzéssel ellátott, egyirányú útvonalon történhet; a vásárlók nem mehetnek a kiszolgálópulthoz, az alkalmazottaknak kell kiszolgálniuk őket. A strand üzemeltetője korlátozhatja a turisták belépését, amennyiben úgy ítéli meg, hogy további személyek érkezésével nem lehetne tartani a kötelező fizikai távolságot. A torlódások elkerülése érdekében az üzemeltető online vagy telefonos foglalási rendszert vezethet be. Ugyancsak az üzemeltető kötelessége, hogy folyamatosan ellenőrizze a személyzet tagjainak egészségi állapotát, illetve hogy tiltsa meg a belépést azok számára, akiken légúti megbetegedések vagy ragályos betegségek tüneteit észlelik. A koronavírusfertőzés-gyanús vagy igazolt eseteket azonnal jelenteni kell a megyei közegészségügyi igazgatóságnál. Az

üzemeltetőnek gondoskodnia kell a strandon levő eszközök, felszerelések megfelelő fertőtlenítéséről, valamint arról, hogy a mellékhelyiségekben állandó jelleggel legyen víz, szappan, papírtörölköző, legalább 60 százalékos alkoholtartalmú fertőtlenítőszer és érintésmentes szemeteskosár. Az intézkedések gyakorlatba ültetését a közegészségügyi igazgatóságok, az illetékes minisztériumok, valamint az országos fogyasztóvédelmi hatóság szakemberei ellenőrzik. A szabályok be nem tartása fegyelmi, polgári jogi, szabálysértési vagy büntetőjogi felelősséget von maga után - szögezi le a rendelet. -

[Eredeti](#)

(szekelyhon.ro, 2020. június 01., hétfő)

Egyre kifinomultabbak az internetes csalók, erre kell figyelni

A koronavírus-járvány hatására élénkült az online kereskedelem Európában, sok új vásárló jelent meg a karantén időszaka alatt az online kereskedelmi piacon. Ezzel egyidejűleg megjelentek azok a rosszindulatú csalók is, akik a gyanútlan vásárlók pénzére, adataira vadásznak - összegzi a Portfolio.hu.

A koronavírus- járvány következtében az online kereskedelem új lendületet vett és megnőtt a kereslet az élelmiszerek, tisztítószeres vagy gyógyszerek iránt, továbbá a digitális oktatás és otthoni munkavégzéshez szükséges eszközök iránt is. A GKI Digital felmérése szerint a járvány eredményeképp március közepe és április vége közötti másfél hónap során - csupán a termékrendelések tekintetében - több mint 50 ezer új vásárló jelent meg a magyar online kiskereskedelmi piacon. A koronavírus-járvány terjedésével párhuzamosan megjelentek azok a rosszindulatú szereplők is a világon, akik pénzt, adatokat vagy épp jelszavakat próbálnak kicsikarni a jóhiszemű vásárlóktól. Sok csaló már létező honlapokat másol le, az eredeti weboldalhoz hasonló színnel, dizájnnal, névvel, valamint logóval. Sok olyan új vásárló jelent meg az online piacon, akinek nincs tapasztalata, ezért fokozottan ki van téve a nemzetközi csaló webáruházaknak. Érdemes tehát elővigyázatosnak lenni, ha nem szeretnénk pórul járni. Vásárlás előtt mindenképp érdemes észben tartani ezeket a szabályokat: Ha egy ajánlat túl jó, vagy feltűnően nagy árengedményt kínál, az mindenképp gyanúra adhat okot. Érdemes ellenőrizni a weboldal biztonságosságát: URL előtt szerepel a https:// kitétel vagy egy zöld lakat, mellette a Biztonságos kifejezés. Hasznos lehet az oldal értékelésének vizsgálata a közösségi médiában, például a lelkendező, pozitív kommentek túlsúlya és a kevés eladási tranzakció intő jel. A Fogyasztóvédelem felhívja a figyelmet arra is, hogy gyanús az a webáruház, ahol a fizetési feltételek között kizárólag előre fizetési lehetőség biztosított. Valamint a vásárlás előtt érdemes elolvasni az Általános Szerződési Feltételeket (ÁSZF). Nagy értékű megrendelést csak olyan weboldalon érdemes bonyolítani, ahol már korábban sikeres vásárlás történt. Érdemes meggyőződni róla, hogy azon a weboldalon történik a vásárlás, ahova eredetileg kattintottunk. Ha az URL eltér a webáruház nevéől, az gyanúra adhat okot. - Origo

[Eredeti](#)

(origo.hu, 2020. június 01., hétfő)

Nem megfelelő a szűrőképességük

Több 100 ezer olyan maszkot találtak, amelyeket nem kellene árusítani - figyelmeztet Romániában a fogyasztóvédelmi hivatal. Címkék: arcmaszk, típus, európai tesztek, fertőzésveszély, Rapex, bírság, forgalmazó, államkincstár

[Eredeti](#)

(Katolikus Rádió, 2020. június 01., hétfő, 18 óra)

Több százezer, egészségre veszélyes maszkot vontak ki a forgalomból

A fogyasztóvédelmi hatóság közzétette a problémás típusokat.

Több százezer, egészségre veszélyes maszkot vont vissza a polcokról a fogyasztóvédelmi hatóság, miután kiderült, hogy ezek ahelyett hogy védenének, inkább kárt okoznak. "FIGYELEM! Van egy pár olyan maszk a kereskedelmi forgalomban, amely veszélyes terméként került fel a RAPEX riasztási rendszerbe. A maszkok szűrőképessége nem éri el a szükséges szintet, és nem illeszkednek megfelelően az arcra. Következésképpen a megengedettnél magasabb arányban jutnak át rajta a részecskék és a mikroorganizmusok" - írja Facebook-oldalán közölt bejegyzésében Paul Anghel, az Országos Fogyasztóvédelmi Hatóság (ANPC) vezérigazgatója, aki több fotót is megosztott a kifogásolt maszkokról. A Digi24 hírtelevízió megkereste Eduardt Cozminchi ANPC-elnököt, aki azzal egészítette ki kollégáját, hogy 32 olyan maszkot hoztak forgalomba, amely nem felelt meg az uniós minőségvédelmi követelményeknek. "Egy maszknak legalább 95 százalékos haékonysággal kell szűrnie a por, a baktériumok vagy a pollen ellen, ahhoz, hogy "átmenjen a vizsgán" - fogalmazott. Hozzátette: ma már bárki gyárthat maszkokat, de ezek semmilyen védelmet nem biztosítanak. Sőt egyesek allergiás mellékhatásokat is kiválthatnak. HIRDETÉS -

[Eredeti](#)

(maszol.ro, 2020. június 01., hétfő)

ATTÓL NEM KELL FÉLNI, HOGY A MAGYAR EMBEREK EBBŐL KIMARADNAK

Hogyan alakítja át Magyarországot a klímaváltozás? Megsülünk? A Mad Max, a Waterworld, Az út vagy a Snowpiercer világa köszönt Magyarországra, esetleg valami teljesen más? A klímaváltozás hatásait nagyon nehéz előre jelezni, főleg ilyen kis területen, mint Magyarország 93 ezer négyzetkilométere. Ebben a cikkben magyar szakértőkkel, hazai

tudományos munkákat felhasználva tekintettük át, mire érdemes felkészülnünk a következő évtizedekben. Sok jóra nem számíthatunk.

Timothy Morton 2013-ban hiperobjektumnak nevezte a klímaváltozást. Szerinte azok a dolgok hiperobjektumok, amik olyan hatalmas térben és hosszú időn át léteznek, hogy csak részeikben tudjuk befogadni és felfogni őket, egészükben nem. Ahogyan a hiperobjektumnak rengeteg, könnyen lokalizálható része, úgy a klímaváltozásnak is rengeteg érthető eleme van, de ezek az elemek nem azonosak magával a klímaváltozással. A klímaváltozás ugyanis nem csupán annyit jelent, hogy melegebb lesz Magyarországon, hogy az Alföldön csökken a csapadék, hogy folyóink száradhatnak ki, hogy gyümölcsök és zöldségek tűnhetnek el, hogy kiszárad a talaj, hogy elviselhetetlenül forróak lesznek a városaink, hogy pusztító viharok, árvizek, jégesők jöhetnek, hanem mindezt egyszerre, és még ennél sokkal többet. A klímaváltozás nemcsak a környezet átalakulása, hanem az emberi életé is, nemcsak annak folyamata, ahogyan a környezet reagál az emberi beavatkozásra, hanem az ember reakciója is a változó környezetre. A klímaváltozás magában foglalja minden valaha létező dolog és minden természeti folyamat kölcsönös egymásra hatását, éppen ezért, ha modellezni akarjuk, be kell látnunk, hogy tényleg végtelen számú változótól függ a jövőnk.

„Ahogyan Donald Rumsfeld mondta: kétféle nem tudjuk létezni” – tárta szét a kezét Szalai Sándor, a gödöllői Szent István Egyetem Vízgazdálkodási Tanszékének docense. „Van az a nemtudjuk, amiről tudjuk, hogy nem tudjuk, és van az a nemtudjuk, amiről nem is tudjuk, hogy nem tudjuk. Utóbbi teljesen nyílt terület, ahol rengeteg meglepetés érhet bennünket. A klímaváltozás modellezésében pedig valószínűleg sok ilyennel találkozunk.”

Dr. Bartholy Judit, az ELTE Meteorológiai Tanszékének vezetője is arról beszélt, mennyire erős a kapcsolat akár földrajzilag és időben is egymástól távol lejátszódó éghajlati jelenségek közt: „Olvadnak a sarki jégsapkák. Sokan azt mondják, messze van, kit érdekel? Pedig nagyon nagy problémát okoz ez a folyamat itt, a Kárpát-medencében is. A jéggel fedett vízfelszín világos színű, ezért a sugárzás legnagyobb részét (94–97 százalékát) visszaveri. A szabad vízfelszín viszont sötétebb, ezért elnyeli a sugarakat, felmelegszik. Ez a teljes globális cirkulációt átalakítja, alapvetően befolyásolva, hogy Magyarországon mennyi csapadék esik. Az itteni csapadék fele ugyanis frontális csapadék, amit az Atlanti-óceán felett keletkező mérsékelt övi ciklonok hoznak ide. Ha a jégsapkák olvadása miatt felmelegszik a vízfelszín, és ezek a ciklonok máshol keletkeznek, akkor ettől a csapadéktól mi elesünk.”

A lánc egyik végén lévő jelenség szinte felfoghatatlanul távol van, a másik végét viszont most is a saját bőrünkön érezzük. Amikor Magyarországon bemegyünk a boltba, és azt vesszük észre, hogy egyre drágább a magyar krumpli, a vöröshagyma vagy a zöldborsó, annak jelentős részben az is az oka, hogy olvadnak a sarki jégsapkák.

Hogy a klímaváltozás tényleg egy egészében nehezen felfogható hiperobjektum, arra ez a cikk is bizonyíték lesz. Megpróbáljuk bemutatni, mit tartogat Magyarország számára a klímaváltozás a következő évtizedekben, és írunk a hőmérsékletről, a csapadékról, a városi hőérzetről, az öntözésről, a folyóink vízhozamáról, a Balatonról, a krumpliról, a légszennyezésről, a szőlőről, a légkondicionálásról és sok másról. A megállapítások mindegyike egymásból következik, elvégre a Balatonnak is pont azok az átalakulások árthatnak, amik a krumplinak. Cikkünk mindegyik állítása összefügg a többivel.

Durva melegedés, hősérgiasztások

A szakértők többsége egyetért, hogy Magyarország éghajlata melegedni fog. Ezt a méréseink is bizonyítják, az Országos Meteorológiai Szolgálat adatai szerint 2019 volt Magyarország legmelegebb éve 1901 óta. A második helyen 2018 áll, amögött 2014 és 2015. Az ország 10 legmelegebb évéből 8 az utóbbi két évtizedből való, a híres 1951-es forráság, amikor gumipityangot és gyapotot termeltünk még Borsodban is, már csak a 14. legmelegebb évnek számít.

A 2019-es országos középhőmérséklet 12,19 C fok volt, ami majd 2 fokkal magasabb a 80-as és a 90-es évek átlagainál, ez pedig azt jelenti, hogy

Magyarország egy kicsit erőteljesebben melegszik a globális átlagnál.

A melegedés Magyarországon várhatóan a nyári hónapokban lesz erőteljesebb, az évszázad végére 3-4 fokkal is nőhet a nyaraink átlaghőmérséklete. A magyar kormány új klímastratégiájában is hasonló értékekkel számol, ott a pesszimista forgatókönyvek az éves melegedést teszik 3,5 és 4,5 fok közé. Bartholy Judit szerint a modellbecslések alapján a század végére közel tízszeresére is nőhet a hőségriasztások száma a Kárpát-medencében. A kormányzati klímastratégia számol azzal is, hogy a hőhullámok miatt erőteljesen megnőhet a halálozások száma Magyarországon, egészen pontosan így fogalmaz a dokumentum: „a jelenlegi hőmérsékleti trend folytatódása esetén

a 2021-2050 közötti időintervallum során 121 százalékkal, míg a 2071-2100 közötti időszakra vetítve 778 százalékkal fog növekedni a többlethalálozások száma”.

Hőhullámok szempontjából Magyarország különösen sebezhető, hiszen a 20. század második felében még az ipar, a mezőgazdaság és a lakosság sem találkozott ezzel a problémával. „A viszonylag meleg 51-es és 52-es évek után évtizedekig szinte nem is voltak hőhullámok Magyarországon” - mondta Szalai Sándor. „A hetvenes és a nyolcvanas években kezdett visszatérni a jelenség, az utóbbi években pedig már az sem ritka, hogy több, akár öt hőhullám is sújtja az országot ugyanabban az évben.”

A nyáritól elmarad a téli melegedés, de ez is elegendő lesz, hogy ne nagyon alakulhasson ki tartós hótakaró Magyarország nem hegyvidéki területein. A telek enyhülése az energiafelhasználáson is érződni fog: a téli hideg helyett a nyári meleg lesz az ellenfelünk. Eddig mindig több energiát fordítottunk fűtésre, az utóbbi években azonban a nagyon gyors melegedés miatt a hűtés energiaigénye felzárkózott szorosan a fűtés mögé, és hamarosan meg is haladhatja azt.

A városokban még rosszabb lesz

„A városban sokkal jobban fogjuk érezni a klímaváltozás hatásait, mert egyre több lesz a hőhullám. A városokban ezek az időszakok még elviselhetlenebbek, mivel az itteni felszín jobban felmelegszik” – magyarázta Gál Tamás, a Szegedi Tudományegyetem Éghajlattani és Tájföldrajzi Tanszékének vezetőhelyettese és a városok klímaviszonyainak kutatója. „A városi felszín lassabban is hűl le, mint a külterület, ezért van átlagosan 2-3 fok különbség éjjelente a városmag és a külterület között, de adott időjárási helyzetben ez lehet 7-8 fok is.” Ez a jelenség már egy 20-30 ezres településen is 1-2 fokkal magasabb hőmérsékletet jelent a városközpontban, de Gálék a 160 ezer lakosú Szegeden mértek már 11 fokos különbséget is. Igaz, ennél jobban a többmillió metropoliszok sem melegszenek fel. Gál Tamás szerint kb. 100 ezer lakosságszám fölött a városok melegítő hatása már nem nő tovább a város méretével, csak minél nagyobb egy város, annál nagyobb területen jelentkezik ugyanaz az eltérés.

Télen ez jó, mert kevesebbet kell fűteni, így a széndioxid-kibocsátás is kevesebb, nyáron viszont többlet hűtési igényként jelentkezik, és súlyosbítja a hőhullámokat. A városi burkolat és az épületek lassabb lehűlése leginkább azért érinti rosszul a városlakókat, mert ha éjjel nagy a forróság, akkor nem tudnak aludni. Márpedig a nappal felhevült épületek és burkolatok éjjel adják le a hőt, ezért hiába hűl le a levegő, a belvárosi utcákban nem lesz hűvösebb. Ezt a hatást az úgynevezett trópusi éjszakák száma mutatja. A meteorológiai szaknyelv azokat az éjszakákat nevezi trópusinak, amikor az éjszakai minimum is 20 Celsius fok fölött marad. Tekintetbe véve, hogy az emberi alváshoz ideális hőmérséklet a szakértők szerint 16 és 19 fok között van, a trópusi éjszakák hálólhelyünk hűtése nélkül nem alkalmasak a pihentető alváásra.

Magyarországon, külterületeken a trópusi éjszakák száma jelenleg 1-2, a nagyobb városok belsejében azonban már most 5 és 10 között van. Ezek azok éjszakák, amikor izzadtan

forgolódnak az ágyban, aztán másnap reggel hulla fáradtan mászunk be a munkahelyünkre. Gálék kutatócsoportja több modellszámítást is végzett Szeged belvárosának jövőbeli hőmérsékleti viszonyairól, és arra jutottak, hogy a pesszimista forgatókönyv szerint 2070-re a trópusi éjszakák száma már Szeged belvárosában is 30-40-45 körülire nőhet. A pesszimistának nevezett forgatókönyv pedig nem úgy pesszimista, hogy totálisan valószínűtlen világgéssel számol, hanem kb. annak a fejlődési vonalnak felel meg, amit most követünk. A mérési eredmény tehát azt jelenti, hogy „a mostanában 1-2 napig tartó nyári hőhullámok, amikor mindenki szenved, meg Gyűrűk ura-mémeket posztol a Facebookra, akár másfél hónapig is kitarthatnak.”

Sokan légkondival védekeznek a meleg ellen, ami egészségügyi szempontból teljesen indokolható és hasznos is, hiszen a pihentető alvás az egészséges élet alapja. A légkondicionálók azonban úgy hűtik a lakásokat, hogy közben az utcákat fűtik, a város így még melegebb lesz tőlük, így egyre többeknek kell majd légkondi, és akinek már van, az is egyre nagyobb energiabefektetéssel tudja csak elviselhető hőmérsékletűre hűteni a hálózobáját.

A hőhatás csökkentésére mindenek felett a nyitottabb beépítés és a több zöldterület kialakítása ad lehetőséget. Gál szerint ebből a szempontból az is előnyös lehet, ha a városközpontokba magasabb épületeket terveznek, de több zöldterülettel az épületek között, a sűrűbben épített, alacsonyabb épületek helyett, utóbbiak ugyanis jóval nehezebben hűlnek le.

Aki nehezen bírja a hőhullámokat, vagy nem szeretne olyan sokat költeni légkondicionálásra, annak célszerűbb zöldebb, kevésbé beépített lakóhelyet keresni, és/vagy költeni a magánházaknál egyre elterjedtebb, hatékony, passzív hőszigetelő módszerekre és árnyékolásra. A felelősség persze főleg a városi döntéshozóké, ők tehetik a legtöbbet a helyzet javításáért, vagy legalább a helyzet rontása ellen. „Kérdezték tőlem is, mit lehetne tenni. Mondtam, ötleteim lennének, például, hogy bizonyos körzetekben minden második házat dózeroljuk le, csak ezt ugye nyilván nem lehet meglépni.” Gál Tamás szerint éppen ezért a túlzott ingatlanfejlesztés jelenleg a magyar városok legnagyobb problémája, és az sem jó gyakorlat, hogy minden beruházást tarvágással és térkövezéssel kezdünk.

A legtöbb európai nagyvárost felkészületlenül érték a durva hőhullámok, de az utóbbi 15-20 évben sokat javult az alkalmazkodó-készség. Szalai Sándor szerint 2003 előtt például csak Rómában és Lisszabonban működött a hőhullámokat előzetesen jelző riasztórendszer, ma viszont már mindenhol van. Ennek persze az volt az ára, hogy a 2003-as hőhullámban Európa-szerte meghalt több tízezer (egyes számítások szerint 70 ezer) ember.

A forróság pedig az életünk minden területét átalakítja, az Egyesült Államokban például már a 80-as években készültek olyan kriminológiai kutatások, amik szerint a hőmérséklet növekedésével megnövekszik az erőszakos bűncselekmények száma is.

Hosszabbodó tenyészidőszak

A Kárpát-medence felmelegedése a városokon kívül akár pozitívan is hathatna, ugyanis jócskán meghosszabbítja az úgynevezett tenyészidőszakot. A tenyészidőszak a növénytermesztés egyik fontos alapfogalma, és azt az időszakot jelenti, amikor egy területen egy adott növény termesztéséhez megfelelőek a hőmérsékleti viszonyok. A hosszabb tenyészidőszak az egyik legfontosabb alapja például a török vagy a marokkói mezőgazdaság versenyképességének, hiszen náluk hamarabb fordul megre az idő, hamarabb teremnek a növényeik, a termést pedig olyankor is küldhetik a hidegebb országokba, amikor az ottani gazdák még vagy már nem tudnak szüretelni. A tenyészidőszak várhatóan drasztikusan megnő Magyarországon is, Bartholy Judit szerint az Alföldön a század második felére akár 20-25 nappal is hosszabbodhat.

Emiatt néhány kutatás korábban enyhe termésátlag-növekedést jósolt Magyarországra a 2020 és 2050 közötti időszakra olyan növényekből, mint a kukorica, a szőlő vagy a napraforgó, de

ezeket az eredményeket már többen vitatják, hiszen a növénytermesztés sikeressége messze nem csak a hőmérsékleten múlik.

Ugyanis ahhoz, hogy a magyarországi növények ki tudják használni a hosszabb tenyészidőszakot, rengeteg vízre lenne szükségük, amihez csapadék és/vagy kiépült öntözés kellene.

A csapadék vagy növekszik vagy csökken, de biztosan nehezebb lesz felhasználni. Hogy a jövőben mennyi lesz a csapadék Magyarországon, azt nem olyan könnyű előre jelezni, mint a hőmérséklet változását. Ezeket a modellszámításokat a kutatók általában az ENSZ Éghajlatváltozási Kormányközi Testülete (IPCC) által elfogadott forgatókönyvek alapján végzik, ezek a forgatókönyvek próbálják prognosztizálni, hogyan változik a jövőben az emberi károsanyag-kibocsátás, és ennek következtében hogyan alakulnak a bolygó meteorológiai viszonyai. Az IPCC több ilyen forgatókönyvcsomagot is kiadott, és míg a régebbiek közül mind csapadékcsökkenést jósolt a Kárpát-medencében, az újakban már olyan is van, ami csapadéknövekedéssel számol. Szalai Sándor szerint nem tudjuk előre jelezni, melyik valósul meg a különböző forgatókönyvek közül, főleg, mert ez az emberiség mostani tevékenységétől is függ. Így a modellekből számított szinte összes éghajlati jövőképet lehetségesnek tekintjük.

Dél-Európára és a mediterrán térségre mindkét csomag csapadékcsökkenést, Észak-Európára pedig csapadéknövekedést jósol, csak míg az egyik Magyarország déli részén húzza meg a két zóna határát, ezért inkább az észak-európai hatás érvényesülését várja, addig a másik az ország északi részén, ezért inkább Dél-Európa-hoz csapja Magyarországot. Szalai szerint ez a stratégiai tervezést is nagyon megnehezíti, hiszen máshogyan kell felkészülni a csapadéknövekedésre és máshogyan a csapadékcsökkenésre. De mivel Magyarország mezőgazdaságilag legaktívabb része, azaz az Alföld már most is aszályra hajlamos terület, a legtöbb szakértő egyetért abban, hogy inkább a kevesebb hasznosítható csapadékra érdemes felkészülnünk.

A növényeket ugyanis nemcsak a csapadék mennyisége, hanem a csapadék eloszlása is érdekli.

És itt jelentkeznek az igazán komoly problémák.

Azt még a Magyarországra csapadéknövekedést jósoló forgatókönyvek is megjegyzik, hogy hiába lehet több eső, egyre több víz hullik majd nagyon heves helyi záporokban, zivatarokban. Ezt a vizet pedig a növények nem igazán tudják hasznosítani. Hiába esik le egy aszályos időszak után néhány óra alatt akár a havi csapadékmennyiség is, a növények nem tudnak ilyen gyorsan ennyi vizet felszívni, így az ilyen csapadék jelentős része hasznosítatlanul elfolyik, és néhány nap múlva már újra öntözni kell. Ráadásul az ilyen esők a termőtalajnak sem tesznek jót, kimossák belőle a tápanyagot.

Az ilyen heves esőzésekre egészen biztosan fel kell készülnie a magyar mezőgazdaságnak, elsősorban a vízmegtartó-képesség javításával, másodsorban pedig a talajerózió elleni védelemmel. Ezekhez nem feltétlenül szükséges csúcstechnológia, lejtős termőföldeknél elegendő például ásni egy árkot, amiben felgyűlhet a fel nem használt víz.

De a heves esők nemcsak a termőföldeken, hanem a városokban is gondot okoznak. „Nagyon nehéz ezeket elvezetni, a városi csatornarendszereket ilyen eseményekre méretezni nem is lehet” – mondta Gál Tamás. „1-2 nap alatt elvezetjük a jelentős csapadékot, aztán pár nap múlva már újra ivóvízből öntözzük a közparkokat,

mert különben kiszáradnának. És minél sűrűbben építünk be egy várost, annál nagyobb terhelést rakunk a csatornarendszere, mert annál kevesebb csapadékelnyelő felület marad.”

A gyorsan lehulló sok eső idézi elő az úgynevezett villámárvizeket és a sárlavinákat is, ezek a magyar kormány klímastratégiájában is kiemelt veszélyforrásként szerepelnek, elsősorban a hegy- és dombvidéki területeken.

A csapadéknövekedést előrejelző modellek azonban nem is az év minden szakára jósolnak több csapadékot, kifejezetten egyetértenek abban, hogy még ha növekszik is a csapadék Magyarországon, akkor csak télen fog növekedni, nyáron inkább csökken. Magyarországon jelenleg általában a június a legcsapadékosabb hónap, és a növénytermesztés szempontjából ez kifejezetten kedvező adottság. A jövőben azonban elképzelhető, hogy ez a csapadékmaximum elmozdul, és nyár helyett tére kerül át, vagy ha nem is kerül át, a téli csapadék mennyiségét tekintve felzárkózik a nyári mögé. Sajnos azonban jelenleg az ország termőterületének kb. háromnegyedén tavaszi vetésű növényeket termesztünk, számunkra ez nem jó hír.

A kormány 2017-es Éghajlat változási Stratégiája szerint az őszi vetésű növények, amiket a nyári aszály idejére már betakarítanak, akár pozitívan is reagálhatnak a változásra, és enyhén nőhet is a terméshozam az évszázad végére. De a magyar mezőgazdaságot nem lenne könnyű átállítani az őszi vetésre, éppen ezért a kormánystratégia is inkább öntözésfejlesztési beruházásokat javasol az aszálynak leginkább kitett megyékbe, azaz Baranyába, Tolnába, Bács-Kiskunba és Csongrádba. Ha ezek a beruházások elmaradnak, az előrejelzések szerint ezeken a vidékeken harmadával is csökkenhetnek a termésátlagok. Ha nem is ennyire drasztikus hanyatlással, de mérséklődéssel kalkulál a stratégia az ország többi termőterületén is, csak az ország északi és nyugati részében vannak az aszálytól nagyjából védett tájaink, de ezek többségét erdő borítja.

A Középső-Tisza-vidéken már most is kevés a csapadék, évről évre aszályos időszakokkal kell megküzdeniük a gazdáknak, és ahogyan a csapadék egyre egyenetlenebb lesz, ezek az időszakok is hosszabbodni fognak. Bartholy Judit szerint a század végére 43 százalékkal is nőhet a csapadék nélküli időszakok hossza.

Ez az időjárás eltérően hat majd a Magyarországon termelt növényekre, az viszont már most látszik, hogy a klímaváltozás messze legnagyobb vesztese a burgonya és a cukorrépa lehet, ezek a közeli jövőben el is tűnhetnek az országból, hiszen már most is nagyon kockázatos öntözés nélkül termesztetni őket. A helyzetet rontja, hogy tőlünk északra, Lengyelországban továbbra is elég jól megteremnek ezek a nagy nedvességigényű növények, az EU szabályai szerint pedig így annak a magyar gazdának, aki itthon ültet krumplit, öntözéssel kell versenyeztetnie a lengyel gazdák öntözés nélküli, így valószínűleg olcsóbb krumplijával. A magyar krumpli esélyeit csak rontja, hogy a klímaváltozásnak nemcsak vesztesei, hanem nyertesei is vannak (legalábbis rövid távon, mert hosszú távon mindenki veszít): ahogyan az amerikai kontinensen. Kanada hatalmas területei válnak művelhetővé, úgy az EU-ban várhatóan Svédország és Németország is komoly mezőgazdasági tényezővé válhat.

A magyar gazdák versenyhelyzetét ezen a téren leginkább az javítaná, ha a szállítószektort végre kényszerítenék a kormányok az áruszállítás károsanyag-kibocsátásának valós beárzására, hiszen egy kiló lengyel, német vagy svéd krumpli sokkal nagyobb környezetterheléssel jut el a magyar polcokra, mint egy magyar gazda terméke. De minden ilyen, az áruszállításnak akadályokat állító szabályozás ellentétes az EU szabadpiaci alapértékeivel.

A magyar mezőgazdaság két alapvető exportnövénye, a búza és a kukorica is várhatóan a klímaváltozás vesztesei között lesz a század második felében mindenképp, a legtöbb tanulmány szerint

harmadával csökkenhetnek a terméshozamaik az évszázad végére.

Alapjaiban kell újragondolni a szőlőtermelést is, Szalai Sándor szerint elképzelhető, hogy 30-40 év múlva már a szőlőt is öntözni kell majd Magyarországon. Közben, ahogy a klímaváltozás miatt egyre északabbra húzódik a szőlőtermelés határa, új versenytársak jelennek meg. Az északi határ hagyományosan Magyarország volt, most viszont már Szlovákiában és Lengyelországban is termelnek bort. Sőt, Szlovákiában már vörösbor is van,

holott a vörös szőlő mindig csak a fehér után jelenik meg a szőlőtermesztésbe újonnan bevont területeken.

A 2019-es tavaszi aszály több magyar haszonnövény termelését is hátrányosan érintette, közülük akkor Csikai Miklós kertészmérnök, egyetemi tanár, a Magyar Agrárkamara korábbi elnöke a zöldborsót emelte ki, amit 2019-ben már csak öntözhető földeken lehetett eredményesen termelni az Alföldön. Ez azért érdekes, mert a néhány évvel ezelőtt készült előrejelzésekben messze nem a zöldborsó volt a legveszélyeztetettebb növény, sőt több kutató is enyhe termés hozam-növekedést jelzett előre a zöldborsónál a 2021–2050-es időszakban, és csak utána drasztikus zuhanást. A 2019-es aszály azonban pont azt mutatta meg, hogy jó eséllyel a zöldborsó magyarországi visszaszorulása sem tolódik 2050 utánra.

A magyar gyümölcsstermelés sem marad versenyképes öntözés nélkül, és sajnos ez jelenleg az itthoni gyümölcsösök területének csupán kb. negyedén megoldott. A gyümölcsfákat ráadásul különösen rosszul érinti az egyre kiszámíthatatlanabbá váló időjárás, ez ugyanis gyakoribb hidegbetöréseket is jelent, a hidegbetörés pedig tavasszal jó eséllyel fagyot hoz. A Bonni Egyetem klein-altendorfi kampuszán végzett mérések is azt igazolták, hogy hiába hosszabbítja meg az általános melegedés a tenyészidőszakot, az időjárás egyre nagyobb kilengése miatt nő a márciusi és áprilisi fagyos napok száma is. Magyarországon az Országos Meteorológiai Szolgálat mérései is hasonló veszélyt jeleznek, az összességében rendkívül meleg 2018-as évben például minden hónap melegebb volt a sokéves átlagnál, kivéve év elején a februárt és a márciust.

A gyümölcsfáknak ez elég rossz eloszlás: a meleg miatt hamarabb indul a rügypattanás és a virágzás, a fákat éppen az előbbre tolt virágzás idején nagyobb eséllyel éri fagykár. Természetesen ez ellen is lehet védekezni, például öntözéssel, erre azonban a magyar mezőgazdaságnak mindenképp fel kell készülnie.

A változó klíma a magyar erdőkre is hat, már az utóbbi évtizedekben is látszott, hogyan válnak egyre kiszolgáltatottabbá nemcsak a csapadékosabb klímát kedvelő magyar bükkösök, de más itthoni erdőtársulások is.

Ez azért baj, mert az erdők rengeteg szén-tananyagot kötnek meg, ha pedig elpusztulnak, leégnek, esetleg mi magunk égetjük el a faanyagot, akkor ez szén-dioxid formájában újra a légkörbe jut. Nagyon sok politikus pont ezért úgy tekint az erdőtelepítésre, mintha az önmagában is elég lenne ahhoz, hogy megoldjuk a klímaváltozás által okozott problémákat. Ez a hozzáállás már az utóbbi évtizedekben is rengetegszer vezetett átgondolatlan erdőültetésekhez, amik sokkal többet ártanak, mint amennyit használnak, hiszen a szárazabb vidékeket egy rosszul elhelyezett erdő még tovább száríthatja, a rosszul kiválasztott, az adott helyhez nem illő fafajok pedig a tűz és a kártevők prédái lehetnek.

Por, szmog, asztma

Az aszály ráadásul nem csak a mezőgazdaságra káros, a városokban is megnehezíti az emberek életét, hiszen az eső nemcsak hűti, tisztítja is a levegőt. A hosszú, nyári, csapadékmentes időszakokban a városfelszín jobban felforrósodik, a levegőminőség pedig rosszabb lesz. A városok körüli, kiszáradt szántóföldekről pedig még több port vihet a városokba a szél, ami nemcsak a termőtalajt rongja, hanem a városi levegőminőséget is.

A magyar városok levegőminősége egyébként enélkül is romlani fog, ha nem csökkentjük nagyon hamar és drasztikusan legalább a közlekedés károsanyag-kibocsátását. Ennek oka egyrészt, hogy a Kárpát-medence eleve nem szellőzik valami jól, másrészt pedig, hogy olyan éghajlati zónában fekszik az ország, hogy az úgynevezett Los Angeles-i típusú és a londoni típusú szmog is kialakulhat a magyar városokban. Előbbi az erős UV-sugárzás, a közlekedési eszközeink által kibocsátott gázok és a gyenge légmozgás eredménye, ilyen van Los Angelesben, és ez jelenik meg nyaranta Budapesten a hőhullámok idején. A londoni típusú szmog ehhez képest télen jön létre, magas légnyomás, magas páratartalom és fagypont körüli hőmérséklet esetén, a közlekedési mellett ipari és fűtési eredetű légszennyező anyagokból.

A jövő nemcsak aszályt, de árvizeket is hozhat

Az aszályoktól csak annak kell félnie, akiknek nincs elég vize, és Magyarországon széles körben elterjedt vélekedés (és a kormány is ezt szajkózza), hogy víznagyhatalom vagyunk. A helyzet azonban az, hogy ez a víznagyhatalmi státusz sem fog tudni megvédeni a kiszáradástól, már csak azért sem, mert elég nagy kamu. Igaz, hivatalosan évi 10 452 köbméter/fő a megújuló vízkészlet Magyarországon, és ez az adat valóban az élvonalhoz sorolna bennünket. A 10 452 köbméter majd 96 százaléka azonban külföldről érkezik Magyarországra a folyóinkban, és jórészt el is hagyja az országot. A belső vízkészlet ehhez képest csak évi 608 köbméter/fő, ami nemzetközi standardok szerint is erősen vízhiányos állapotnak számít.

Míg tehát a magyar folyóvizek környezetében komoly vízbőség van, ezektől távolabb, például az Alföld bizonyos részein már vízhiány, ez a szakadék pedig nehezen áthidalható, hiszen a vizet továbbra is nagyon költséges nagy távolságokba szállítani. Vannak persze felszín alatti vízbázisaink is, és többségük minősége nagyon jó. Ezeket azonban elsősorban az ivóvízellátásban használjuk, öntözéshez nem kellene pazarolni. Jelenleg is a felszín alatti vízbázisok szolgálják ki a magyar ivóvízszükséglet kilencztizedét, és ez várhatóan a jövőben is így lesz. A gond csak az, hogy míg a Dunántúlon kb. 20, Észak-Magyarországon 50, addig a szárazabb Alföldön már most is 70 százalékos a felszín alatti vízbázisok kihasználtsága, és ha a klímaváltozás miatt a jövőben még kevesebb lesz ezekben a térségekben a beszivárgó csapadék, ami pótolná a kitermelt vizet, akkor

az itteni ivóvízkészletek drasztikus csökkenésére számíthatunk.

Öntözésben sem számít sajnos nagyhatalomnak Magyarország, márpedig ahhoz, hogy a magyar mezőgazdaság versenyképes maradjon, sőt túlélje a klímaváltozással érkező kataklizmákat, sok öntözhető földterületre van szükség. A Magyar Tudományos Akadémia egy 2011-es jelentésében 100 ezer hektárra, azaz a teljes termőterület 1,8 százalékára tette az öntözhető földterületek nagyságát, és valószínűleg most is hasonló lehet az arány. Ehhez képest 1995-ben még 300 ezer hektár volt az öntözésre berendezett termőterület, a hetvenes években pedig 400 ezer hektárnál is több.

A magyar öntözőrendszerrel mindig is sok volt a probléma, a kommunista időkben eleve több vidéken észszerűtlenül építették ki, például gyenge termőképességű területeken fejlesztettek, hogy rizst tudjanak termelni. Ez azonban csak részben indokolja az öntözhető területek drasztikus zsugorodását. A másik ok, hogy a rendszerváltás után ezekre a nagyobb, más tulajdonviszonyokra méretezett rendszerekre már senki nem figyelt.

„Márpedig a természetstechnológiáknak alkalmazkodniuk kell az éghajlathoz. Olyan már nem nagyon lesz, hogy csak elvetjük és megterem” – mondta Szalai Sándor, aki szerint az állam azzal tudja még támogatni a gazdákat az öntözés fejlesztésben, hogy stabil piacot szerez a termékeiknek. „Minek ruházzon be a gazdálkodó öntözőrendszerbe, ha nem biztos abban, hogy el fogja tudni adni a drágábban előállított terményt úgy, hogy megérje a többletmunkát és a befektetést is?”

Az öntözőrendszer mellett azonban az is fontos, hogy miből öntözünk. A legkönnyebben hasznosítható öntözővizet a folyóink és az azokon létesített tározók kínálják, és Magyarországon döntően ezekből, azaz felszíni vizekből öntözünk. Az viszont, hogy mennyi víz érkezik az országba, a térség csapadékviszonyai mellett attól is függ, hogy a szomszédos országok mennyi vizet használnak el a hozzánk érkező folyókból. Eddig a folyók miatt nemigen kerültünk konfliktusba szomszédainkkal, de ez várhatóan változni fog.

Hogy mit hozhat a jövő, arról a magyar-román vízügyi kapcsolatok árulkodnak. Az utóbbi években egyre többen panaszkodtak arra Magyarországon, hogy nyaranta nagyon kevés víz folyik a Körösökben. Ez igaz, a folyók ilyenkor szinte állóvízzé szelídülnek (ez egyébként drasztikusan ronthatja is a vízminőséget), és csak amiatt nem válnak láthatóan patakokká,

mert az itteni duzzasztók rengeteg vizet tartanak meg pont azért, hogy aszályos időszakokban is legyen mivel öntözni. A Körösökben lévő víznek azonban Romániában is hatalmas víztározókat kell megtöltenie. Miközben tehát a csökkenő csapadéktrendek miatt eleve egyre kevesebb a víz a folyókban, két ország is fel akarja tölteni belőlük a tározóit.

Ha a folyók használatáról bármilyen vita nyílik, akkor ezekben Magyarország rosszabb helyzetben lesz Romániánál, Szlovákiánál vagy Ausztriánál, hiszen a folyók onnan folynak ide. Cserébe, ha Magyarország dönt úgy, hogy további öntözési célú víztározókat épít, akkor ennek a döntésnek a hozzánk képest alvízinek számító országok, azaz főleg Szerbia és Bulgária lesznek kiszolgáltatva (a Duna folyásiránya miatt persze Románia is, de őket ez kevésbé érdekli, hiszen Románia már az ott eredő folyók Magyarországra lépése előtt is jelentős mennyiségű vizet nyerhet ki magának). Folyóink vízhozama pedig nemcsak az öntözés és az ivóvízellátás miatt fontos, a Duna a paksi atomerőművet is hűti, és a környező országok is használják a folyóik vizét az energiatermelésben, így a kérdés messze nem csupán a mezőgazdaságról szól.

Magyarország egyébként jelenleg is épít víztározókat a Tiszán, ezeket az öntözővíz gyűjtése mellett árvízvédelmi szempontok szerint is tervezik, a jövő ugyanis nemcsak aszályt, de árvizeket is hozhat, főleg télen és tavasszal, a növekvő téli csapadék és a hirtelen lezúduló zivatarok miatt. Hogy ilyen szempontból egyre kiszámíthatatlanabbá válik a Kárpát-medence időjárása, azt bizonyítja az is, hogy az OMSZ méréseinek kezdete óta 2010 volt a legcsapadékosabb évünk, és akkor komoly árvizek is pusztítottak az országban, de rögtön utána 2011 volt a valaha mért legaszályosabb esztendő.

A klímaváltozás a tavainkat sem kíméli, ezekbe egyre kevesebb víz folyik majd be, gyakoribb lesz a tartósan alacsony vízállás. Ezt leginkább a térség legnagyobb tava, a Balaton szenvedheti meg. Ha pedig tartósan alacsony a tó vízállása, az a vízhőmérséklet emelkedését, vízminőségromlást és a tó turisztikai vonzerejének csökkenését hozza magával. Hogy ez mennyire valós veszély, azt mutatja, hogy a Balaton vízkészlete már a mostani méréseink szerint is folyamatosan csökken. Éppen ezért a kormány legfrissebb klímastratégiájában már azzal is számol, hogy a szélsőséges vízjárési és vízháztartási értékek nem fenntartható állapotot idéznek elő „a Balaton üdülőtő jellegű hasznosításában”, és „veszélybe kerülhetnek a Balaton turisztikai funkciói”.

A magyarok ökológiai lábnyoma jelentősen nagyobb a globális átlagnál

Lehet azt mondani, hogy nem tudjuk teljesen biztosan előre jelezni, milyen jövőt hoz a klímaváltozás, ahhoz viszont biztosan eleget tudunk már, hogy lássuk, nem fenntartható a jelenlegi életmódunk. A klímaváltozás ugyanis a környezetünk válasza arra, amilyen életmódot folytattak az emberek az elmúlt 200 évben. Ha gondunk van ezzel a válasszal, akkor mindenképp felelt a kiváltó okát, azaz az életmódunkat kell megváltoztatnunk, hiszen minden új találmány vagy világmegváltó projekt maximum csak ideig-óráig segíthet, a problémát nem oldja meg.

„A klímaszkeptizmus mostanra tényleg túlhaladott lett, már nem lehet megkérdőjelezni a globális melegedés tényét, illetve azt, hogy ez összefügg az üvegházgáz-kibocsátással. 97%-os konszenzus van a szakemberek között ezekben a kérdésekben. Sőt, erősen fogalmazva bűnös megkérdőjelezni ezeket a tényeket a sajtóban, mert így a döntéshozókat felhatalmazzuk a nem cselekvésre” – mondta Bartholy Judit. „Éppen ezért nagyon fontos a szemléletformálás, mindenkinek tisztában kell lennie ezekkel a folyamatokkal, ez segíthet a nagymértékű pocséklás csökkentésében. Ebben a nevelésben a tévé is vállalhatja nagyobb szerepet. A folytonos fogyasztásra ösztönző, értelmetlen reklámok helyett lehetne több tudományos ismeretterjesztés, mert lassan mindenkinek be kell látnia, hogy a fogyasztói társadalomnak vége kell, hogy legyen.”

Gál Tamás is hasonlóan vélekedett: „Hogy mit tanácsolnék? Hogy ha 2050-re tényleg zéró kibocsátást akarunk, akkor azonnal álljunk le a fosszilis tüzelőanyagokkal. Közben jól

láthatóan nem erre megy a világ, olvasom például, hogy gyorsvasutat építenek a reptérre. Minek? Hát a repülés egyelőre fosszilis tüzelőanyaggal működik, magas a károsanyag-kibocsátása, a gyorsvasút meg nem fog megtérülni, ha nem lesz repülés.”

Magyarország már csak kis méretéből és alacsony lakosságszámából adódóan sem tartozik a világ legszennyezőbb államai közé, de ez sem ok arra, hogy kivonjuk magunkat a klímaváltozás elleni harcból. Egyrészt azért, mert lakosságarányosan még így is a világ szennyezőbb államai közé tartozunk, a magyarok átlagos ökológiai lábnyoma jelentősen nagyobb a globális átlagánál. Másrészt azért, mert látszik, hogy még ha ide nem is várhatunk tornádókat vagy hurrikánokat,

a Kárpát-medence szinte minden szempontból a klímaváltozás vesztesei között lesz.

Szalai Sándor is így zárta a beszélgetésünket: „A természet meg fogja tudni mutatni az embereknek, hogy itt problémák vannak. Attól nem kell félni, hogy a magyar emberek ebből kimaradnak.”

(makro 2020. június 2., kedd)

Koronavírus - Adománygyűjtési akciót indít a Nébih és a Magyar Élelmiszerbank Egyesület

Budapest, 2020. június 2., kedd (MTI) - Adománygyűjtési akciót indít a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (Nébih) és a Magyar Élelmiszerbank Egyesület annak érdekében, hogy a koronavírus járvány miatt a lakosságnál felhalmozott, de fel nem használt élelmiszertartalékok még a lejáratási időn belül eljuthassanak a rászorulókhhoz - közölte a Nébih kedden az MTI-vel.

A közlemény szerint a szervezők június 16-ig országszerte 89 átvételi ponton várják a tartósélelmiszer-adományokat. Felhívják a figyelmet, hogy csak bontatlan, azaz eredeti, sértetlen bolti csomagolásban lévő tartós, minőségmegőrzési idővel rendelkező, hűtést nem igénylő élelmiszerek adhatók le, például tészta, liszt. Az adományozható termékekre vonatkozó további szempontokról, valamint az átvételi pontokról a <https://portal.nebih.gov.hu/adomanyozas> oldalon tájékozódhatnak az érdeklődők a közlemény szerint. Jelezték, hogy az akcióban azok is részt vehetnek, akiknél nincs felhalmozott élelmiszer, de kifejezetten e célból vásárolt tartós élelmiszerekkel mégis szeretnék támogatni a kezdeményezést. Az összegyűlt élelmiszereket az Élelmiszerbank partnerszervezetei juttatják majd el a rászorulóknak. - bfn guz gjé bpt

[Eredeti](#)

(mti.hu, 2020. június 02., kedd)

A telefonnál Rigó Csaba

A tisztességtelen kereskedelmi gyakorlattól az ügyfelek megtévesztésén keresztül az erőfölénnyel visszaélésig a koronavírus járványt kihasználók ellen indít vizsgálatot a Gazdasági

Versenyhivatal. A piaci verseny tisztessége az értékesítési lánc szereplőinek jogai felett őrködő szervezet idén már hozott néhány nagyobb döntést a Booking.com 2,5 milliárdos büntetése még a nemzetközi sajtó inger küszöbét is elérte. De izgalmasnak ígérkezik a koronavírus járvány vámszedőjének vizsgálata is. A telefonnál Rigó Csaba a GVH elnöke. Címkék: megtevesztés, reklám, információ, versenyfelügyeleti eljárás,

[Eredeti](#)

(Kossuth Rádió - 180 perc, 2020. június 02., kedd, 07 óra)

A telefonnál dr. Kollár Kinga

Az elmúlt időszakban és talán még most is nem kevesen vannak, akik kapnak olyan értesítéseket akár e-mailben is. Mely szerint már Magyarországon is elérhető az autós érintés mentes koronavírus tesztelés. Az ember egy ilyen új helyzetben nem is tudja mit tegyen. A GVH résen volt. Mert részt vett a Covid19 járvánnyal összefüggésben népszerűsített termékek nemzetközi ellenőrzésében. A telefonnál dr. Kollár Kinga a GVH sajtószóvivője. A tesztekkel kapcsolatosan nagyon fontos tudni azt minden fogyasztónak, hogy covid tesztet csak laboratóriumban tudnak végezni, tehát otthoni tesztre nincs lehetőség. Címkék: tesztelés, ellenőrzés, megtevesztés, vizsgálat, fertőtlenítő szer, értékesítési módszer

[Eredeti](#)

(Karc FM, 2020. június 02., kedd, 14 óra)

(HU) ITM: a fogyasztóvédelem központi eleme a családok védelme

Sorry, this entry is only available in Hungarian.

The post (HU) ITM: a fogyasztóvédelem központi eleme a családok védelme appeared first on Trademagazin.

Sorry, this entry is only available in Hungarian. The post (HU) ITM: a fogyasztóvédelem központi eleme a családok védelme appeared first on Trademagazin. - Trademagazin editor

[Eredeti](#)

(trademagazin.hu, 2020. június 02., kedd)

ITM: a fogyasztóvédelem központi eleme a családok védelme

A kormány a fogyasztóvédelem központi elemének tekinti a családok védelmét, ezért továbbra is szigorúan ellenőrzi a forgalomba kerülő termékeket - jelentette ki az Innovációs és Technológiai Minisztérium (ITM) fogyasztóvédelemért felelős

The post ITM: a fogyasztóvédelem központi eleme a családok védelme appeared first on Trade magazin.

A kormány a fogyasztóvédelem központi elemének tekinti a családok védelmét, ezért továbbra is szigorúan ellenőrzi a forgalomba kerülő termékeket - jelentette ki az Innovációs és Technológiai Minisztérium (ITM) fogyasztóvédelemért felelős helyettes államtitkára pénteken Budapesten, a gyermeknap alkalmából tartott sajtótájékoztatón. Keszthelyi Nikoletta szerint a családok biztonságához az is hozzátartozik, hogy az üzletekben és a webáruházakban is csak biztonságos termékekkel találkozzanak, és ne váljanak megfélemlítés áldozataivá. Járványveszély idején különösen fontos a gyermekgondozási és gyermekeknek szánt termékek ellenőrzése, ezért a hatóságok fokozták a vizsgálatokat az elmúlt hetekben. Majdnem 70 üzlet és webáruház kínálatát áttekintve mintegy ezer terméket ellenőrzött a fogyasztóvédelem, valamint az ITM műszaki laboratóriuma. A helyettes államtitkár kiemelte a figyelmeztető és biztonsági feliratok hiányát, illetve azt, hogy azok sokszor csak idegen nyelven olvashatók. Fogyasztóvédelmi kifogások miatt több alkalommal kellett etetőszékeket és utazóágyakat visszahívni a forgalomból. A játékok minősége évről évre javul, de tavaly még mindig majdnem minden másodikat kifogásolhatónak ítélték az ellenőrök, főképp fulladásveszély és káros vegyi anyagok miatt. Súlyosabb esetekben a vásárlóktól is vissza kellett hívni termékeket - közölte Keszthelyi Nikoletta. Tavaly óta az ITM a vámhatósággal is együttműködik, így már a határon vizsgálhattak meg csaknem 170 ezer játékot. Túlnyomó részüket meg is kellett semmisíteni, ám hatóságok ezzel nem csupán a belföldi vásárlókat óvták meg, hanem más országok fogyasztóit is, hiszen a termékek így nem juthatott tovább az EU-tagok közös piacára - tette hozzá a helyettes államtitkár. Az ellenőrzések idén új termékkörökre terjedtek ki. Az eddigi 40 mintavétel vegyipari vagy mechanikai vizsgálatán 9 termék bukott meg, így már ezek sem kerülhetnek a vásárlókhoz. Pomázi Gyula, a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatalának elnöke, és a Hamisítás Elleni Nemzeti Testület elnökhelyettese közölte, hogy a vizsgálatok alapján egész Európában sok hamisított játék kerül forgalomba. Ezek nem csupán a gazdaságnak okoznak kárt, hanem a fogyasztóknak is, mivel jelentős részük gyenge minőségű. Az eredetiséget ezért mind a vásárlóknak, mind a forgalmazóknak ellenőrizniük kell a csomagolás, a védjegyek és más jelzések alapján - tette hozzá. Pomázi Gyula szerint a magyar gyártók, a belföldi játékmanufaktúrák termékei biztonságosak, így elsősorban ezeket ajánlotta a családok figyelmébe. (MTI) The post ITM: a fogyasztóvédelem központi eleme a családok védelme appeared first on Trade magazin. - Trademagazin editor

[Eredeti](#)

(trademagazin.hu, 2020. június 02., kedd)

TOP 50 - II. rész

21. NAGY ZOLTÁN PÉTER

Az élet minden területén komoly változásokat hozott a koronavírus-járvány, vagy éppen már elindult folyamatokat gyorsított fel látványosan. Az egyik legjobb példát erre a

pénzügyek jelentik, hiszen az érintésmentes fizetés még fontosabb és népszerűbb lett, aki pedig eddig még nem váltott, az az új helyzetben szinte egyik napról a másikra átállt az online bankolásra. Persze az OTP kommunikációjában már évek óta hangsúlyosan szerepelnek a digitális megoldások és a legnagyobb hazai pénzintézetként az innovációban is élen járnak, elég csak a mobilfizetésre gondolni vagy arra, hogy az Apple Card velük érkezett hozzánk.

Nagy Zoltán Péter és csapata sikeres kampányokat vitt végig a fiatalok megszólítására, miközben folyamatosan erősítették a bank emberközpontú imázsát. A szakember több mint 20 éve dolgozik a pénzintézetnél, 2008-tól tölti be jelenlegi pozícióját. Hozzátartozik itthon az OTP márka és almárkái, emellett ő foglalkozik a külföldi brandekkel és azok fejlesztésével, a marketingkommunikáció mellett PR-, szponzorációs és adományozási feladatai is vannak.

Kor: 44 év

Pozíció: OTP Bank, marketing- és kommunikációs igazgató

Hobby: fallabda, kerékpározás, olvasás

22. PAJOR ATTILA

A GroupM számít az egyik legnagyobb hazai médiaügynökségi csoportnak, így jelentős médiavásárlóként jelennek meg a piacon. Immár nyolc éve tölti be a GroupM kereskedelmi és stratégiai igazgatói pozícióját. Ezen a poszton a kereskedelmi stratégia kialakításáért és megvalósításáért, a médiavásárlásért és az adatelemzésért felel.

A csoporthoz olyan, külön-külön is nagyra számító ügynökségek tartoznak, mint a Wavemaker, a Mindshare vagy éppen a MediaCom. A sikeres működésüket jól mutatja, hogy a médiaügynökségek teljesítményét értékelő nemzetközi kutatócég, a RECMA által készített, a tendereken mutatott versenyképességet értékelő globális rangsorban egy GroupM-ügynökség, a hazai Wavemaker az ötödik helyen végzett. Az ügynökségi csoport az elmúlt években saját gyakornoki programot is indított GroupM Akadémia néven. A nemzetközi szinten is egyedülálló kezdeményezés révén biztosítják a cégcsoporthoz tartozó ügynökségek szakember-utánpótlását.

Pajor Attila a jelenlegi megbízatását megelőzően is egy GroupM-cégnél, az akkor még Mediaedge:cia nevet viselő ügynökség operatív igazgatójaként dolgozott.

Kor: 44 év

Pozíció: GroupM Hungary, kereskedelmi és stratégiai igazgató

Hobby: futás, jégkorong, futball, Depeche Mode-rajongó

23. BÁNHEGYI ZSÓFIA

Sokoldalú tapasztalatokat szerzett a kommunikációs iparágban, hiszen a pályafutása során multinacionális cégnél, állami vállalatnál és a központi közigazgatásban is megtördölt. Az elmúlt években az általa vezetett csapatok projektjei számos hazai és több nemzetközi díjban részesültek, többek között European PR Excellence Award, Stevie Award, ITBN Gold Medál, International Business Award elismerést kaptak. Az elmúlt évek során a lapunk által az 50 legsikeresebb marketingvezetőt összegyűjtő listán 1. és 5. helyezést ért el.

Tavaly év elején csatlakozott a Szerencsejáték Zrt.-hez mint vezérigazgatói tanácsadó, a nemzeti lottótársaság marketing- és kommunikációs igazgatói posztját pedig 2019 nyara óta tölti be.

Jelenlegi megbízatását megelőzően aT-Systems, majd a Magyar Telekom Csoport kommunikációs igazgatójaként, illetve a Magyar Turisztikai Ügynökség marketingért és kommunikációért felelős vezérigazgató-helyetteseként dolgozott. A Magyar Public Relations Szövetség tavaly őszi tisztújító közgyűlésén a szakmai szervezet alelnökévé választották.

Pozíció: Szerencsejáték Zrt., marketing- és kommunikációs igazgató, Magyar Public Relations Szövetség, alelnök

Hobbi: olvasás, lakberendezés, futás

24. KARAS MÓNIKA

Lassan hét éve tölti be a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság (NMHH) és a Médiatanács elnöki posztját. A vezetésével az elmúlt évben sikeresen bonyolították le az országos földfelszíni digitális televízióműsor-szóró hálózat üzemeltetésére kiírt pályázatot. A győztes Antenna Hungáriával már tavaly szeptemberben szerződést kötöttek, így az idén ősszel zavartalanul folytatódhat a digitális műsorszórás.

Jelentős eredménynek számít, hogy az NMHH tavasszal egy 5G-s frekvenciatendert is levezényelt. Ezen 128,5 milliárd forintért tudták értékesíteni a 15 évre szóló frekvenciahasználati jogosultságokat.

A médiapiac szempontjából igen fontos szerepe van a Médiatanács által 2011-ben életre hívott Magyar Média Mecenatúra Programnak is. Ennek keretében az idén mintegy 1,3 milliárd forintot fordítanak a helyi, körzeti és kisközösségi médiaszolgáltatók támogatására. Karas Mónika vezetése alatt is jelentős figyelmet fordít a hatóság a gyermekek védelmére. Ennek keretében indították el a közelmúltban a Gyerekaneten.hu weboldalt, ahol az online világgal, a netbiztonsággal kapcsolatos tanácsokkal segítik a gyerekeket és szüleiket.

Kor: 58 év

Pozíció: Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság, elnök, Médiatanács, elnök

Hobbi: család, színház, koncertek, kutya

25. DOLEZSAI GERGELY

Az elmúlt években megszokhattuk a Telenor kommunikációjában, hogy kiemelt figyelmet fordítanak a fiatalok megszólítására, és miközben ezt az irányt a tavaly szeptemberben kinevezett új márka-és marketingkommunikációs igazgató alatt is megtartották, azt is észrevehettük, hogy még a korábbinál is erősebben igyekeznek megmutatni a márka segítő oldalát. Ez pedig a koronavírus- járvány idején talán még inkább fokozódott, és sorra érkeztek tőlük az olyan tartalmak, amiknek köszönhetően "arca" lett a Telenornak.

Dolezsai Gergely komoly tapasztalatokkal érkezett a mobilszolgáltatóhoz, korábban 11 évet töltött az OTP Banknál. Az OTP márka fejlesztéséért, valamint a bankcsoport imázs-és üzlettámogató kommunikációjáért felelős menedzserként a nevéhez fűződik többek között a fiataloknak szóló OTP Junior és a vállalkozói szegmenst célzó OTP Business építése. Ezt megelőzően öt évet töltött el a Mólnál, ahol törzsvásárlói programok, valamint a kúthálózat és a termékportfólió marketingjével foglalkozott.

Kor: 44 év

Pozíció: Telenor Magyarország, márka- és marketingkommunikációs igazgató

Hobbi: futás, kajak, családi bringatúrák és zene minden mennyiségben

26. SZABÓ EDINA

Mintegy másfél esztendeje, 2018 karácsonya előtt nem sokkal nevezték ki az Omnicom Media Group hazai cégének ügyvezetőjévé, így a tavalyi volt az első teljes éve az ügynökség élén. Eredményes időszakán mögöttük, hiszen 11,6 milliárd forintos nettó árbevétellel zárták a 2019-es esztendőt. Az ügynökség friss sikerei közé tartozik, hogy megnyerték az Emag-Extreme Digital év elején kiírt tenderét. A 2021 végéig szóló megállapodás keretösszege közel kétmilliárd forint.

Szabó Edina az OMG Hungary ügyvezetőjeként a teljes ügynökségi csoport kereskedelmi stratégiájáért, a médiavásárlási tárgyalásokért és a szolgáltatásport- fólió fejlesztéséért felel. Az ügynökség legrégebbi munkatársai közé tartozik, hiszen még 2001-ben csatlakozott az OMD-hez, ahol az évek során végigjárta a ranglétrát, jelenlegi pozíciója előtt az OMD Hungary ügyvezetője volt. Az ügynökség vezetése mellett a Magyarországi Kommunikációs Ügynökségek Szövetségénél az alelnöki és a médiaszekció elnöki posztját is betölti.

Kor: 41 év

Pozíció: OMG Hungary, ügyvezető igazgató

Hobbi: spanyol kultúra, borászat

27. BLASKO NIKOLETT

Komoly változásokat hozott az elmúlt év az ACG-nél, a piaci igényeket felismerve ugyanis a reklámügynökség jelentős fejlesztéseket hajtott végre digitális fronton, új megoldásokba és technológiákba fektettek be, emellett átalakították a közösségi médiás részlegüket is, követve a trendeket, erősítették a tartalomgyártó képességüket. Azt az elmúlt években megszokhattuk a cégtől, hogy a legkreatívabb ügynökségek között vannak, és ez nem változott tavaly sem, sorra söpörték be az elismeréseket.

A 2004-ben alapított ACG ma már a piac meghatározó ügynökségei közé tartozik, de Blaskó Nikolett nem csak cégvezetőként dolgozik a reklámszakmáért, nyolc éven át alelnöke volt a Magyarországi Kommunikációs Ügynökségek Szövetségének (MAKSZ), tavaly januártól pedig a szervezet elnöke. Bőven van miért küzdeni, hiszen ahogyan arról korábban többször is beszélt, egyre nehezebb az utánpótlás biztosítása, problémák vannak az iparág fenntarthatóságával, a globális platformok térnyerése mellett a lokális szereplőknek szűkül a mozgásteret itthon, a koronavírus-járvány pedig új kihívások elé állítja az egész szakmát.

Kor: 46 év

Pozíció: ACG Reklám-ügynökség, társtulajdonos-ügyvezető, MAKSZ, elnök

Hobbi: lovaglás, díjugratás

35. TESZÁRI ZOLTÁN

Öröm és bánat is érte a magyar piac kapcsán az érdekeltségét. Egy jogi vita miatt a Digi nem tudott elindulni a legutóbbi 5G-s frekvenciacsomagra szóló árverésen, ami hosszabb távon fékezheti a 100 ezer előfizetőt számláló Digi Mobil terjeszkedését. Annak viszont örülhet, hogy a Gazdasági Versenyhivatal márciusban rábólintotta Digi és az Invitel fúziójára, A felvásárlásról még 2017-ben állapodtak meg, viszont a versenyhivatal kétszer is vizsgálatot indított, amiből a legutóbbi etap közel másfél évig tartott.

A döntés révén az érdekeltségébe tartozó Digié a hazai vezetékes telefon- és internet-előfizetési piacnak majdnem a negyede, a műsorterjesztési piacnak pedig közel a 30 százaléka, amivel fej fej mellett állnak a Magyar Telekommal.

Mindezek mellett televíziós érdekeltségei is vannak, jelenleg Magyarországon három sport-, három ismeretterjesztő, valamint egy filmsatornájuk érhető el.

A nagyváradi üzletember tulajdonában lévő cégcsoport tavaly 1,18 milliárd eurós konszolidált árbevételt ért el. A rejtőzködő milliárdosok közé tartozó Teszári Románia egyik leggazdagabb emberének számít, a vagyonát 600 millió euróra becsülik.

Kor: 49 év

Pozíció: RCS&RDS S.A., tulajdonos-elnök Digi Kft., tulajdonos

Hobbi: autók és motorok

29. KOTROCZÓ RÓBERT

A legnézettebb napi hírműsor és a legnézettebb napi magazinműsor tartozik az irányítása alá. Az esti RTL Híradó és a Fókusz ráadásul nemcsak saját kategóriájában teljesít jól, hanem hétről hétre ott van az RTL Klub műsoros toplistájának élén, megelőzve számos szórakoztató tartalmat is.

A koronavírus-járvány egyes heteiben a csatorna esti hírműsora kiemelkedően magas nézettséget ért el, ami jól jelzi, hogy a nézők megbízható hírforrásként tekintenek rá. Volt olyan időszak, amikor a 18-49 éveseknél rendszeresen 300 ezret meghaladó, a teljes lakosságnál pedig napokon át egymillió feletti nézőszámokat is elért az RTL Híradó.

Kotroczó Róbert 2000 óta, azaz pont húsz éve felel az RTL Klub hírtartalmiáért, kezdetben hírfőszerkesztő volt, majd hírigazgatóvá nevezték ki. Ebben a pozíciójában a

Híradó és a Fókusz mellett olyan népszerű heti műsorok is hozzátartoznak, mint a járványhelyzet miatt jelenleg szünetelő Házon kívül és a XXI. század.

Pozíció: RTL Magyarország, hírigazgató

Hobbi: képzőművészet, műgyűjtés

30. FISCHER GÁBOR

Utoljára 2001 -ben ért el olyan erős eredményt aTV2 Csoport - akkor még egyetlen televízióval -, mint az elmúlt évben. A csatornaportfólió egész napot nézve a teljes lakosságnál, a 18-59 és a 18-49 éveseknél is piacvezetőnek számított. Ebben az eredményben nagy a szerepe Fischer Gábornak, aki 2017 nyara óta a komplett TV2 Csoport programigazgatója. Vezetésével az elmúlt években számos olyan szokatlan programmegoldással éltek, amivel sokszor lépéskényszerbe hozták a fő konkurenst.

Az elmúlt egy évben a TV2 sikeresen erősítette meg vezető szerepét a hétköznapi reggeli műsorsávban, jó nézettséget hoz a tavaly nyáron elindított Tények Plusz, magas nézőszámmal futott a Sztárban sztár leszek is, az Exatlon Hungary pedig már második éve a TV2 tavaszi műsorrendjének az egyik erőssége.

Fischer Gábor az IKO kábelcsatornáinál kezdte a pályafutását, egy időben az RTL kábelportfóliójának programvezetőjeként is dolgozott. 2013-ban nevezték ki a TV2 programstratégiai vezetőjévé, 2016-ban pedig a kábelcsatornák programigazgatójává.

Kor: 37 év

Pozíció: TV2 Csoport, programigazgató

Hobbi: utazás, futás

31. HORVÁTH MAGYARY NÓRA

Immár 18 éve irányítja a teljes K&H Csoport magyarországi kommunikációját. A K&H hazai bankszektor egyik legnagyobb hirdetőjének számít, és a kampányai, marketingmegoldásai rendszeresen szakmai elismerésekben is részesülnek. Az elmúlt egy évben többek között Sándor Imre PR-díjjal jutalmazták a K&H vigyázzKáPé vlogját és applikációját, emellett CSR Hungary díjat kaptak a felelős és fenntartható vállalat kategóriában. Horváth Magyary Nóra Fenntartható jövőért - Vezető nő díjban részesült, amellyel azokat a vezetőket ismerik el, akik a fenntartható fejlődés megvalósításához szakmai munkájukkal is aktívan hozzájárulnak.

A szakember a lapunk által készített 2017-es és 2018-as marketinges Top 50 első helyén végzett, a tavalyi összeállításunkban pedig a harmadik legsikeresebb marketingvezetőnek választotta a szakmai zsűri. Cégcsoportján belül és azon túl is fiatal szakemberek mentora, amelyhez 2017-ben megjelent PR esetek haladóktól című könyve is hozzájárul.

Kor: 50 év

Pozíció: K&H Csoport, kommunikációs ügyvezető igazgató

Hobbi: dizájn, kávéházi csevegés

32. HERMÁN PETER

Az RTL Magyarország saját gyártású műsorainak többségéért felel, ami igen jelentős befolyást jelent, hiszen az RTL hagyományosan erős kontroll alatt tartja a produkciók gyártási folyamatát, az ötlettől kezdve a megvalósításig.

A nevéhez többek között olyan nagy produkciók kitalálása és megvalósítása tartozik, mint az Éjjel-nappal Budapest, a Lőve Island vagy éppen az X-Faktor. Mindezek mellett jelentős szerepe volt abban, hogy az elmúlt években a csatorna sikereket ért el a fikciós sorozatok gyártása terén. Ezek közül a Válogások, A mi kis falunk, A Tanár, az Alvilág, a Drága örökösök, a Jófíúk még külföldi példák alapján indult el, viszont a közelmúltban bemutatott Mellékhatás már teljes egészében hazai fejlesztésnek számít.

Hermán Péter 2003 óta dolgozik a csatornánál, ahol az első munkája a Mónika-show-hoz kapcsolódott. A 2010-es évekre eljutott a kreatív osztályvezetői posztig, majd 2015 nyarán kinevezték az RTL Magyarország drámai és szórakoztató műsorokért felelős igazgatójává.

Kor: 52 év

Pozíció: RTL Magyarország, drámai és szórakoztató műsorokért felelős igazgató

Hobbi: gyerekezés, biciklizés, motorozás, kutyázás

33. SZOLLÁR DOMOKOS

Sportklubok, bajnokságok, fesztiválok, kulturális események - hihetetlenül szerteágazó a legnagyobb hazai vállalat szponzorációs és mecénási tevékenysége, a koronavírus-járvány során pedig gyorsan reagáltak a társadalmi igényekre is, és az elmúlt hetekben több ezer liter fertőtlenítőszerrel juttattak el egészségügyi intézményekbe, önkormányzatoknak, civil szervezeteknek, de légzéstámogató eszközökkel is segítették a védekezést.

Szollár Domokos amúgy is meglehetősen szerteágazó feladatai mellé - sajtó és belső kommunikáció, marketingkommunikációs, szponzoráció, támogatások - tavaly újakat is kapott, valamivel több mint egy éve ugyanis kabinetfőnökké nevezték ki. Ebben a szerepkörben a vállalatcsoport kiemelt döntéshozó testületi munkájának vezetése, a vezérigazgatói testület által indított vállalati projektek koordinálása és a társadalmi kapcsolatok támogatása is bekerült a portfóliójába. 2011 októbere óta erősíti a Mól csapatát, nemzetközi kommunikációs vezetőként kezdte, 2016-tól pedig már társasági és marketingkommunikációs igazgatóként dolgozott.

Kor: 44 év

Pozíció: Mol Csoport, kabinetfőnök (társasági és marketingkommunikációs igazgató)

Hobbi: könyvek, utaz; sport

34. GRÓSZ JUDIT

Az RTL Magyarország a televíziós piac mellett a digitális területen is meghatározó szerepre törekszik. Ebben van fontos szerepe Grósz Juditnak, aki 2018 márciusa óta tölti be a társaság digitális és üzletfejlesztési igazgatói posztját. Az RTL webes tartalmai havi 1,2-1,6 millió netezőt érnek el. Ezen belül üzleti szempontból egyre fontosabb szerepet játszik az RTL Most! platform, amelynek ismertsége - a GfK kutatása alapján - 2018-ról 2019-re 65 százalékra emelkedett az olyan háztartásokban, ahol van 18-49 éves telekommunikációs döntéshozó.

Mérföldkő volt, hogy az irányításával tavaly elindították a prémiumszolgáltatást nyújtó RTL Most+-t, amelynek révén exkluzív digitális tartalmakat tettek elérhetővé a műsorterjesztő partnereik előfizetői számára.

Az RTL-t megelőzően a Microsoft Magyarország marketing- és operatív igazgatója volt, korábban pedig a UPC-nél, a HVG-nél és a Publicisnél dolgozott vezető beosztásban.

Kor: 50 év

Pozíció: RTL Magyarország, digitális és üzletfejlesztési igazgató

Hobbi: zene, Kéktúra

35. MÁLNAY B. LEVENTE

Komoly nemzetközi pozíciót tölt be, hiszen másfél évvel ezelőtt az AMC Networks International Közép- és Észak- Európáért felelős ügyvezető alelnökévé nevezték ki. A társasághoz számos csatorna tartozik a régióban, köztük a névadó AMC, valamint olyan márkák, mint a Filmcafé, a Rím Mánia, Csehországban és Szlovákiában a Film+, a Sport Tv, a Minimax, a Spektrum, a Spektrum Flome, a Tv Paprika, valamint ez a társaság működteti a német KinoweltTV-t is. Az AMC magyarországi cége a média- vállalatok között is a nagyok közé tartozik, hiszen a régiós szerepének köszönhetően az éves árbevétele az elmúlt években megközelítette a 20 milliárd forintot.

Málnay B. Leventét 2009-ben nevezték ki az akkor még Chello Central Europe nevet viselő társaság vezérigazgatójává, korábban az MTV Networks-nél töltött be hasonló pozíciót. Immár több mint húsz éve, a Z+ 1997-es elindítása óta meghatározó szereplője a hazai televíziós piacnak.

Kor: 51 év

Pozíció: AMC Networks International - Közép- és Észak-Európa, ügyvezető alelnök

Hobbi: mozi, műgyűjtés, kiállításokra járás, zene

36. KOSARAS KLAUDIA

Az Atmedia számít a magyar médiapiac legnagyobb multimédiás kereskedőházának, amelynek kereskedelmi tevékenységét irányítja. A televíziós piacon 11 nemzetközi és hazai médiavállalat 41 csatornáját képviselik. A tévés üzletáguk partneri köre legutóbb a Dikh Tv-vel, valamint az Arena4-gyel bővült. Az online üzletáguk az elmúlt egy évben számos ügyféllel gazdagodott, ennek révén az Atmedia mára digitális piac egyik meghatározó kereskedőháza és kiemelkedően eredményesek a jogtiszta videóindítások területén is, ahol piacvezetőnek számítanak. Olyan nagylátogatottságú oldalak tartoznak hozzájuk, mint az Időkép, az atv.hu, az Eurosport.hosszabbitas.hu, illetve a Mafab.hu. Az idén is folytatódott a növekedés, és az online üzletághoz szerződött a férfi olvasókat elérő ign.hu híroldal, valamint az indirekt.hu közéleti szórakoztató portál.

Kosaras Klaudia tavaly tavasszal igazolt át az OMD médiaügynökségtől az Atmediához, ahol eleinte televíziós értékesítési vezető volt, majd 2019 nyarán kereskedelmi igazgatóvá nevezték ki.

Kor: 37 év

Pozíció: Atmedia Csoport, kereskedelmi igazgató

Hobbi: gasztronómia, főzés, sport, sportesemények látogatása, utazás

37. MOHAMED ELSAYAD

Kiélezett versenyben kell helytállnia a Telenornak, hiszen alaposan megváltozott a piaci környezet azzal, hogy a Telekom mellett már a Vodafone is komoly vezetékes üzletággal rendelkezik, ráadásul lassan belépünk az 5G korszakba, ami ismét megkavarhatja az erőviszonyokat. A társaság a megújuló díjcsomagok és szolgáltatások mellett arra törekszik, hogy jól definiált és differenciált márkaígéretével ösztönözze az embereket. Tavaly egyébként a Kantar Media adatai alapján listaáron 32,5 milliárd forintot költöttek hirdetésekre, ami a 20. legnagyobb összeg volt a magyar piacon.

Mohamed ElSayad az egyik riválistól, a Magyar Telekom lakossági marketingigazgatói posztjáról érkezett a Telenorhoz 2018 augusztusában, amikor az új tulajdonos megújította a vállalat menedzsmentjét is. Az egyiptomi szakember többek között a digitális stratégiák, a márka- és termékinnováció területén szerzett komoly tapasztalatokat számos iparágban és kontinensen. Startupokat támogatott a növekedésben és társalapítója volt a Dubai Angel befektetőinek.

Kor: 42 év

Pozíció: Telenor Magyarország, kereskedelmi vezérigazgató-helyettes

Hobbi: utazás, búvárkodás, sportok - főleg triatlon -, kikapcsolód egy jó könyvet olvasva

38. NOVÁK PÉTER

Három éve irányítja a világ egyik legnagyobb digitális média-ügynöksége, a Dentsu Aegis Network magyarországi leányvállalatát. A Dentsuhoz több ügynökségi márka is kapcsolódik, ezek a Carat, a dentsuX, az iProspect, az Isobar, a Posterscope és a Vizeum. A tavalyi összességében 8,5 milliárd forint árbevételt elérő ügynökségi csoport az elmúlt egy évben terjeszkedett és számos új ügyfelet is szerzett. Tavaly ősszel átvették a Mindea közösségimédia-ügynökség partnereit és teljes csapatát, akik azóta az iProspect keretén belül

dolgoznak. Az ügyfélkörük pedig olyan cégekkel bővült, mint a Vodafone, az Upfield, a Generáli, a Bosch, a GroupSEB, a Calzedonia és a Kaspersky.

Novák Péter több mint 20 éves vezetői tapasztalatot szerzett a digitális területen és meglehetősen aktív szereplő a különféle szakmai szervezetekben. A Magyar Reklámszövetség elnökségének és ügyvezetésének 2000 óta tagja. Az IAB Hungary alapító elnöke volt 2008 és 2016 között, jelenleg a szakmai szervezet elnökségi tagja, valamint az Adex munkacsoport vezetője.

Kor: 47 év

Pozíció: Dentsu Aegis Network Hungary, ügyvezető igazgató

Hobbi: hírfogyasztás, bringázás, kajak, vitorlázás

39. RAJIG ANNAMÁRIA

A legnagyobb szakmai tapasztalatul vezetők közé tartozik a műsorterjesztési piacon. Ezt mára legmagasabb szinten is elismerték, hiszen tavaly nyáron a köztársasági elnöktől Magyar Arany Érdemkeresztet kapott a hazai kábeltelevíziózás létrehozásában és professzionális strukturálásában végzett két évtizedes munkája elismeréseként. Szintén jól mutatja a szakmai hírét, hogy a Forbes legbefolyásosabb nőket összegyűjtő idei listáján a médiakategória tizedik helyén végzett.

Rajki Annamária munkáját is érinti, hogy a műsorterjesztési területen piacvezetőnek számító Magyar Telekom 2019 júliusában összevonta a televíziózással és entertainment szolgáltatásokkal foglalkozó területeit, és létrehozta a TV Tribe-ot.

A lojális vezetők közé tartozik, hiszen 1999-ben nevezték ki az akkori T-Kábel programigazgatójává, azt megelőzően pedig a UPC marketing-és értékesítési igazgatójaként dolgozott.

Kor: 50 év

Pozíció: Magyar Telekom, TV- és entertainment igazgató

Hobbi: filmek, utazás különleges helyekre

40. PUSZTAY ANDRÁS

Néhány éves kitérő után tért vissza az Index.hu Zrt.-hez, tavaly júliusban vette át ismét a társaság vezetését. Célja a legnagyobb hatású hazai hírportál médiapiaci pozíciójának további erősítése. A látogatók számában piacvezető a portál, az oldalon töltött időben pedig évek óta verhetetlen, az idén áprilisban például közel 1050 évnyi időt töltöttek a magyarok az oldal böngészésével, ez többszöröse bármelyik vetélytárs eredményének.

Pusztay András több mint két évtizedes múlttal büszkékedhet a magyar médiában, pályája kezdetén a Magyar Rádió, majd az Inforádió és a TV2 riportere volt. Később a Magyar Televízió felelős szerkesztőjeként és műsorigazgatójaként dolgozott, majd 2011 és 2017 között egyszer már vezette az Indexet. Távozása után a Sziget csapatát erősítette, a legnagyobb hazai fesztivált szervező cég marketingigazgatója lett. Az Indexhez való visszatérése előtti hónapokban pedig egy startupvállalkozás, a parkolást forradalmasító Rollet marketingvezetője volt.

Kor: 42 év

Pozíció: Index.hu Zrt., vezérigazgató

Hobbi: squash, bringázás, olvasás

41. NOSZEK PÉTER

Fontos szerep jut a magyarországi érdekeltségeknek a Nestlé életében, a szerencsi gyárukól közel 30 országba szállítanak, de két másik hazai üzemükből is rengeteg termék kerül külföldre. A tavalyi, közel 95 milliárd forintnyi export a teljes hazai bevétel mintegy kétharmadát adta. A társasághoz globális szinten több mint kétezer márka tartozik, itthon is az édességektől a kávékon át az állateledelig rengeteg terméket kínálnak. Ehhez intenzív

marketingtevékenység párosul, a Kantar Media listaáras számai szerint csak tavaly 31,3 milliárd forint ment hirdetésre.

Noszek Péter 2018 januárjától irányítja a Nestlé Hungáriát, kinevezésének egyik érdekessége, hogy több mint húsz év után lett magyar vezetője a cég hazai érdekeltségének. A szakember 1991- ben gyakornokként kezdte karrierjét a vállalat svájci központjában, Új-Zélandon és a Fülöp-szigeteken is gyűjtött nemzetközi tapasztalatokat, majd 2014-ben a Nestlé európai pénzügyi és kontrollingigazgatói posztjára kérték fel, ügyvezetői kinevezése előtt pedig a cég teljes EMENA (Európa, Közel-Kelet és Észak-Afrika) régiója is hozzá tartozott.

Kor 54 év

Pozíció: Nestlé Hungária, ügyvezető igazgató

Hobbi: család, futás, padel, tenisz, mechanikus karórák

42. JONATHAN COOPER

Lassan két évtizedes tapasztalata van a magyar piacon az OMG Hungaryt 2007 óta irányító szakemberként. A több ügynökséget - OMD és PHD - összefogó cégcsoport nagyon komoly eredménylistával büszkélkedhet az elmúlt évekből, számos kampányhatékonysági versenyen végeztek a díjazottak között, és többször szerepeltek a legjobbak között a különböző megmértetéseken szerzett elismeréseket összesítő M+ listán is. Azt egyelőre nem lehet tudni, hogy 2019 hogyan sikerült üzleti szempontból a cégnek, de 2018-at 10,4 milliárd forintos bevétellel zárták, a nyereségük pedig megközelítette a 160 millió forintot.

Jonathan Cooper a brit ITV-nél kezdte, majd a McCann-Ericksonnál folytatta, 1988 és 1995 között a cég londoni irodájában dolgozott, egy rövid kitérőt követően pedig a társaság romániai médiaigazgatója volt. A szakember a Portland Outdoor ügynökség régiós vezetőjeként már a magyar piaccal is megismerkedhetett, 2004 és 2007 eleje között pedig a Zenith Optimedia Hungary vezetője volt.

Kor: 51 év

Pozíció: OMG Hungary, elnök-vezérigazgató

Hobbi: sport, utazás

43. BENE NIKOLETTA

A reklámköltési adatok alapján a SPAR tavaly a tizedik legnagyobb hirdetési büdzből gazdálkodó vállalatnak számított. Az élelmiszerlánc marketingtevékenységét 2014 óta irányítja Bene Nikoletta, akinek a vezetése alatt számos szakmai elismerésben is részesült a SPAR. Az Internet Hungaryn a közösségimédia-kampányok versenyében a 2019-es nyári Élménykommandó aktivitással első helyen végeztek. A Trade magazin Év promóciója díjátadóján több kampányukat is díjazták, digitális kategóriában az Élménykommandót és az anyák napjához kapcsolódót. Kereskedelmi kategóriában a Grillparty kampány, B2B-kategóriában pedig a Hungaricool by SPAR innovációs termékverseny részesült elismerésben.

Mindezek felül egy nemzetközi díjat is kaptak, miután a Cannes-i Corporate Media and TV Awards versenyen a Marketing Communication - B2C kategóriában a SPAR.enjoy tévéreklámjukat Ezüst Delfinnel jutalmazták. Az áruházláncnál betöltött pozíciója mellett a Marketing Döntéshozók Klubjának egyik alapító tagja.

Kor 41 év

Pozíció: SPAR Magyarország, marketingvezető

Hobbi: futás, olvasás, divat

44. BÁNYÁSZ LÍVIA

Az Unilever már évtizedek óta a legjelentősebb hazai hirdetőik közé tartozik. Tavaly is ott voltak a 25 legnagyobb reklámozó között, és olyan nagy nemzetközi és hazai márkák

tartoznak hozzájuk, mint az Axe, a Baba, a Coccolino, a Domestos, a Dove, a Flóraszept, a Rexona vagy a Magnum.

Bányász Livia tavasszal az egyik kezdeményezője volt annak, hogy alakítsanak ki a hazai piacon egy átfogó digitális hatékonyságmérési rendszert. A szakember a pályafutását médiatervezőként kezdte az initiative Mediánál, ahol már ügyfél- kapcsolati igazgató volt, amikor 2007-ben átigazolt az Unileverhez. A társaságnál eleinte a médiaosztályt vezette, majd régiós pozícióba kerülve 20 országért felelős médiaigazgatóvá nevezték ki, tavaly nyár óta pedig a cég média- és digitális transzformációs vezetői posztját tölti be.

Kor 46 év

Pozíció: Unilever Magyarország, média- és digitális transzformációs vezető

Hobbi: biciklizés, futás, síelés, zene

45. UJ PÉTER

A hazai online újságírás egyik legtapasztaltabb szereplője. A nevéhez fűződik az 1999-ben indult Indexfelfuttatása, valamint a 444.hu híroldal 2013-as elindítása. A 444-et működtető Magyar Jeti Zrt.-ben tulajdonrésze is van. A cég a hírportál mellett 2017 őszén Qubit néven egy újabb szájtot is elindított. Az év eddigi részében a 444.hu havi elérése 2,2 és 3,4 millió látogató között mozgott, napi átlagban pedig 400-500 ezer netezőhöz jutottak el. A Qubit az elmúlt hónapokban 1,3 millió látogatót vonzott.

Miután a hirdetési bevételek nem fedezik a működési költségeiket, ezért olvasói támogatást is gyűjtenek. Ezenfelül az elmúlt években olvasói előfinanszírozással két könyvet is kiadtak 444 jó hely Budapesten és 444 jó hely Magyarországon címmel. Tavasszal 444 Makró néven egy magazint dobtak piacra, amihez közel 10 millió forint értékben gyűjtöttek előfizetéseket még a megjelenés előtt.

Kor 50 év

Pozíció: 444.hu, főszerkesztő, Magyar Jeti Zrt, társtulajdonos

Hobbi: gasztronómia

46. NÉMETH S. SZILÁRD

Az ATV a legnézettebb politikai-közéleti tartalmakat nyújtó csatornák közé tartozik, de a szórakoztató tartalmaik is népszerűek. A 18-59 éveseknél és teljes napon 1,5-1,8 százalékos közönségarányt érnek el. A Hit Gyülekezete érdekltségébe tartozó, tavaly 2,7 milliárd forint árbevételt elérő médiacéghez ma már nem pusztán egy televízió tartozik, hiszen tavaly elindították az ATV Spirit csatornát, 2019 őszén pedig a budapesti Spirit FM-et.

Az ATV műsorai közül a legtöbb nézőt a Heti Napló Sváby Andrással, a Civil a pályán, a Bochkor, az Egyenes beszéd és a hírműsoraik vonzzák. Az online térben jól teljesít az atv.hu is, ami az év eddigi részében havi 1,6-2,3 millió internetezőt ért el.

Németh S. Szilárd 2007 óta dolgozik az ATV-nél, kezdetben az online oldalukat, majd a csatorna reggeli műsorát szerkesztette. 2010-ben nevezték ki megbízott hírigazgatóvá, amit 2011 elején véglegesítettek. Jelenleg az ATV Zrt. általános vezérigazgatója.

Kor: 37 év

Pozíció: ATV Zrt., általános vezérigazgató

Hobbi: sport

47. SOPOV ISTVÁN

Az Adaptive Media sales house-t 2007-ben indította el, ami ma már a digitális reklámértékesítési piac egyik meghatározó szereplőjének számít. Az év eddigi részében havi 6,1-6,3 millió internetezőt értek el az általuk értékesített weboldalak. Ezzel a sales house- ok toplistáján fixen a negyedik helyen állnak. A független, médiaérdekltséggel nem rendelkező online kereskedőházak között pedig a legnagyobbak számítanak. A jó eredményeikben jelentős szerepe van annak, hogy az év eleje óta az Adaptive Media értékesíti a Ringier Axel

Springer online hirdetési felületeit. Ezenkívül az elmúlt hónapokban megállapodást kötöttek a Jóautók.hu-val és a Piacésprofit.hu-val is.

Sopov Istvánt 2017-ben választották meg az IAB Hungary elnökévé, 2019 januárjában pedig megerősítették ezen a poszton. Vezetése alatt dinamikusan nőtt a szakmai szervezet létszáma, amely több mint száz tagot számlál. Mindezek mellett a Digitális Közönségmérési Tanács elnöki posztját is betölti.

Kor: 41 év

Pozíció: Adaptive Media, tulajdonos, IAB Hungary, elnök, DKT, elnök

Hobbi: aktuálisan a legózás

48. PETŐ PÉTER

A Central Médiacsoport hírportálja, a 24.hu az elmúlt években hatalmas fejlődésen ment keresztül, amiben komoly szerepe van. A munkája eredményét tükrözik a hírportál látogatottsági adatai is. Az idei év első négy hónapjából háromban a leglátogatottabb híroldalnak számított a 24.hu. A koronavírus- járvány miatt a március különösen erős volt számukra, a havi elérésük meghaladta az ötmilliót főt, napi átlagban pedig több mint 1,1 millió netezőt értek el.

A 24.hu munkáját az elmúlt időszakban számos szakmai díjjal ismerték el. A portái munkatársai Minőségi Újságírásért Díjban, Hégető Honorka Díjban, Magyar Sajtódíjban és Vízy Dorka Emlékdíjban részesültek.

Pető Péter 2017 elején csatlakozott a 24.hu-hoz, ahol a tavaly nyári kinevezését megelőzően főszerkesztő-helyettes volt. A Central Médiacsoport hírportálja előtt a Népszabadság munkatársaként dolgozott. A napilapnál gyakornokként kezdte a pályafutását, a Népszabadság 2016. őszi bezárása pedig az újság egyik főszerkesztő-helyetteseként érte.

Kor: 36 év

Pozíció: 24.hu, főszerkesztő

Hobbi: írás, olvasás

49. HARSÁNYI GÁBOR

Az egy évvel ezelőtti kiadványunk megjelenése idején még a Viacom magyarországi country managere volt, majd nem sokkal később bejelentették, hogy kinevezték a társaság kelet-közép- európai vezérigazgatójává. Tavaly decemberben a médiavállalat egyesült a CBS-szel, így a nevük ViacomCBS-re módosult.

A cég a régió több országában bevezette a Paramount+ és a Nickelodeon Play új nemlineáris szolgáltatást, illetve a Nicktoons gyermekcsatornát. Magyarországon a ViacomCBS tavaly megerősítette vezető szerepét a nemzetközi tematikus csatornaportfóliók mezőnyében. A vállalat kelet-közép-európai kreatív csapatának tevékenységét pedig a legrangosabb nemzetközi és hazai elismerésekkel, többek között 14 Promax Global díjjal és az Aranypenge nagydíjjal ismerték el.

Harsányi Gábor 2012-ben csatlakozott a Viacomhoz mint kereskedelmi igazgató, country managerré 2017-ben nevezték ki. A szakember pályafutását a Coca-Colánál kezdte, később az HBO Magyarország country managere is volt, a Viacomhoz pedig a PR Telecom kereskedelmi igazgatói székéből érkezett.

Kor: 43 év

Pozíció: ViacomCBS Networks, kelet-közép-európai vezérigazgató

Hobbi: kutyák

50. HINORA FERENC

Az egyik legdinamikusabban fejlődő és terjeszkedő hazai ügynökségi csoportot irányítja. Tavalyi összeállításunk szerint a Positive Adamsky a piac negyedik legnagyobb árbevételű full service reklámügynökségének számít. Ebben mérföldkő volt, amikor tavaly 50 százalékos részesedést vásároltak az Adamsky reklámügynökségben.

A Positive Adamsky tavaly új székházba költözött a budapesti diplomatanegyedben. A korábban a szudáni nagykövetség által használt, műemlékvédelem alatt álló épületet teljesen felújították és az Év Design Irodája díjat nyerték el vele. Hinora Ferenc szerint egy ilyen munkakörnyezet a kollégáit, valamint az ügyfeleiket is inspirálhatja.

A 2013 óta a Magyar Marketing Szövetség elnökeként is tevékenykedő szakember pályafutását az ezredfordulón médiatanácsadóként kezdte a Ringier-nél, majd az Axel Springernél. A mai ügynökségi cégcsoport alapját jelentő Hinora Marketing Groupot 2001-ben indította el.

Kor: 40 év

Pozíció: Positive Adamsky, alapító-tulajdonos, Magyar Marketing Szövetség, elnök

Hobbi: footgolf

ZSÚRI

Az értékelés szempontjai

A Marketing&Media Az 50 legbefolyásosabb ember a magyar médiaiparban rangsora a lap szerkesztőbizottságából és meghatározó újságíróiból álló 20 fős zsűri szavazatai alapján készült el az idén áprilisban és májusban. Fontosnak tartjuk mindjárt az elején tisztázni, hogy a szerkesztőbizottság tagjai nem pontozták saját magukat, cégük tulajdonosait, más vezető munkatársait és a cégcsoporthoz tartozó egyéb érdekeltségek vezetőit.

A rangsort immár tizenharmadik alkalommal készítettük el. A korábbi évekhez hasonlóan ezúttal is azokat a topvezetőket kerestük, akik a médiaiparág szempontjából a legmeghatározóbbak. Így az idén is a médiatulajdonosok, a vezető médiavállalatok irányítói, tartalomgyártók, a meghatározó ügynökségek első emberei, szakmai szervezetek elnökei, illetve a nagyvállalatok topvezetői és marketingigazgatói kerültek be a Top 50-be. Fontos megemlíteni azt is, hogy csak azok kerülhettek fel a listára, akik a szavazás pillanatában is pozícióban voltak.

A rangsor most is két forduló eredményei alapján állt össze. Az első körben a zsűritagok ajánlásai alapján elkészítettünk egy 130 fős listát, amely még csak egy felsorolás (nem rangsor) volt azokról, akikről azt gondoltuk, hogy a magyar médiaipar legbefolyásosabb emberei közé tartoznak. Ezt követően 1-10-ig terjedő skálán titkosan szavazott a zsűri az egyes emberekre, mégpedig három szempont alapján. Azt vizsgáltuk, hogy betöltött pozíciójuk vagy tulajdonosi szerepük révén milyen nagyságú pénz mozgását befolyásolták, véleményük mennyire hatott a médiaiparra 2019 áprilisa és 2020 áprilisa között, illetve hogy az adott időszakban milyen fontos, lényegi változás (kinevezés, munkahelyváltás, nyugdíjazás) befolyásolta karrierjüket a korábbi évekhez képest. Ez utóbbi szempont esetén -5-től +5-ig terjedő skálán lehetett értékelni.

A súlyozás előtt a legalacsonyabb és a legmagasabb pontszámokat kivettük a pontrendszerből. Ezt követően a végleges rangsort az összeadott pontszámok és az adott embert pontozók hányadosa alapján állítottuk fel.

[Eredeti](#)

(Marketing és Média, 2020. június 02., kedd,
32+33+34+35+36+38+39+40+41+42+44+45+46+47+48+50. oldal)

Használt autók, amikre a gatyád is rámegey

Egy fogyasztóvédelmi szervezet évekre visszamenőleg megvizsgálta, mely típusoknál számíthatunk jó eséllyel motorhibára. Ezeket érdemes elkerülni a használtautó-piacon.

Használt autó vásárlásakor soha nem lehetünk biztosak abban, milyen műszaki állapotban vesszük azt át előző tulajdonosától, ezért az a biztos, ha némi javítási költséggel kalkulálunk. Nagy baj akkor van, ha valamelyik fődarab hibásodik meg - mondjuk a motor, amely az autó kétségtelenül legbonyolultabb és ezért legdrágább alkatrésze. A Consumer Reports nevű fogyasztóvédelmi szervezet megvizsgálta, az évek során mely típusok mutattak az átlagnál nagyobb hajlamot a motorhibára. A listán többségében vannak az amerikai autók, ami részben annak is betudható, hogy a felmérést magát is Észak-Amerikában végezték el, az viszont sokat elárul az autók általános minőségéről, hogy egyetlen japán modell sem került fel a Top 10-es feketelistára, amelyet alább láthatsz. A lista élén a tizedik legrosszabb autó szerepel, és a cikk legvégén találod azt a típust, amelynél a legnagyobb az esélye a motorhibának. Előre szólunk: nagy lesz a meglepetés. Motorhiba Top 10 szégyenlista

Típus	Motor	Modellév	Jellemzően mikor jelentkezik a hiba
GMC Acadia	3.6 V6	2010	170 000 - 210 000 km
Buick Lucerne	nincs adat	2006	nincs adat
Acura MDX	3.5 V6	2003	305 000 km
Cadillac SRX	nincs adat	2010	nincs adat
Jeep Wrangler	2.4 benzinmotor	2006	240 000 km
Chevrolet Equinox/GMC Terrain	2.4 benzinmotor	2010	135 000 - 175 000 km
Mini Cooper/Clubman	1.6 benzinmotor	2008	195 000 - 210 000 km
Chrysler PT Cruiser	2.4 benzinmotor	2001	165 000 - 215 000 km
Ford F-350	6.4 V8 dízel	2008	105 000 - 190 000 km
Audi A4	2.0T benzinmotor	2009-2010	170 000 - 260 000 km

km - Svékus Gergő

[Eredeti](#)

(vezess.hu, 2020. június 02., kedd)

Tiltások özöne mellett nyitottak a teraszok

Ha nem is az összes, de számos erdélyi és partiumi vendéglátós élt hétfőn a terasznyitás rég várt lehetőségével, és bár az időjárás nem mindenhol volt kedvező, sokan már az első órákban beültek kávézni. Kategória: Erdélyi hírek

Új kezdet. Szigorú feltételek mellett újraindult a vendéglátás, a fogyasztók pedig birtokba vették a teraszokat • Fotó: Rostás Szabolcs Bő két és fél hónap szünetet követően hétfőn végre megnyithattak a vendéglők és kávézók kerthelyiségei, teraszai, valamint a tengerparti strandok, de különleges intézkedéseknek kell eleget tenniük az üzemeltetőknek. Hétfőtől ugyanakkor már nem kell saját felelősségre kiállított nyilatkozatot írni a települések közötti közlekedés idején. A vonatkozó intézkedéseket a gazdasági és az egészségügyi minisztérium, illetve a gazdasági, az egészségügyi és a környezetvédelmi minisztérium május 29-én kibocsátott közös rendelete tartalmazza. A rendelkezéseket nemcsak a vállalkozóknak, hanem a vendégeknek is be kell tartaniuk. Szemrevételezés és tiltások sora

A teraszok esetében a bejáratnál "szemrevételezéses vizsgálatot" kell tartani, a légzőszervi fertőzés látható tüneteivel rendelkező vendégeknek tilos a belépés. A vendéglátóipari egységeknek biztosítaniuk kell, hogy a bejáratnál és a mosdóknál használati utasítással ellátott kézfertőtlenítők legyenek, ugyanakkor ajánlatos egyirányú folyosók kijelölése, hogy az ügyfelek a lehető legkevesebb helyen találkozzanak (például a mosdók felé és onnan vissza). Ez utóbbi szabályt egyébként az éttermek, bárók, kocsmák tulajdonosainak többsége kivitelezhetetlennek tartja, mivel a legtöbb vendéglátóipari egységnél bent működik illemhely, amelyet egyetlen irányból lehet megközelíteni. **HIRDETÉS** Az új szabályok szerint tilos az étlapok (ezeknek lehetőség szerint eldobhatóknak kell lenniük), a fűszerek és egyéb tárgyak áthelyezése az egyik asztalról a másikra. Ezeket minden esetben fertőtlenítik, miután a vendégek elhagyták az asztalt. A pincéreknek maszkot és kesztyűt kell viselniük, a tálaláshoz használt kesztyű nem használható az étel elkészítésekor. Tilos a termékeket állva fogyasztani - sorolta a rendelkezéseket az Agerpres hírügynökség. Egy asztalnál legtöbb négy vendég foglalhat helyet, egymástól legkevesebb másfél méter távolságra (kivéve, ha egyazon család tagjairól van szó, akik ugyanabban a háztartásban élnek). A szomszédos asztaloknál ülők között legalább két méter távolságnak kell lennie, asztalt csak előzetes bejelentkezéssel lehet foglalni, hogy elkerüljék a tömörülést a bejáratnál. Az asztalt foglaló vendégeket regisztrálják annak érdekében, hogy megkönnyítsék az epidemiológiai vizsgálatot és a kontaktutatót egy esetleges fertőzés esetén. Az asztalokat a vendégek távozása után fertőtlenítik. Tengerparti szigor Ami a tengerparti strandokat illeti, a vonatkozó rendelet többek között előírja, hogy a strandon elhelyezett napozóágyak között 2 méteres távolságnak kell lennie (jobbra/balra/elöl/hátul), amennyiben ezeket nem egyazon család tagjai használják. A turistáknak tartaniuk kell egymás között a kétméteres távolságot (ha nem egyazon család tagjai), és ugyanez érvényes a strand személyzetének tagjaira is. A strandra való be- és kilépés csak a megfelelő jelzéssel ellátott, egyirányú útvonalon történhet; a vásárlók nem mehetnek a kiszolgálópulthoz, az alkalmazottaknak kell kiszolgálniuk őket. Mint ismeretes, az ország több strandja, fürdőhelye egyelőre nem nyithat ki, kizárólag a tengerparti létesítmények működhetnek június elsejétől. A strand üzemeltetője korlátozhatja a turisták belépését, amennyiben úgy ítéli meg, hogy további személyek érkezésével nem lehetne tartani a kötelező fizikai távolságot. A torlódások elkerülése érdekében az üzemeltető online vagy telefonos foglalási rendszert vezethet be. Ugyancsak az üzemeltető kötelessége, hogy folyamatosan ellenőrizze a személyzet tagjainak egészségi állapotát, illetve hogy tiltsa meg a belépést azok számára, akiken légúti megbetegedések vagy ragályos betegségek tüneteit észlelik. A koronavírusfertőzés-gyanús vagy igazolt eseteket azonnal jelenteni kell a megyei közegészségügyi igazgatóságnál. Az üzemeltetőnek gondoskodnia kell a strandon levő eszközök, felszerelések megfelelő fertőtlenítéséről, valamint arról, hogy a mellékhelyiségekben állandó jelleggel legyen víz, szappan, papírtörölköző, legalább 60 százalékos alkoholtartalmú fertőtlenítőszer és érintésmentes szemetes kosár. Az intézkedések gyakorlatba ültetését a közegészségügyi igazgatóságok, az illetékes minisztériumok, valamint az országos fogyasztóvédelmi hatóság szakemberei ellenőrzik. A szabályok be nem tartása fegyelmi, polgári jogi, szabálysértési vagy büntetőjogi felelősséget von maga után - szögezi le a rendelet. Igény van, de az időjárás nem kedvezett Ha nem is az összes, de számos erdélyi és partiumi vendéglátós élt a terasznyitás rég várt lehetőségével. Lapunk munkatársai már péntek óta nyüzsgést tapasztaltak a terasszal rendelkező vendéglők, kávézók, bárók környékén, hétfőn reggel pedig már sokan várták az első vendégeket. Tény, hogy a forgalom nagyobb lett volna, ha a meteorológiai nyár első napján nem inkább novembert idéző reggel köszönt ránk, de miután a felhők közül kibújta a nap, egyre többen ültek be egy kávéra, limonádéra. Legalábbis ezt tapasztaltuk Nagyváradon, ahol amúgy olyan helyről is tudunk, ahol már csütörtök este lefoglalták az utolsó rendelkezésre álló asztalt

hétfő estére. Sepsiszentgyörgyön sem kedvezett az időjárás a kiüléshez, talán ezzel is magyarázható, hogy egyelőre csak óvatosan vették birtokba a teraszokat. Általában minden második asztalnál ültek ketten-hárman: családok, barátok, sokan szelfiztek, megörökítve az újraindítás pillanatát. Az "új normalitást" annyi jelezte, hogy a pincérek arcpajzzsal, maszkkal, kesztyűvel felszerelve szolgáltak fel. Amelyik vendéglátó egységnek volt lehetősége, terjeszkedett, mások a szűk helyet kihasználva a járdára is kitétek két-három asztalt. A gyermeknap miatt a fagyizóknál volt nagyobb forgalom. Az önkormányzat amúgy közben hivatalosan is bejelentette, hogy a közterületen levő teraszok díjmentesen terjeszkedhetnek, hogy az előírt kétméteres távolság miatt ne kelljen az asztalok számát csökkenteni. Nem volt jobb idő Székelyudvarhelyen sem, de sokan annyira várták már a lazítást, hogy az eső és a hideg ellenére már délelőtt sor alakult ki például az egyik kávéház előtt. Kolozsváron hónapok óta nem látott pezsgéssel nyitottak újra a teraszok, és a vendégek számos helyen el is foglalták a vendéglátóipari egységek kínálta asztalok többségét. A kincses város központjában, a Főtéren, a Karolina téren, a Deák Ferenc és más utcákban működő vendéglők, lokálok, kocsmák teraszai és kerthelyiségei már aránylag hamar, a kora délutáni napsütésben hemzsegték a fogyasztóvendégtől, akik számára meglehetősen szokatlan volt hosszú idő után étteremben elfogyasztani egy ebédet, italt vagy kávét. A város központjában amúgy hétfői terepszemlénk idején rendőrökből és csendőrökből álló járőrök cirkáltak mindenütt, és figyelték, megfelelő távolságra vannak-e egymástól az asztalok, kiképezték-e a szabályok betartására a személyzetet. Az egyik rendőrfelügyelőtől megtudtuk, egyelőre nem a bírságolás a cél, hanem a vendéglősök megfelelő tájékoztatása, hogy mindenki eleget tegyen a törvényi előírásoknak. Gyilkostó: szezonnyitás kis lépésekbenKezd visszatérni az élet Gyilkostóra is. A széles körben népszerű székelyföldi turisztikai célponton vendéglátóipari egységet működtetők rengeteget veszítettek a szükségállapot alatt, amikor szinte teljesen leállt az élet, de a veszélyhelyzet által bevezetett enyhítéseknek köszönhetően megjelentek az első turisták is, akiknek száma a következő időszakban várhatóan tovább fog nőni. A vendéglők teraszai hétfőn már fogadták is az első vendégeket, tény viszont, hogy az üdülőtélep még távol áll az igazi és teljes nyitástól. A tó közelében található kalandpark például felkészült a tirolai pályát és a fák között kialakított mászóutakat kipróbálni akarók fogadására, de valószínűleg csak a következő hétvégén nyitják meg kapuikat. Aki csak egy napra keresi fel a Gyilkos-tavat (és az idelátogatók nagy többsége ilyen, egynapos vendég), az nagy valószínűséggel nem hagyja ki az alkalmat, hogy csónakázzon egyet a vízből kiálló fenyőcsonkok között, a sziklák tövében. Erre viszont még ennél is többet kell várni. Nem világos ugyanis, hogy az a rendelet, amely a teraszok nyitását lehetővé tette, és a sporttevékenységek engedélyezéséről is szól, rájuk is érvényes-e, vagy sem. Amíg nem tudják pontosan, addig nem lehet szó csónakázásról - jelentette ki Angi Zoltán, a szolgáltatást végző Viridis vezetője, aki úgy véli, hogy a korlátozásenyhítések még nem vonatkoznak az ilyen tevékenységekre. Erre szerinte inkább június közepétől, júliustól lehet számítani. A vendéglátósok többsége szerint aberráltak a szabályok"A szabályok mindegyike betartható, csak akarni kell. Az más kérdés, hogy teljesen aberráltak" - jelentette ki kérdésünkre Nagy Levente, az Udvarhelyszéki Vendéglátók Szövetségének elnöke. Mint rámutatott, a vendégek regisztrálása már az első napon ellenkezésbe ütközött, a Park étteremnél már volt olyan vendég, aki inkább elment, mintsem hogy kitöltse a bejelentkezési lapot."A személyzetnek gyakorlatilag nem áll jogában igazoltatni a vendégeket, nem vagyunk mi rendfenntartó szerv. Ez egy elsietett ötlet volt" - jegyezte meg a vállalkozó. Hozzátette: a kiszolgáló személyzet dolgát jelentősen megnehezíti, hogy az étlapokat, fűszertartókat, asztalterítőket minden egyes használat után fertőtleníteni kell. "Nem hívták fel a vendégek figyelmét, hogy - bár a teraszon nem szükséges, de - ha a mellékhelyiséget szeretnék használni, akkor ahhoz már kötelező maszkot viselni" - osztotta meg velünk

további tapasztalatait. A vendéglátós egyébként főként azt nehezményezi, hogy a hétfői nyitást megelőzően a kormány szombaton pontosította a szabályokat, előírásokat, így a vállalkozóknak egy napjuk volt felkészülni. A szakember amúgy azt mondja, a távolságtartási szabályok következtében a legtöbb lokálnál kevesebb mint felére csökken a befogadóképesség, így ha számításba vesszük a működéssel járó megnövekedett költséget (fertőtlenítőszer és védőfelszerelés beszerzése), sokaknak meg sem éri kinyitni. -

[Eredeti](#)

(kronikaonline.ro, 2020. június 02., kedd)

Nem élet a kutyának, ha folyton láncon van

A kutyáknak nem láncon a helyük, ez vitán felül áll, ezzel még a kevésbé kutyabarát emberek többsége is egyetért. Sokan pedig egyenesen úgy tudják, hogy a kutyák folyamatos láncon tartása bűncselekmény Magyarországon. Ez nem egészen így van, de akkor mégis mi az igazság?

A kijárási korlátozás enyhítésével kicsit kimozdultunk Budapestről, hogy a gyerekeket és a kutyánkat is átmozgassuk, de még Pest megyét sem kellett elhagynunk, hogy olyan portákat lássunk, ahol láncon tartottak kutyát. A gyerekeim megdöbbenek, én pedig elhatároztam, hogy utánanézek, mit lehet tenni, ha olyan kutyára bukkanunk, aki az egész életét láncon kötve tölti. Hirbek Edina, állatvédelmi szakember, a ZöldEb szervezet vezetője elmondta, hogy a legfontosabb állatvédelmi probléma a kutyatartás körül messze nem a láncon tartás kérdése, de természetesen azzal kapcsolatban is nagyon sok még a tennivaló. Sokan nem tudnak megfelelően gondoskodni a kutyákról (Fotó: Pixabay) Európa egyik legnagyobb kutyabarát nemzete vagyunk, harminchat százalékunk él olyan háztartásban, ahol kutyát tartanak. A falvakban ez az arány csaknem ötven százalékos, de Budapesten is megdöbbenően magas, 22 százalék. Ha hozzávesszük ehhez a számhoz azt, hogy rengetegen nem elégszenek meg egy kutyával, akkor máris megkapjuk az első pillanatban hihetetlennek tűnő adatot, amit a Statista 2017-es és a Cofidis 2018 felmérése is alátámaszt, miszerint Budapesten körülbelül 500 ezer kutya él, az országban pedig hivatalosan körülbelül 3 millió, sokszor döbbenetesen rossz körülmények között. Állatvédelemmel már nem állunk ilyen jól. Vajon ebből a 3 millió kutyából hányan élnek megfelelő körülmények között? És mit is jelent a megfelelő körülmény a valóságban? Nincs könnyű dolga a kutyatartóknak, ugyanis egyszerre kell megpróbálniuk a kutyáik igényeit kielégíteni, közben pedig betartani az éppen hatályos szabályozásokat. Városi kutyák esetében például állandó konfliktus forrása az ebek mozgatása, futtatása. Kutyát köztéren ugyanis csak pórázon szabad vezetni, ami egy teljesen érthető és elfogadható szabályozás, ha utcáról, vagy más, lakott területen álló közterületről van szó. Viszont az utóbbi időben - alighanem a rengeteg kutyaurülék miatt - szinte az összes budapesti parkból kitiltották a kutyákat, bekényszerítve őket a meglehetősen alul méretezett és ritka kutyafuttatókba. Sok gazda be sem meri vinni a kutyáját ezekbe a futtatókba, ugyanis takarításuk és fertőtlenítésük egyáltalán nem megoldott, így melegágyai a fertőzéseknek. Apropó, kutyaurülék! Ha csak 10 dekásra tippelünk egy adag kutyagumit, amiből általában kettőt is produkálnak a kutyák naponta, akkor 600 tonna kerül belőle az utcákra, és akkor a vizeletről még nem szóltunk, pedig az össze sem szedhető. Jobb-e a kutyának vidéken, mint a városban? Az attól függ, mennyit foglalkoznak vele. "Hatalmas tévedés azt gondolni, hogy

a kutyának jobb az, ha egy kertben lehet egész nap egyedül, mint az, ha egy lakásban él, de naponta háromszor sétálhat, és alaposan le van mozgatva. Sokszor egy panelban tartott kutyának jobban ki vannak elégítve a mozgással kapcsolatos igényei, mint annak, amelyik soha nem hagyta még el az udvart, amit őriz." A kutya az egyetlen állat, amely a fajtársaival szemben is inkább az ember közelségét választja, és ez nem véletlen. A kutyát tulajdonképpen az ember teremtette, és olyanná formálta, hogy ragaszkodjon hozzá, rajongjon érte. Éppen ezért nagyon szomorú, amikor egy ebet a kert végébe kötnek, vagy ha nem is kötik meg, de távol a családtól egy apró kennelben tartják. Sokan tartanak a kutyáktól, és valóban, a rossz szocializációjú kutyák azok, amikkel probléma szokott lenni. A mozgást, az ingereket, az ösztönök kiélését ugyanúgy egy kiadós séta, futás, labdázás közben kell a kutyának megkapnia, úgyhogy e tekintetben egy kertben tartott kutya sincs jobb helyzetben, megfelelő foglalkozás nélkül. A dolgozó munkakutyák, mint a nyáját terelő pásztorkutyák természetesen kivételt képeznek, nekik a munka általában elég inger. Az emberek biztonsága és élete mindig a legfontosabb. Ha a legkisebb veszélye is fennáll annak, hogy a kutya bármilyen okból emberre támadjon, akkor természetesen a megkötés szükséges. Egy kert is gyorsaningerszegény környezetté válhat egy kutya számára, és ha soha nincs módja a fajtársaival találkozni, akkor könnyen viselkedési, szociális problémák alakulhatnak ki nála, egyszerűen azért, mert nem tanulja meg a megfelelő viselkedést sem kutyákkal, sem emberekkel. Az állatvédelmi szakemberek szerint a nem megfelelő tartási körülmények, a kutya igényeinek ki nem elégítése, sok egyéb probléma mellett, bizonyos esetekben akár harapásig fajuló agresszió előidézői is lehetnek. Nem kell mindenkinek kutya! (Fotó: Pixabay) "Nincsenek konkrét adatok arra, hogy pontosan mennyi mozgást igényel egy kutya, ez nagyban függ a koruktól, fajtájuktól, és például az egészségügyi állapotuktól, személyiségüktől. Általánosságban elmondható azonban, hogy minimum 30 perc de inkább egy és két óra között van az az idő amit naponta a kutyák mozgatásával kellene tölteniük a gazdáiknak ahhoz, hogy a kutyák kiegyensúlyozottak legyenek." Sajnos nagyon kevesek hajlandóak ezt megadni a kutyájuknak. Az állatvédelmi nevelés egyben önismereti oktatás is kéne, hogy legyen, így már a gyerekkorban is hallanának a leendő gazdák, hogy az állattartás bizony a sok örömmel felül rengeteg lemondással is jár. Talán kevesebben vennék kutyát magukhoz úgy, hogy pár hónap elteltével rövid láncra kötve a kert végében szenvedjen az állat az élete végéig. Az emberrel szembeni kutyatámadások vizsgálatok az azt láthatjuk, hogy a komoly sérüléssel vagy akár halállal végződő esetek nagy részét rosszul szocializált, tehát olyan kutyák okozzák, akiket megfosztottak attól a lehetőségtől, hogy megfelelő kapcsolatot alakítsanak ki az emberekkel. Nem törvény, rendelet Stipta Viktor ügyvéd elmondta, hogy a kedvtelésből tartott állatok tartásáról és forgalmazásáról szóló 41/2010. (II. 26.) Kormányrendelet módosítása értelmében 2016. január 1-jétől tilos ebet tartósan kikötve tartani. A jogszabályi keretek között szinte lehetetlen minden fajtára, vagy minden egyes kutyára pontosan meghatározni, hogy mennyit kell sétáltatni, vagy milyen körülmények között érdemes tartani ahhoz, hogy a kutyánk jól szocializált, boldog, egészséges életet élhessen. A kérdéskörrel foglalkozó Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal szerint egy rövid ideig használt lánc nem feltétlenül rosszabb, mint a kenneles tartás. A megfelelő futólánc, ami engedi a kutyának, hogy mindig ott lehessen a közelünkben ha akar, viszonylag nagy mozgásteret biztosíthat. Ha viszont a kennelből rendszeresen és megfelelő időtartamra sétálni, mozogni viszik a kutyát, és nem abban tölti az egész napját, akkor az is megfelelő. A legfontosabb, hogy akárhogy is tartjuk a kutyát, számára minden nap biztosítani kell a gazdával együtt töltött időt, és a szabad mozgás lehetőségét. Ez a kertben tartott ebekre pont úgy vonatkozik, mint a lakásban tartottakra. A rendelet előírásai tehát csak a követendő irányt határozzák meg, ezzel is segítve a felelős állattartási szokások kialakulását. Bármilyen háziállatot úgy kell tartani, hogy az állat ne zavarja a szomszédok, a lakóközösség életét, de

még ennél is fontosabb az emberek egészségének és testi épségének védelme! Fontos tehát, hogy csak az tartson állatot, aki ennek a két igénynek egyszerre meg is tud felelni. A rendeletnek tehát nem az azonnali célja, hogy az a kutya is végleg lekerüljön a láncról, amelyiknek a szocializáltsága és a környezete nem biztosítja a biztonságos tartás feltételeit, inkább az, hogy ezután csak az vállaljon kutyát, aki nem teszi tartósan láncra azt! Fotó: getty images Ha valaki eddig, tartósan láncra tartott kutyán szeretett volna segíteni, akkor a helyi jegyzőt, illetve a hatósági állategészségügyi szolgálatot kellett értesítenie. 2020 január 1-től az állatvédelmi jogkört elvették a jegyzőktől és a kormányhivatalhoz utalták. A panaszok kivizsgálást követően az állat gazdája a hibák, hiányosságok javítására kötelezhető. Ha ennek nem tesz eleget, a kiszabható állatvédelmi bírság alapösszege 15 ezer forint. Az ember legjobb barátja Kutya és örökbefogadó gazdái: "Mindent ellop, de azért imádom" Megható: így búcsúzott el a kiskutya idős, haldokló gazdájától - Bodrogi Eszter

[Eredeti](#)

(nlc.hu, 2020. június 02., kedd)

Jobb-e, ha hazait eszünk?

Számos nézet kering azzal kapcsolatban, hogy miért is érdemes helyi élelmiszereket fogyasztani: például merthogy frissebb, egészségesebb, támogatjuk velük a helyi termelőket, de gyakori érv az is, hogy kevésbé gyötörjük így a bolygót, mint a hosszán, földrészekén át szállított külföldi termékekkel. Illetve hogy jót teszünk vele a hazai gazdaságnak. Most egyesével végignéztük ezeket az érveket, és arra jutottunk: nincs egyértelműen üdvözítő megoldás, a környezet szempontjából végeredményben nem az számít, hogy honnan hozták és hogyan állították elő azt, amit eszünk. Sokkal inkább az számít, hogy mit eszünk: a hús, a kávé és a sajt tesz igazán rosszat a környezetnek.

Ahogy a fejlett világban egyre népszerűbbé válnak a környezettudatos nézetek, úgy terjednek különféle öko-bio fogyasztási trendek is. Mostanában rengeteg visszhangot kapott a csomagolásmentesség vagy a húsfogyasztás visszafogása, de divatos a piacozás, a hazai élelmiszerek előnyben részesítése is.

Az eredetileg az USA-ból indult locavore (kb. „egyél helyit”) mozgalom az utóbbi időben erősen felfutóban van, a koronavírus-járvány pedig még jobban felértékelte mindenféle helyi terméket a vásárlók szemében. A locavore lényege a helyi élelmiszerekre épülő étkezés, követői a táplálkozáshoz igyekeznek minél közelebből (legfeljebb 100-200 km-es távolságból) beszerezni a hozzávalókat.

A közelben termelt ételekről szinte biztosan elmondható, hogy frissebbek, szezonálisak, ha pedig a vegyszermentességre is figyelünk, az egészségességnek is nagyobb az esélye, bár sajnos itt már előfordulhatnak rázós dolgok.

A HELYI KAJÁVAL KAPCSOLATOS MÁSIK NÉPSZERŰ MONDÁS AZ IS, HOGY A HOSSZÚ SZÁLLÍTÁSI ÚTVONALAK KIIKTATÁSÁVAL JÓVAL KLÍMABARÁTABBÁ TEHETJÜK ÉTKEZÉSÜNKET, DE SAJNOS EZ A HANGZATOS ÉRV NEM ÁLLJA KI AZ IGAZSÁG PRÓBÁJÁT.

Az pedig, hogy egyéni vásárlói döntések szintjén a helyi gazdaság támogatása miatt érdemes-e a közelben termelt ételeket venni, szinte teljes egészében ideológiai kérdés – ami objektív mutatók szerint is számít, az élelmiszer típusa és termelési módja.

Az egyszerű vásárló dilemmája

Az egyél helyit mozgalom hívei és hirdetői a termelő, az éttermek és a fogyasztó szempontjából is optimálisnak tartják, ha helyi alapanyagokkal dolgozunk, vagy azokat fogyasztjuk. A magas gasztronómiában is egyre népszerűbb (már itthon is) ez az irányzat, érthető okokból: a helyi ételmiszer általában frissebb és jobban ellenőrizhető, milyen körülmények között állítják elő. Legalábbis az étteremnek, ami hosszú távú kapcsolatot alakít ki a beszállítóival, adott esetben el is látogat hozzájuk körbenézni. Ha pedig a séf és a termelő hosszú távra tervez egymással, akkor a folyamatos visszajelzéseknek köszönhetően az alapanyagok minősége is javulhat.

Nem kell, hogy a fine dining csak a legújabb örületekről szóljon, most az emlékeknek van a legnagyobb értéke a piacon. Étteremnézőben voltunk.

Persze nem kell ahhoz Michelin-csillagos étterem séfjének lennünk, hogy érdekeljen minket, hogyan is készült, milyen beltartalmi értékkel bír az étel, amit meg fogunk enni. Az ételmiszerminőség- és biztonság azonban sokrétegű dolog, és általában egyáltalán nem vagyunk abban a helyzetben egyszerű vásárlóként, hogy fel tudjuk mérni, mit is vettünk.

Például a gyönyörű, hibátlan, élénkpiros héjú paradicsom, amit a szupermarket zöldségpultján látunk, minden elemében azt sugallja, hogy egészséges zöldséggel van dolgunk, de sajnos ebben az esetben a látványból hiába indulunk ki, nagyon könnyen előfordulhat, hogy beltartalmi érték alapján nagyjából paradicsom alakúra formázott vizet vásárolunk. Hogy miért? Kutatások szerint

A NAGYÜZEMI MEZŐGAZDASÁGI TERMÉNYEK ÁTLAGOS ÁSVÁNYIANYAG-TARTALMA AZ ELMÚLT 60-70 ÉVBEN JELENTŐSEN CSÖKKENT.

Ez egyrészt annak tudható be, hogy a vegyszeres gazdálkodás kimossa a termőföldből a legfontosabb ásványi anyagokat, másrészt a növénynevelés során sem feltétlenül a beltartalmi érték a szempont, hanem az, hogy a paradicsom szép és nagy legyen, sokáig elálljon, jól lehessen szállítani.

A másik oldalon viszont ott van a termelői piacon a fejkendős, rakott szoknyás őstermelő néni gusztusos szalámija, amiről a körítésből kiindulva könnyen készpénznek vehetjük, hogy itt egy igazi jó házi termékéről van szó, a disznót maguk tartják az udvarban, nagy gonddal táplálják, a késztermékhez nem kevernek mindenféle mesterséges adalékanyagokat, stb. De mi van, ha a néni és családja igazából a nagyüzemi menzáról hozott, félig rohadó moslékkal eteti a disznóit? Vagy ha azért vágta le az állatot, mert gyengének, betegnek tűnt, esetleg már lappangott benne valami kór? Ha a helyiséget, ahol a szalámi készül, azonnal vesztéggár alá vonná a Nébih, ha meglátnák az ellenőrök, mert tele van egérürülékkel és csótánnal? Simán előfordulhat ez is,

EGYÁLTALÁN NEM ALAPTALAN AZT GONDOLNI, HOGY A NAGYÜZEMI KAJA ÉLELMISZER-BIZTONSÁGI SZEMPONTBÓL KISEBB KOCKÁZAT, MINT A KISTERMELŐI.

(Persze az állati eredetű termékeknél azt sem árt mellétni a másik oldalon, hogy a nagyüzemi tartásban gyakran jellemző az állomány gyógyszerzése a betegségek elkerülése végett, ami szintén nem biztos, hogy a legegészségesebb végeredményt hozza, ráadásul hozzájárul az antibiotikum-rezisztens kórokozók kialakulásához).

Vagyis városi körülmények között (hacsak nincs otthon egy spéci laborunk)

BELE KELL NYUGODNUNK ABBA, HOGY TÖBBNYIRE FOGALMUNK SINCS, MIT ESZÜNK, VALÓSZÍNŰLEG AZ ESETEK TÚLNYOMÓ RÉSZÉBEN ÉRZELMEK, HOMÁLYOS BENYOMÁSOK ALAPJÁN FOGJUK ELDÖNTENI, MEGBÍZUNK-E ANNYIRA AZ ADOTT BESZERZŐHELYBEN, TERMÉKBEN, HOGY AZ ASZTALRA RAKJUK.

Az öko szuper, de kinek fér bele?

Itt jöhet be a szempontjaink közé döntő érvként a környezetbarátság: ha városi vásárlóként azt nem tudjuk feltétlenül megmondani, biztonságosabb, egészségesebb-e, amit veszünk,

törekedjünk legalább arra, hogy a bolygónak (vagy az embereknek) kevésbé ártsunk. Ezen a téren segíthetnek nekünk a különféle (pl. öko, bio, fair trade) minősítési rendszerek.

Ennek széles körű elterjedésével van egy aprócska probléma, nevezetesen hogy
AZ ÖKO/BIO MÓDON ELŐÁLLÍTOTT TERMÉKEK ÁLTALÁBAN SOKKAL DRÁGÁBBAK, MINT A NEM BIÓK,

mert az ökológiai gazdálkodásban magasabb a kockázat és átlagosan kisebbek a terméshozamok (éppen azért, mert a kártevők elleni vegyszeres védekezést kizárja a bio- és ököminősítés).

És persze azért is, mert a bio termékeket általában a módosabb rétegek keresik, akik meg is tudják fizetni a magasabb árat a biopiacon; ettől függetlenül lehet, hogy a sima piacon is könnyen beszerezhetünk olcsóbban, a – minősítés hiányától függetlenül valójában bio – termékeket háztájiban gazdálkodó bácsiktól-néniktől, akik nem permetezik a szőlőjüket vagy a cseresznyéjüket. Csak ha nem szerezték meg a bio plecsnit, akkor erre nem kapunk semmiféle hivatalos garanciát, szóval megint visszajutunk az információhiány és a bizalom kérdéséhez.

Azzal mondjuk valószínűleg nem lövünk nagyon mellé, ha feltételezzük, hogy a vegyszerezés, műtrágyázás miatt az intenzíven művelt, nagyüzemi termékek többsége károsabb a környezetre (üvegházgáz-kibocsátás és talajrongálás szempontjából), mint a háztájiaiak, de egy-egy konkrét termékre garanciát tényleg csak a személyes tapasztalat, vagy a megbízható minősítés jelent.

Alig számít, milyen messziről hozzák

A legszilárdabb pontnak az egész bizonytalan területen az tűnik, hogy arra figyeljünk oda, milyen távolságból jön a kaja, amit eszünk. Nagyon is logikus elgondolás, hogy minél messzebről, annál többet árt, hiszen a teherszállítmányozásnak jókora ökológiai lábnyoma van, becslések szerint a teljes üvegházgáz-kibocsátás mintegy 7 százalékáért és az összes utazáshoz kapcsolódó kibocsátás 30 százalékáért felel.

EZEK AZ ÉRTÉKEK AZONBAN CSAK ADDIG TŰNNEK SOKNAK, AMÍG MELLÉJÜK NEM TESSZÜK A MEZŐGAZDASÁG, ERDÉSZET ÉS EGYÉB FÖLDHASZNÁLAT KARBONLÁBNYOMÁT,

ami viszont nagyjából az energiaszektortól egyenértékű, a globális kibocsátás negyedét adja. Ebből sajnos az következik, hogy hiába szeretnénk az egyél helyit elköteleződés keretében csökkenteni a ránk jutó kibocsátást, ezzel nem sokra megyünk. Ha klímatudatosságra törekszünk, érdemesebb inkább arra figyelni, mit eszünk.

Az ábra azt mutatja, átlagosan egy kiló megtermelt élelmiszer teljes üvegházgáz-kibocsátásához a lánc mely pontján mennyi üvegházgáz-termelés kapcsolódik. (Figyelem, annyiban azért tartalmaz torzítást ez a felbontás, hogy nem ugyanannyi kalória van az egyes élelmiszerekben: 1 kiló rizs kb. 1100 kalória, egy kiló marhahús viszont 2500). A húsok és állati termékek esetében a gazdálkodás és a földhasználat akkora túlsúlyban van minden máshoz képest (elsősorban a legeltetés miatt kivágott erdők és az állatokkal megetetett, gyakran szintén erdőirtás nyomán megtermelt takarmány miatt), hogy a szállítást szinte már észrevenni is nehéz a grafikonon.

De bizonyos egzotikus tájakon termő növények, amikből napi szinten rengeteget fogyasztunk (akár akaratlanul, pl. pálmaolaj) szintén sokkolóan nagy kibocsátással járnak, és korántsem azért, mert messziről jönnek. A klímabarátabbá válást fontolgató hamburgerimádóknak tehát van egy rossz hírünk:

HA MAGYAR MARHAHÚST VESZNEK, AZZAL ALIG LESZ JOBB A BOLYGÓNAK, MINT HA BRAZILT.

Bármennyire is meredeken hangzik, valószínűleg a műhús a jövő, és erre a befektetők is rájöttek.

Ha részben átállnak növényi alapú állhúsokra, akkor már annál inkább. A növényi táplálékoknak nagyságrendekkel kisebb az ökolábnyomuk, ettől függetlenül ezeknél sem számottevő arányaiban a szállításhoz kapcsolódó üvegházgáz-kibocsátás, a fő tényezőt mindenhol a gazdálkodás mikéntje jelenti. Az ábra nem erről szól, de így van akkor is, ha nem kizárólag a klímát, hanem az adott ételkészítés teljes környezetterhelését nézzük meg. Ha helyben állítanak elő egy alapanyagot, de azt intenzív, vegyszeres, műtrágyás műveléssel teszik, annak fogyasztása nem lesz kedvezőbb ökológiai szempontból, mint ha esetleg messzebről hozott, de környezetbarát gazdálkodással megtermelt ételt ennénk.

Helyi termékek közgazdasági oldalról

Az utolsó, gyakran előkerülő szempont a közelben (vagy legalábbis az országban) termelt ételek mellett a helyi gazdaság erősítése. Ha minden más szempontot kizárva az elsőéves közgáztankönyv felől közelítjük a kérdést, akkor a helyi dolgok vásárlásának erőltetésével a fő probléma az, hogy ellentétes a komparatív előnyök elvével.

Ennek a 19. században David Ricardo közgazdász által leírt összefüggésnek az a lényege, hogy a szabad kereskedelem arra készíti a gazdasági szereplőket, hogy olyan termékeket vagy szolgáltatásokat állítsanak elő, amelyekben ők a leghatékonyabbak. Vagyis például ha A ország kétszer olyan drágán és kétszer annyi idő alatt termeli meg ugyanazt a gyümölcsöt – például az éghajlati különbségek miatt –, mint B ország, akkor érdemes az adott gyümölcs termesztését inkább B országra bízni, és A országnak tőle vásárolni, saját magának meg azt termelni és értékesíteni, amiben ő a jobb.

HA PEDIG MINDENKI AZZAL FOGLALKOZIK, AMIBEN A LEGJOBB, AKKOR TULAJDONKÉPPEN MINDENKI GAZDAGABB LESZ, HISZEN OLYAN CSEREÁRÁNYOK ALAKULHATNAK KI, AMELYEK MINDEN RÉSZTVEVŐ SZÁMÁRA KEDVEZŐEK, MINDEN TERMÉKET A LEHETŐ LEGOLCSÓBBAN ÁLLÍTUNK ELŐ VILÁGVISZONYLATBAN.

Ez papíron nagyon logikusnak hat, de a valóságban (ahol a világ nem egy minden nemzeti érdektől, állami törekvésektől mentes, homogén, korlátozások nélküli, globális piac, ahol egyenlő helyzetből indulnak a szereplők) számos dolog utal arra, hogy országok szintjén nem feltétlenül előnyös az, ha a gazdaság (illetve az export) teljes egészében specializálódik, azaz rááll egy-egy termékre, amiben a leghatékonyabb (azaz komparatív előnye van).

Különösen igaz ez az alacsony feldolgozottsági fokú mezőgazdasági termékekre vagy olcsóbb nyersanyagokra, amiket csak kis haszonkulccsal lehet értékesíteni a piacon.

HA EGY ORSZÁG KIZÁRÓLAG ILYESMIRE SPECIALIZÁLÓDIK, AKKOR RENDKÍVÜL KITETTÉ VÁLIK AZ ADOTT TERMÉNY VILÁGPIACI ÁRVÁLTOZÁSAINAK ÉS OLYAN TÉNYEZŐKNEK IS, MINT AZ IDŐJÁRÁS VAGY KÁRTEVŐK MEGJELENÉSE.

Az ilyen országok csak alacsony szinten tudnak bekapcsolódni a globális kereskedelembe, aminek végső soron nem annyira haszonélvezői, inkább elszenvetűi lesznek: a tőkét és a drága technológiát külföldről kell behozniuk, míg kifelé csak olcsó, alacsony hozzáadott értékű termékeket visznek, és a gyakorlatban (még direkt állami beavatkozás mellett is) nagyon kevés példa van arra, hogy ebből a szerepből sikerül elmozdulniuk.

A nagy mértékű specializáció hasznosságát empirikus adatok is megkérdőjelezik. Ha összevetjük az országok jövedelmi szintjét azzal, mennyire változatos az exportkosaruk, azt látjuk, hogy a többféle terméket exportáló országok összességében gazdagabbak, mint az erősen specializáltak. A nagyon magas jövedelmi szintű országok között aztán megint látszik egyfajta tevékenység-koncentráció, ez azonban egyrészt annak tudható be, hogy keresett nyersanyagokkal jól ellátott, gazdag országok (pl. az olajmonarchiák) torzítják a mintát, másrészt annak, hogy a specializáció nagyon magas szintjén már egy-egy nagy ágazaton belül mutatható ki óriási változatosság az exportkínálatban.

Az adatok alapján a változatos kereskedelmi kosár egyszerre lehet oka és okozata egy ország fejlődésének és növekedésének, amiből arra következtethetünk, hogy adott esetben eredményes állami fejlesztőpolitika lehet a gazdaság célzott diverzifikálása.

DE VISSZA A HELYI ÉLELMISZEREKHEZ, MILYEN KÖVETKEZTETÉST VONHATUNK LE MINDEBBŐL A TERMELŐI PIACÓZÁSRA, A MAGYAR TERMÉKEK VÁSÁRLÁSÁRA NÉZVE?

Hát annyit biztosan, hogy nem érdemes Magyarországon ananászt termesztetni (vagy a vásárlásunkkal olyan termelőket támogatni, akik ilyen örült projektbe fognának), viszont azt sem állíthatjuk határozottan, hogy mindenki hülye, aki szerint fontos életben tartani egy-egy hazai ágazatot akkor is, ha az éppen nem itthon a leghatékonyabb.

A mezőgazdaság esetében ráadásul a kereskedelmi érvrendszer mellé odatehetünk olyan tényezőket is, mint a vidék népességmegtartó erejének fontossága, a helyi közösség építése, vagy a gazdálkodás, mint a szegénységből kivezető utak egyik lehetséges első lépése. Nem beszélve arról, hogy

AZ ÉLELMISZER-TERMESZTÉS STRATÉGIAI ÁGAZAT IS;

ahogy súlyosbodik a klímaváltozás, mindenki felkészül a koronavírus utáni világra (amelyben bármikor jöhet egy újabb, lezárásokkal járó járvány), és párhuzamosan a kereskedelmi háborúzással egyre beljebb csúszunk egy protekcionista világgazdasági spirálba, egyre inkább érdekes lesz, melyik ország képes legalább bizonyos alapcikkekből önellátásra.

Jobb-e tehát helyi ételt fogyasztani?

A körülmények komplex értékelése után arra a következtetésre juthatunk, hogy a **HELYI (HAZAI) ÉLELMISZEREK VÁLASZTÁSA NAGYOBB RÉSZBEN ÉRZELMI ALAPON MEGHOZOTT VÁSÁRLÓI DÖNTÉS, AMELYET MAXIMUM ESETI JELLEGGEL LEHET KÖZGAZDASÁGI ÉS KÖRNYEZETVÉDELMI SZEMPONTBÓL ALÁTÁMASZTANI.**

Ha jobban félünk az antibiotikumoktól, tartósítószerektől és a növekedési hormonoktól, mint mondjuk egy valamivel nagyobb eséllyel összeszedhető gyomorrontástól, akkor szupermarket helyett menjünk a piacra kajáért (ugyanaz igaz a sarki kifőzde vs. McDonald's viszonylatban). Ha szeretnénk egy adott közösséget támogatni a vásárlásunkkal, szezonális terményeket enni, akkor a legjobb, amit tehetünk, ha csatlakozunk egy bevásárlóközösséghez, vagy eljárunk a legközelebbi termelői piacra. A különféle doboz- és kosárrendszerek, közösségileg támogatott mezőgazdasági projektek egyébként abból a szempontból is jók, hogy

HA ILYENEKBŐL ÉTKEZÜNK, SZINTE BIZTOS, HOGY NEM FOGJUK TÚLTOLNI EGYES KÖRNYEZETTERHELŐ KAJÁK FOGYASZTÁSÁT,

hiszen mindig az adott termelői kör vagy ökofalu szezonális termékeit kapjuk, ezekre pedig nem jellemző, hogy túltengenek bennük az állati eredetű ételek.

Ha megengedhetjük magunknak, akkor igyekezzünk mindenből az ökológiai gazdaságból származót választani, az biztosan kevésbé árt a bolygónak, mint a nagyüzemi termékek, ám annak is legyünk tudatában, hogy kizárólag szigorúan vett

ÖKOLÓGIAI GAZDÁLKODÁSSAL CSAK ÚGY TUDNÁNK AZ EMBERISÉG VÁRHATÓ MAXIMÁLIS LÉTSZÁMÁNAK ELEGENDŐ KALÓRIÁT ELŐÁLLÍTANI, HA RADIKÁLISAN MEGVÁLTOZTATNÁNK AZ ÉTRENDÜNKET, ÉS ALIG ENNÉNK HÚST.

Ha fontosnak tartjuk, hogy a magyar mezőgazdaság minél több ágazata fennmaradjon, akkor vegyünk a boltban a hazai terményeket, de legyünk rá felkészülve, hogy ez nem feltétlenül környezetbarátabb, akár jelentős pluszkiadással is járhat, és nem biztos, hogy minden esetben van értelme. Ha viszont igazán szeretnénk odafigyelni az ökológiai lábnyomunkra, a hozzánk

köthető üvegházgáz-kibocsátásra (ami jelenleg a legsürgetőbb problémának tűnik globálisan), akkor
A LEGFONTOSABB, HOGY ODAFIGYELJÜNK ARRA, MI IS AZ, AMIT ESZÜNK, ÉS
A LEGINKÁBB KÖRNYEZETTERHELŐ ÉTELEKET VISSZASZORÍTSUK AZ
ÉTRENDÜNKBEN.

(Index, 2020. június 3., szerda)

Adománygyűjtést indít a Nébih és a Magyar Élelmiszerbank Egyesület

Az akció célja, hogy a koronavírus járvány miatt a lakosságnál felhalmozott élelmiszer-tartalékok még a lejáratási időn belül eljuthassanak a rászorulókhhoz.

Adománygyűjtési akciót indít a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (Nébih) és a Magyar Élelmiszerbank Egyesület annak érdekében, hogy a koronavírus járvány miatt a lakosságnál felhalmozott, de fel nem használt élelmiszer-tartalékok még a lejáratási időn belül eljuthassanak a rászorulókhöz - közölte a Nébih kedden az MTI-vel. A közlemény szerint a szervezők június 16-ig országszerte 89 átvételi ponton várják a tartósélelmiszer-adományokat. Felhívják a figyelmet, hogy csak bontatlan, azaz eredeti, sértetlen bolti csomagolásban lévő tartós, minőségmegőrzési idővel rendelkező, hűtést nem igénylő élelmiszerek adhatók le, például tészta, liszt. Az adományozható termékekre vonatkozó további szempontokról, valamint az átvételi pontokról a <https://portal.nebih.gov.hu/adomanyozas> oldalon tájékozódhatnak az érdeklődők a közlemény szerint. Jelezték, hogy az akcióban azok is részt vehetnek, akiknél nincs felhalmozott élelmiszer, de kifejezetten e célból vásárolt tartós élelmiszerekkel mégis szeretnék támogatni a kezdeményezést. Az összegyűlt élelmiszereket az Élelmiszerbank partnerszervezetei juttatják majd el a rászorulóknak. Borítókép: Egy dolgozó élelmiszert pakol a Hajdú-Bihar Megyei Élelmiszerbank raktárában Debrecenben 2018. november 8-án, az átadás napján. - SZOLJON

[Eredeti](#)

(szoljon.hu, 2020. június 03., szerda)

Vedd fel a harcot!

Vedd fel a harcot! elnevezéssel parlagfűmentesítési kampányt indított a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal. A cél, hogy felhívják a figyelmet az összefogás fontosságára. A parlagfűvel fertőzött területek ugyanis veszélyt jelentenek az allergiásoknak, termés kiesést a gazdálkodóknak és elősegítik a pollenszóró növények további szaporodását. A NÉBIH hangsúlyozza, nemcsak a nagyobb területeken, de a kertekben is fontos felismerni és kiirtani a parlagfűvet. Egyetlen tő kihúzása is rengeteget számít.

[Eredeti](#)

(Klasszik Rádió, 2020. június 03., szerda, 15 óra)

Követhetőbb árueredet

A piacok többsége jogszerűen működik, a kínált áru minősége általában megfelelő, gyakori probléma azonban, hogy a kereskedők nem jelölik a származási országot

A különböző mezőgazdasági termékek átcímzése többéves probléma, melynek célja egyes tisztességtelen termelők haszonszerzése. A Nébih ugyanakkor folyamatosan ellenőrzi a piacokat, amelyek többsége jogszerűen működik, így elvétve fordul elő az agrártermékek átcímzése.

Nemcsak az eperrel, hanem bármilyen agrártermékkel előfordulhat, hogy a valós származás helyett hazaként jelölve próbálják meg eladni a haszon érdekében, ez csupán attól függ, van-e olyan elérhető árkülönbözet, amiért érdemes ezt megtenni - válaszolta a Magyar Hírlap megkeresésére Hunyadi István, a FruitVeB Hungary ügyvezető igazgatója. A Magyar Zöldség-Gyümölcs Szakmaközi Szervezet szakértője ismertette, bár az úgynevezett eperügy tavaly májusban került a sajtóorgánumok keresttüzébe, ez napjainkban is létező, többéves probléma. A kereskedelemben mindig voltak olyan szereplők, akik nem feltétlenül tisztességes úton próbáltak és próbálnak haszonra szert tenni - fogalmazott Hunyadi István. Felhívta lapunk figyelmét, a hazai termékek fogyasztására történő buzdítás párhuzamosan megadja annak a lehetőségét is, hogy egyes kereskedelmi szereplők erre alapozva, ezt kihasználva próbáljanak tisztességtelen üzleti haszonra szert tenni. A hazai termékek vásárlásának ösztönzése egyrészt a hazai termelők és élelmiszer-előállítók érdekében történik, másrészt az országnak nemzetgazdasági szempontból sem mindegy, milyen eredetű termékekre költenek a fogyasztók. Harmadrészt egyre hangsúlyosabb fogyasztói igény, hogy az élelmiszerek származzanak megbízható forrásból, fogyasztásuk legyen biztonságos. A hazai előállítású termékek nyomon követése, ellenőrzése egyszerűbb az importálnál - tette hozzá.

Bár a sajtóban a termékek átcímzését hamisításként tüntetik fel, Hunyadi István szerint a hamis termékek minősége, tulajdonságai általában jóval gyengébbek az eredetinél. A kertészeti termékek esetében ez nem feltétlenül bizonyítható egyértelműen. Azonban a termék származási helyeként Magyarországot feltüntetni az üzleti haszonszerzés reményében, az a fogyasztó megtévesztése. Negatív hatása van a tisztességes szereplőkre nézve, mivel elveszi a piacot a hazai termelők áruja elől, illetve gyengül a fogyasztói bizalom is - mutatott rá az igazgató. Hunyadi István kiemelte, az átcímkezés nyomon követése azért ütközik nehézségekbe, mert az átcsomagolással, átcímkezéssel nagy tételben foglalkozók tevékenységüket rendszerint nem az eladási helyeken végzik, azaz kisebb, alkalmi mennyiségek "honosítása" bárhol megtörténhet. Bár az áru származását az eladás helyén kötelező feltüntetni, ez nem jelent egyértelműen biztonságot. Piacon vagy zöldség-gyümölcs árusnál a vásárlás bizalmi dolog is. Az áruházláncokban más a helyzet, szigorú minőségbiztosítási és egyéb rendszereik miatt a jelenség ott nemigen fordul elő - fűzte hozzá.

Néhány termék esetében apró jelek figyelhetők meg: az epernél ilyen a szín, az illat vagy a csészelevelek frissessége, bár ezek sem jelentenek százszázalékos biztonságot, főleg a laikus vásárló számára nem - mondta a szakértő. Hunyadi arról is tájékoztatott, hogy a fogyasztók védelméről, valamint a zöldségek és gyümölcsök forgalomba hozataláról szóló különböző jogi szabályozók elég egyértelműen rendelkeznek arról, milyen előírásoknak, feltételeknek

kell megfelelni, milyen szabályokat kell betartani. Ahhoz, hogy tényleges visszatartó erőt jelentsen a jogi környezet, az ellenőrzések gyakoriságát és a büntetési tételeket növelni kellene - vélte az ügyvezető igazgató.

A Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (Nébih) megkeresésünkre ugyanakkor azt válaszolta, a hatóság folyamatosan ellenőrzi a piacokat és a nagybani piacokat. Az ellenőrzések ezen túlmenően az áru nyomon követésével is párosulnak, ami azt jelenti, hogy munkatársaik adott esetben a termelés helyszínén is ellenőrzik a termelőt és a termesztés körülményeit. Az ellenőrzések tapasztalatai azt mutatják, hogy a piacok többsége jogszerűen működik, a kínált áru minősége általában megfelelő. Gyakori probléma viszont, hogy a termék származásának jelölése lemarad. A kereskedők a hazai termékek esetében olykor akár a szűkebb termőterületet is megjelölik. A Nébih az idei évtől izotópos laborvizsgálatokkal is igyekszik a valós származást kideríteni - jelezték. A hatóság közölte, a piacok működéséről időnként "horrortörténetek" jelennek meg, ezekről azonban érdemes tudni, hogy jellemzően a rendkívül ritkán előforduló nem tisztességes, vagy akár nem is létező gyakorlatokat emelik ki. Ezekről az elrettentő híresztelésektől eltekintve megállapítható, hogy a vásárlói információátadás javul.

A Nébih bírságot szab ki a fogyasztók átverésének észlelésekor, amelynek mértéke az áru értékétől és a tényállástól függ, de legalább tizenötezer forint. Általánosságban elmondható, hogy a piacokkal jó a Nébih együttműködése. Amennyiben a hatóság ellenőrei problémát tapasztalnak, a piacfelügyelők legtöbbször együttműködnek a hibák kijavításában - fűzte hozzá a Nébih.

A valódi minőségre az íz, az illat és a csészelevelek frissessége is utalhat
Fotó: Hegedüs Róbert

Hertelendy Gábor

[Eredeti](#)

(Magyar Hírlap, 2020. június 04., csütörtök, 15. oldal)

Végleg eltűnhet a kettős mérce a termékeknél

Végérvényesen eltűnhetnek a más európai uniós tagállamokhoz képest eltérő minőségben forgalmazott élelmiszerek a boltok polcairól hazánkban. A tegnap elfogadott törvénymódosítás szerint a magyar áruk minőségének és összetételének azonosságáért a gyártók, a külföldről érkező termékek esetében pedig a forgalmazók felelnek.

Az előállító vagy a forgalmazó felelős azért, hogy az élelmiszerek minősége minden tagállamban, köztük hazánkban is megegyezzen. Az erről szóló törvénymódosítást tegnap jelentős többséggel, 143 igen szavazat és 28 tartózkodás mellett fogadta el az Országgyűlés. Az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló törvény és a Magyar Állatorvosi Kamaráról, valamint az állatorvosi szolgáltatói tevékenység végzéséről szóló törvény módosítása szerint, ha a Magyarországon forgalomba hozott élelmiszer megegyezik egy másik tagállamban kapható termékkel, akkor hazai származás esetén a gyártó, külföldi áru esetén a termék első magyarországi forgalomba hozója felelős azért, hogy a termék sem összetételében, sem jellemzőiben ne térjen el a külföldön kapható árutól. A jogszabály csak néhány esetben enged eltérést. Jogszerű és objektív oknak minősül például, ha a recepttúrát egy bizonyos alapanyag eredete, az időszakos jellege vagy a hazai fogyasztók egészséges és

tápláló élelmiszerekhez való fokozottabb hozzáférése miatt kell megváltoztatni. A részletszabályokat egy hamarosan megjelenő rendelet tartalmazza majd.

A törvénymódosítást az az európai parlamenti és tanácsi irányelv indokolta, amely - részben hazai nyomásra - kimondta, hogy megtévesztő kereskedelmi gyakorlatnak minősíti azt az esetet, amikor egy termék itthon más minőségben vagy más összetevőkkel kerül forgalomba, mint más tagállamokban. Ez pedig lehetővé teszi a termékek kettős mércéje elleni fellépést. A multinacionális élelmiszergyártók tisztességtelen gyakorlatára három évvel ezelőtt derült fény. Akkor a magyar és a szlovák hatóságok által elvégzett vizsgálatok számos termékben találtak különbségeket, a legtöbb esetben pedig kiderült, hogy a nyugati országok kínálatában szereplő áruk jobb minőségűek, mint amilyenekkel a magyar, illetve a szlovák boltokban találkozhatnak a vásárlók. Az ellenőrzések eredményének híre bombaként robbant, a régió számos más országában is vizsgálandóknak kezdtek. Míg a brüsszeli bürokrácia eleinte tagadta, hogy létező problémáról van szó, később az Európai Bizottság is elismerte, a gyártók valóban élnek ilyen eszközökkel.

A tegnap elfogadott törvénymódosítás másik fontos pontja szerint a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal az eddiginél is nagyobb szigorral léphet fel a hamis vagy itthon nem engedélyezett élelmiszert, állatgyógyászati termékeket vagy növényvédő szert forgalmazó online kereskedőkkel szemben. Az új szabályozás szerint az érintett weboldalak működését egy évre felfüggesztheti a hatóság.

Köpöncei Csilla

[Eredeti](#)

(Magyar Nemzet, 2020. június 04., csütörtök, 15. oldal)

Nívó

Banki moratórium. Mindenki ismeri a szót, de vajon tudjuk-e, hogy mi van mögötte? Miután nagyon sokféle termékre vonatkozik ez a gyűjtőfogalom, hogy banki moratórium, ma megpróbáljuk végig venni azokat a speciális tudnivalókat, amelyeket nagyon jó, hogy tudnak, mert ha nem, akkor bizony sok bosszúság érheti önöket, például a hitelkártyákkal vagy éppen a folyóhitel számlákkal kapcsolatos kérdésekre is fogunk válaszolni. Aztán, Booking, Alza és folytathatnám, de csak azért ezt a kettő céget mondom, mert a Gazdasági Versenyhivatal ezt a két céget büntette már meg eddig is ugyanezért, de tudjuk, hogy még több hasonló internetes áruház vagy portál számíthat majd komoly büntetésre. Meddig fognak még zaklatni minket, meddig fognak még arra presszionálni, hogy meggondolás nélkül vagy végiggondolás nélkül vásároljunk? Mert hogy ők bizony ezt csinálták. A kérdést természetesen végig fogjuk venni. És az MNB felügyeleti szóvivője azt ígérte, hogy ajánl nekünk egy olyan hitelformát, amely sokkal olcsóbb, mint gondolnánk és nagyon megbízható. Címkék: Binder István felügyeleti szóvivő, MNB, fizetési, banki moratórium, hitelkártya, fizetési halasztás, Siklósi Máté fogyasztóvédelmi szakértő, internetes vásárlás, posta, küldeményazonosító szám, pénz visszautalása, telefonszám, technikailag elérhetetlen, újabb levelek.

[Eredeti](#)

(KlubRádió, 2020. június 04., csütörtök, 14 óra)

Már több mint tízezren írták alá a tervezett elavulás megtiltását követelő petíciót Magyarországon

A Magyar Természetvédők Szövetsége oldalán ezt még most is bárki megteheti.

Átlépte a tízezret az aláírók száma annál a petíciónál, amelyet a Fenntarthatóság Felé Egyesület és a Magyar Természetvédők Szövetsége (MTVSZ) kezdeményezett Magyarországon abból a célból, hogy az elektronikai használati eszközök úgynevezett "tervezett elavulásának" gyakorlatát tiltsák el a nagy gyártóknak. A fellépés célja a szervezők szerint az, hogy elektronikai iparcikkeink tartósságát biztosítsuk. Az aláírások kíséretében a két szervezet részletes, szakmai javaslatcsomagot is át tervez majd adni az illetékes kormányzerveknek. Ennek két fő fókusza olyan jogszabályok megalkotása amelyek biztosítják hogy: a tartós fogyasztási cikkek jóállása fokozatosan 5, majd 10 év legyen; a tervezett elavulás pénzbírsággal, börtönnel büntetendő cselekmény legyen. A tervezett elavulás során elektronikai eszközökbe olyan alkatrészeket és szoftvereket építenek be, amelyek biztosítják, hogy egy bizonyos idő elteltével használhatatlanná váljanak, így az azt használóknak újat kelljen venniük. A szervezetek emlékeztette, míg korábban ezt "összeesküvés elméletnek" minősítették a nagy cégek, mostanra bebizonyosodott. Főleg az Apple-nek lettek ebből gondjai, az olasz hatóságok őket 10 millió euróra, míg a Samsungot 5 millió euróra büntették, miután a gyakorlat bebizonyosodott. Franciaország pedig korábban ugyancsak az Apple-t összesen csillagászati, 25 millió eurós büntetéssel sújtotta a fogyasztóvédelem, miután a tervezett elavulást az országban forgalmazott termékeik esetében bebizonyították. Mindezekre azután került sor, hogy 2018-ban a cég bevallotta, valóban "lassítják" az iPhone-okat, és iPadeket ilyen eszközökkel. A kulcs a készülékek akkumulátoraiban van, amelyeknek egyszerű, 29 dolláros cseréje is megoldotta volna a lassítás problémáját, a cég üzleteiben azonban mindenhol készülékcsere-t javasoltak erről a megoldásról pedig "elfelejtették tájékoztatni" a használókat. Pedig egyértelmű az is, hogy nemcsak olcsóbb, hanem jóval környezetkímélőbb is a rengeteg ritkaföldfém-alkatrészből álló telefonok helyett csupán az akkumulátorokat. Az MTVSZ és partnerszervezete ezért komplex intézkedés-ajánlásokkal is segíteni próbálja, hogy a gyakorlat Magyarországon is minél előbb megvalósuljon. Ennek részei a következők: A leghatékonyabb lépés a tartósabb elektronikai termékek felé a kötelező jóállás és szavatossági idő jelentős mértékű növelése. Gazdasági ösztönzőkkel kell támogatni a tartósabb termékek gyártóit. Csökkentett általános forgalmi adóval és környezetvédelmi termékdíjjal többek között a hatékonyabb, kevesebb erőforrás-felhasználással működő, hosszabb jóállással és Magyarországon kiépített szervízhálózatokkal rendelkező termékek előállítói kapnának kedvezményeket. A már nem használható termékek esetében támogatni kell a termékek visszavitelét - többek között műszaki termékekre vonatkozó betétdíj bevezetésével. A gyártók számára kötelezővé kell tenni a termékek élettartamára, garanciájára, javíthatóságára, fejlesztési lehetőségeire vonatkozó információk közzétételét. Jogszabályi eszközökkel a gyártók számára kötelezővé kell tenni a javíthatóság könnyebbé tételét. Büntethetővé kell tenni a tervezett elavulás alkalmazását. A kezdeményezők leszögezték, az aláírásgyűjtést mindaddig folytatják majd, amíg az általuk javasolt, tervezett elavulás elleni jogszabályok és intézkedések maradéktalanul meg nem valósulnak. Így a kezdeményezéshez bármely magyar állampolgár bármikor csatlakozhat is, a részletek pedig ide kattintva elérhetőek. - Tóth Csaba Tibor

Eredeti

(merce.hu, 2020. június 04., csütörtök)

Elérhetetlen külföldi online kereskedők

A termék hatékonyságának alátámasztására a reklámban orvosokat szólaltatnak meg, akik arról nyilatkoznak, hogy tudományos vizsgálatok és kutatások eredményei bizonyítják a termék eredményességét. A hirdetésben gyakran szerepelnek olyan fogyasztók is, akik már korábban kipróbálták a terméket és csak jó tapasztalatokról tudnak beszámolni. Ezek az emberek azonban - ahogyan azt a tapasztaltak mutatják - nem feltétlenül azonosítható [...]

The post Elérhetetlen külföldi online kereskedők appeared first on Győr Plusz.

A termék hatékonyságának alátámasztására a reklámban orvosokat szólaltatnak meg, akik arról nyilatkoznak, hogy tudományos vizsgálatok és kutatások eredményei bizonyítják a termék eredményességét. A hirdetésben gyakran szerepelnek olyan fogyasztók is, akik már korábban kipróbálták a terméket és csak jó tapasztalatokról tudnak beszámolni. Ezek az emberek azonban - ahogyan azt a tapasztaltak mutatják - nem feltétlenül azonosítható személyek, bár az ilyen típusú pozitív visszajelzések az eladásszám növelése érdekében alkalmazott marketing eszközök. Az is közös jellemzője az ilyen típusú hirdetéseknek, hogy a termék megvásárlását különleges, egyedi ajánlatnak állítják be, azonnali megrendelés esetén pedig jelentős kedvezményeket nyújtanak a termék árából, vagy akár ajándékot is ígérnek. Hasonló termékek azonban más oldalakon akár még jobb áron is megvásárolhatók lehetnek, ezért érdemes a termék megrendelése előtt utána járni, hogy reális-e a termék ára, illetve összehasonlítani. A nyomtatott formában megjelenő hirdetésben általában nem szerepel sem a vállalkozás neve, sem a postai címe, csak egy telefonszám, amelyen a terméket meg lehet rendelni vagy egy weboldal címe. A weboldal felkeresése esetén azonban a fogyasztó nem kap többletinformációt a vállalkozásról, rendszerint a honlapon sem található postai cím. Érdemes ilyenkor egy általános internetes kereső használatával utánanézni a vállalkozásnak, illetve rákeresni az internetes oldal megnevezésére. Gyakran a keresés eredménye azt mutatja, hogy a weboldal több nyelven is elérhető, amelyeknek a neve az országra utaló két-három betűs tartomány kód kivételével ugyanaz, és számos esetben találhatunk fogyasztói tapasztalatokat is a termékekkel kapcsolatban. Előfordulhat, hogy a magyar nyelvű honlapon található leírás helytelen, tört magyarsággal jelenik meg. Ezek a tények utalhatnak arra, hogy egy külföldi, akár Európán kívüli, távoli országban bejegyzett székhelyű vállalkozás állhat az eladói oldalon, és amennyiben például csak előre történő fizetést fogadnak el, fogyasztói panaszokat olvasunk, különösképp érdemes megfontolni a vásárlást. Később, ha nem megfelelő a termék, esetleg visszaküldenénk, szükség lesz telefonos ügyfélszolgálatra, címre (ahova a terméket visszaküldjük), és az ár visszafizetésére elállás esetén, és ezek kapcsán lényeges, hogy a vállalkozás azonosítható, elérhető, és együttműködésre kész legyen. A termék megrendelése esetén a csomagot rendszerint egy futárcég szállítja ki. A csomagoláson a rendelkezésre álló információk szerint szintén nincs feltüntetve az eladó címe, csak a futárcég elérhetősége. Jó esetben a csomagban megtalálható a számla, amelyen már szerepel az eladó neve és címe, amelyből rendszerint az derül ki, hogy a vállalkozás külföldi. A terméket megrendelők azt tapasztalták, hogy ahhoz általában nem tartozik termékleírás, használati útmutató készítmények esetében pedig nincs

feltüntetve, hogy az milyen összetevőkből áll. A Gazdasági Versenyhivatalhoz érkezett számos panasz tapasztalatai alapján javasoljuk, hogy mielőtt megrendelné a terméket: ellenőrizze kereséssel az interneten, hogy a vállalkozás, a termék valóban létezik-e, milyen fogyasztói tapasztalatok, esetleg hatósági figyelemfelhívások olvashatók, ellenőrizze a weboldal üzemeltetőjét (<http://whois.domaintools.com/>), ellenőrizze a hirdetésben feltüntetett e-mail címet, ha egyéb kapcsolati elérhetőséget nem talál, amennyiben kizárólag telefonszám van megadva, hívja fel, és még a rendelése leadása előtt kérdezzen rá a termék gyártójára, forgalmazójára, ha pedig nincs a honlapon, kérdezzen rá az ügyfélszolgálat címére és esetleges további telefonos elérhetőségére, amennyiben meg van adva a kapcsolattartási cím, ellenőrizze annak valóságát, például e-mail esetében egy próba levél (e-mail) küldésével, vegye fel a kapcsolatot a vállalkozással és kérje meg a vállalkozást, hogy tájékoztassák az általános szerződési feltételekről, különösen az elállási jog gyakorlásának módjáról. - Ingyenes fogyasztóvédelmi és versenyjogi tanácsadás Győrben A Gazdasági Versenyügyi Tanácsadó Iroda (GVTI) csapata díjmentesen segít a győrieknek fogyasztóvédelmi és versenyjogi problémáik megoldásában. A GVTI fogyasztóvédők célja az, hogy segítsék a tudatos döntéshozást, és a panaszok rendezését. Sikeresebb a panaszkezelés, ha a fogyasztók és vállalkozók tisztában vannak problémájuk jogszabályi hátterével. Ezeknek a jogoknak a megismerésében és panaszlevél megírásában segít teljesen díjmentesen, - a Gazdasági Versenyhivatal megbízásából, vele együttműködésben dolgozó, - Gazdasági Versenyügyi Tanácsadó Iroda. Szakterületeik: megtévesztő reklámok, szavatosság és jótállás, üdülési jog, termékbemutatók, közüzemi szolgáltatások, internetes vásárlások, jelentős piaci erővel való visszaélés, utazási szerződések, légi utasok jogai, üzletfelek megtévesztése. Elérhetőségek: 9022 Győr, Bajcsy-Zsilinszky u. 44 sz. , 2. em. , 202. Tel: +36 30 891 6625 E-mail: gyor@versenyugyi-tanacsadoiroda.hu Nyitvatartás: Hétfő: 12:00-16:00 Kedd: 9:00-13:00 Szerda: Zárva Csütörtök: 12:00-16:00 Péntek: 9:00-13:00 www.fogyasztovedok.hu (x) The post Elérhetetlen külföldi online kereskedők appeared first on Győr Plusz. - bodrogi.sara

[Eredeti](#)

(gyorplusz.hu, 2020. június 04., csütörtök)

Önként nem lazítanak a fizetési fegyelmen a hazai telkók

A telefonok részleteit időben fizetni kell, a lejárt számlákért automatikus büntetés jár.

A jelenlegi helyzetben különösen felértékelődik a távközlési infrastruktúrák szerepe, az iparág szereplői társadalmi felelősségvállalásuk részeként előszeretettel hangsúlyozzák, hogy hálózatuk az új koronavírus járvány idején mennyire fontos szerepet tölt be az élet legtöbb területén, így a munkában, a tanulásban, a kapcsolattartásban vagy éppen a szórakozásban. A hazai piac prominens szereplői ugyanakkor mintha egyáltalán nem látnák, hogy a járványhelyzetet kísérő recesszió hány előfizető, illetve hány család számára teszi rendkívül nehézkéssé, hogy az időközben még kritikusabbá váló infrastruktúra-használati költségeket (időben) kifizessék. ADÓS, FIZESS! A hazai piac legnagyobb szereplői ennek megfelelően semmilyen nyílt formában nem lazítanak a fizetési fegyelmen, vagyis a szolgáltatások havi díját továbbra is mindenkinek határidőre ki kell fizetnie, ellenkező esetben a türelmi idő (mely szintén változatlan) leteltével a cég korlátozhatja a szolgáltatást, végső esetben pedig

meg is szüntetheti azt. Bár a járványveszély lecsengésével ennek kockázata némileg csökkenhetett, ugyanakkor az internetszolgáltatás esetleges kikapcsolásával egy ilyen helyzetben fokozottan nőhet az átmenetileg nehéz helyzetbe került előfizetők (beleértve a lakossági és üzleti ügyfeleket) kiszolgáltatottsága. Az Egyesült Államokban ennek ellensúlyozására már márciusban indult olyan kormányzati kezdeményezés, mely azt kérte a helyi távközlési cégektől, hogy a számlák nem fizetése miatti szolgáltatáskorlátozásokat (beleértve a hozzáférés teljes megszüntetését) határozott ideig függesszék fel. Ebbe végül az összes nagy amerikai telkő különösebb noszogtatás nélkül belement, bár tény, hogy az Egyesült Államokban a magyar viszonylatokhoz képest jóval többen kerültek utcára, a jövedelmük jelentős részét így elvesztő családokat pedig nem lett volna elegáns elvágni az otthoni álláskeresés, tanulás és szórakozás gyakorlatilag egyetlen módjától. Hasonló moratórium egyébként már Európában is működik, a portugál távközlési szolgáltatók nemrég belementek, hogy szeptemberig nem szüntetnek meg szerződést nemfizetés miatt. befizetésre váró számlák a telekom alkalmazásban (fotó: hws)A többnyire kormányzati kezdeményezésre induló fizetésenyhítő intézkedések kapcsán rendszerint mérlegelni kell, hogy a háztartások kasszáját mennyire terhelik meg a vonatkozó kiadások (Magyarországon a háztartások átlagos telekommunikációs kiadása egyes kutatások szerint havonta valamivel több, mint 20 ezer forintra tehető). Hazánkban a kormányzat elsőként a banki hitelezés kapcsán bajba jutott állampolgárokon (és cégeken) igyekezett segíteni a hitelfizetési moratórium bevezetésével, jóllehet a döntés itt sem terjedt ki minden hitel- és részletfizetési konstrukcióra. A távközlési költségekkel összefüggésben például ha valaki egy szaküzletben vett 0%-os kamatmentes fogyasztói hitelre egy több százezer forint értékű okostelefon (netán tévét vagy notebookot), az az év végéig nem kell fizesse a törlesztőrészeket, míg ha egy előfizető ugyanazt a készüléket egy mobilszolgáltatótól vásárolta kamatmentes részletre, annak továbbra is teljesítenie kell legkésőbb a fizetési határidőre. Arra ugyanakkor nincs ismert, kialakult gyakorlat, hogy nemfizetés esetén a szolgáltatók jelen helyzetben hogyan hajtják be a követeléseiket, ezzel együtt az is tény, hogy ilyen esetben legfeljebb a szolgáltatók saját feketelistájára kerülhet fel az ügyfél, egy esetleges későbbi banki hitelfelvétel során nem kap azonnal piros lapot, mivel anyaga nem kerül be a Központi Hitelinformációs Rendszerbe (KHR). A piaci szereplők a járványveszély során többször hangsúlyozták azt is, hogy nem javasolják ügyfeleiknek a személyes ügyintézés, beleértve a személyes jelenléttel járó (ügyfélszolgálati, postai sárga csekk) számlafizetést. A cégek az elektronikus számlafizetési módokat egyébként évek óta pártolják, melynek egyik legalapvetőbb formája, hogy a havi előfizetési díjból eltérő összegű kedvezményt adnak, ha az ügyfél vállalja, hogy elektronikus úton fizeti a díjakat. A Magyar Telekomnál, a Vodafone Magyarországnál és a Telenor Magyarországnál egyaránt létezik ilyen konstrukció (e-pack vagy e-komfort néven), ezek szolgáltatótól függetlenül, előfizetésenként bruttó 300-1000 forint összegű kedvezményt biztosítanak a havi díjból. **KEDVEZMÉNY VAGY BÜNTETÉS** Csak hogy a kedvezmény igénybevételének az is feltétele, hogy az ügyfél a fizetési határidő lejárta előtt befizesse a számlát, ha ez nem teljesül, a kedvezményt a tárgyhónapra elveszti, annak összegét a következő havi számlájára terheli a szolgáltató. Mindez a járványt követően nehéz anyagi helyzetbe került ügyfelek százezrei számára további anyagi terhet jelenthet, ám a szolgáltatók a jelek szerint ezt a kitételel sem kívánják önként átírni. Megkeresésünkre a Telenor Magyarországnál elmondták, hogy az e-komfort csomag feltételei továbbra is változatlanok, a Magyar Telekomnál és a Vodafone Magyarországnál a cikk megjelenéséig nem kaptunk választ kérdésünkre. Egy a HWSW által megkérdezett pénzügyi-fogyasztóvédelmi szakértő szerint a nagy ügyfélkörrel rendelkező hazai szolgáltatócégek minden fizetési könnyítéstől valósággal rettegnek. Siklósi Máté, a CP Contact fogyasztóvédelmi tanácsadó cég ügyvezető partnere lapunknak elmondta, minden

olyan esetben, amikor szóba kerül, hogy egy szolgáltatás igénybevételéért ideiglenesen nem, vagy kedvezőbb feltételek mellett kell teljesítenie az ügyfélnek, az a későbbiekben is kihathat a fizetési morálra. - HWSW

[Eredeti](#)

(hsw.hu, 2020. június 04., csütörtök)

Mélypontra került a boltok forgalma

A várakozásoknak megfelelően jelentős visszaesést hozott az április a kiskereskedelmi üzletek forgalmában, mert a hónap egészében országsszerte érvényben voltak a kijárási korlátozások - közölte Cseresnyés Péter kereskedelem- és fogyasztóvédelemért felelős államtitkár. Hangsúlyozta: 81 hónapja tartó növekedés tört meg azzal, hogy a KSH adatai szerint 10,2 százalékkal csökkent az ágazat teljesítménye. Az összehasonlítható adatok gyűjtésének kezdete, 2000 januárja óta nem tapasztalt visszaesés azonban átmeneti jellegű, a folytatásban fokozatos javulás várható. A forgalomcsökkenést teljes egészében a járvány okozta, az elemzők szerint a májusi adatok viszont már élénkülést mutathatnak az áprilisi mélypont után. Míg az élelmiszer- és élelmiszer-jellegű vegyes üzletek forgalma stagnált, majdnem 15 százalékkal nőtt a nem élelmiszer-kiskereskedelmi üzleteké, a benzinkutaké viszont több mint negyedével esett vissza áprilisban.

Márciussal ellentétben már a gyógyszertárak és az illatszerboltok forgalma is 15 százalékkal mérséklődött, és a korlátozások még drasztikusabb következményekkel jártak a könyv-, a számítástechnika-, az egyéb iparcikk- (mínusz 37 százalék), a használatcikk- (mínusz 80 százalék), a textil-, a ruházati és a cipőüzletekben (mínusz 90 százalék). A csomagküldő és internetes kiskereskedelemben ugyanakkor a tavaly áprilisi adatokhoz képest több mint kétszeresére nőtt a forgalom, ez a teljes forgalom nyolcada. A 114 milliárd forintos értékesítési volumen minden korábbi havi adatnál nagyobb, több mint negyedével múlja felül az eddigi rekordteljesítményt, a 2019. decemberit.

Az értékesítés 10,2 százalékkal esett vissza

VG

[Eredeti](#)

(Világgazdaság, 2020. június 05., péntek, 3. oldal)

Elvonnák az önkormányzatoktól a szemetet, jöhetnek a nemzeti hulladékgazdák

Az Átlátszó birtokába került miniszteri előterjesztés szerint a hulladékgazdálkodás kizárólagos állami tevékenységgé válhat, amit koncesszió útján, azaz magánvállalkozások bevonásával szerveznének meg. A feladatot teljesen elvonnák az önkormányzatoktól, a 15 éves koncessziós szerződéseket a „megbízható hulladékgazdálkodó” magánvállalkozások

nyilvános pályázatok mellőzésével is elnyerhetnék. Az előkészítő anyag több helyen elismeri, hogy teljes kudarc volt felforgatni ezt az ágazatot, súlyos problémák vannak, és rengeteg pénzünkbe fog kerülni a rendcsinálás.

Előfizetőket keresünk – támogasd a munkánkat havi ezer forinttal!

Az Átlátszó birtokába került, kiszivárgott miniszteri előterjesztés a kormány számára készült idén májusban. Mivel a tervezetet a kormány még nem tárgyalta, ezért a hozzánk eljutott formájában egyelőre nem tekinthető a kormány álláspontjának. A 46 oldalas dokumentumot a Palkovics László vezette Innovációs és Technológiai Minisztérium nyújtotta be. Az előterjesztés első lépésben a hulladékgazdálkodás teljes államosítását javasolja, aztán pedig bevezetné a szektorban a koncessziós rendszert, azaz magánvállalkozásokat vonnának be.

Hulladékgazdálkodás miniszteri előterjesztés by atlatszo on Scribd

Kivéreztetett szemétszállító cégek

2011-ben kezdődött a hulladékgazdálkodási szektor államosítása: ekkor a nem állami közszolgáltatókat betiltották, és elrendelték, hogy a lakossági hulladékgyűjtést csak önkormányzati tulajdonú nonprofit cégek végezhetik. Később a rezsicsökkentés bevezetése az önkormányzati tulajdonú cégeket küldte padlóra, mert az általuk beszedhető díjakat befagyasztották, a tetejébe pedig lerakási járulékot is kellett fizetniük.

Amikor már úgy tűnt, hogy a helyzet ennél nem lehet rosszabb, jött az állami kukaholding. 2016-tól a Nemzeti Hulladékgazdálkodási Koordináló és Vagyonkezelő Zrt. (NHKV) felügyelete alá került az egész ország területén a közszolgáltatás keretében gyűjtött hulladékok kezelése. Ez a cég szedi be a szolgáltatási díjakat, és azt elvileg továbbítja a közszolgáltatók részére.

A hulladékgazdálkodási csúcsszerv azonban nem képes hatékonyan ellátni a feladatát, és nagy csúszásokkal fizet a munkát elvégző cégeknek. Több vállalkozás nem is bírta ki ezt, 2018 végén például az egyik legnagyobb hulladékszállító cég, a Pest és Nógrád megyében 116 településen szolgáltató Zöld Híd jelezte, hogy nem viszi el a kommunális hulladékot, mert a kukaholdingtól a működéshez szükségesnél kevesebb pénzt kaptak. Az NHKV a Fővárosi Közterület-fenntartó Nonprofit Zrt. területén tavaly beszedett szemétdíjból pedig még mindig tartozik 3,6 milliárd forinttal a fővárosi hulladékszállítónak.

Arról a Népszava számolt be először, hogy júliustól Körforgásos Gazdaság Nemzeti Hivatala néven alakul szervezet a hazai hulladékkezeléssel kapcsolatos hatósági feladatok ellátására, ami némiképp szabályozná az eddig igencsak önkényesen intézkedő állami kukaholdingot.

Elvonnák a feladatot az önkormányzatoktól

A hulladékgazdálkodási tevékenység állami monopóliumba utalásával a kapcsolódó önkormányzati feladat- és hatásköröket is megszüntetnék. A tervezett koncessziós rendszer felépítése a jelenlegi közszolgáltatási tevékenység mellett az úgynevezett „for profit” tevékenységeket is magában foglalja, hiszen rájöttek, hogy abban van a pénz. A közszolgáltatási rendszeren kívüli, többnyire ipari fogyasztók tevékenysége során keletkező hulladékkal jelenleg is a piaci szereplők foglalkoznak.

A koncessziós rendszerre 2022-ig állnának át (az új koncessziós rendszerre vonatkozó szabályozók 2020 nyarán lépnek hatályba, a koncessziós eljárások pedig 2020 novemberéig lefolytatásra kerülnének). A koncessziós rendszer bevezetése nem jelentené, hogy búcsút intenek a rezsicsökkentés vívmányainak: továbbra is a rezsicsökkentett díjat kellene fizetnie a lakosságnak a hulladékelszállításért.

A koncessziós rendszer bevezetését több dologgal indokolják. Egyrészt azzal, hogy a közszolgáltatók olyan jelentős forráshiánnyal küzdenek, ami már az ellátás biztonságát és a körforgásos gazdaságra való átállást veszélyezteti. Másrészt az új rendszer a jövő nemzedékének a jogait védené, hiszen nekik is joguk van ahhoz, hogy egészséges környezetben élhessenek.

”Az csak megvezetés, hogy a koncessziós rendszerrel fogják felszámolni az illegális hulladéklerakást. A szolgáltatónak ehhez nincs köze, ez egyrészt kulturális, másrészt hatósági kérdés” – jegyezte meg az elképzelésről az általunk megkérdezett szakértő.

Teljes kudarc volt felforgatni az ágazatot

A lakossági hulladékszállítás jelenleg közszolgáltatás, aminek a feladata megoszlik az állam és az önkormányzat között. A közszolgáltatási rendszeren kívüli, többnyire ipari fogyasztók tevékenysége során keletkező hulladékok kezelését pedig piaci szereplők végzik. Miközben a közszolgáltatás működtetése veszteséges, addig az egyéb hulladékokból profitálni tudnának.

A közszolgáltatási rendszer költsége évente nettó 140 milliárd forint, a lakossági hulladékszállítás után beszedett szemétdíjből 2019-ben nettó 74,7 milliárd forint bevétel származott, ami a rezsicsökkentés miatt nagyjából állandó összeg. A hulladékból nyert haszonanyag értékesítéséből származó 3-4 milliárd forint pedig nem számít jelentős bevételnek.

Az előterjesztés szerint évi 54 milliárd forint többletforrás szükséges a hulladékgazdálkodási közszolgáltatási rendszer működtetéséhez.

2016 óta összesen 126 milliárd forintot kellett a közszolgáltatási rendszerre fordítani, azaz évente átlagosan 31,5 milliárd forintot, melyhez további 6,4 milliárd forint adódik a 2018 októbere óta szükségellátás keretében végzett hulladékgyűjtés, szállítás és kezelés költségei következtében.

A dokumentum több helyen nyíltan elismeri, hogy teljes kudarc volt felforgatni ezt az ágazatot, és elképesztő mennyiségű pénzt kell a közszolgáltatásba tenni, hogy ne omoljon össze. Korábban ez nem került ilyen sokba az államnak:

„A hulladékgazdálkodási közszolgáltatási rendszer átalakítása nem járt pozitív eredménnyel, ugyanis 2018-ban a közszolgáltatók és az NHKV Nemzeti Hulladékgazdálkodási Koordináló és Vagyonkezelő Zártkörűen Működő Részvénytársaság (a továbbiakban: NHKV Zrt.) összesített adatait figyelembe véve összesen 18,9 Mrd Ft veszteség keletkezett az ágazatban, míg az állami koordináció bevezetését megelőző 2015. évben a hulladékgazdálkodási közszolgáltatók veszteségének mértéke alig haladta meg az 1 Mrd Ft-ot” – olvasható az előterjesztésben.

A piaci jellegű, döntően hulladékfajták szerinti hulladékgyűjtésre éves szinten közel 15 milliárd forintot fordít az állam, melynek forrása az évi 80 milliárd forintot meghaladó termékdíj. (Ami a csomagolás után kivetett, és a termékek árába beépülő, tehát mindannyiunk által fizetett díj.)

Az 500 legnagyobb árbevételező magyarországi vállalkozás között 2-3 hulladékgazdálkodással foglalkozó gazdasági szereplő található. Az ágazatban működő vállalkozások száma mintegy 750-re tehető. Az iparág meghatározó vállalkozásait tömörítő Hulladékgazdálkodók Országos Szövetsége tagjainak adatai alapján a cégek éves eredménye forgalomarányosan 4 százalék körül alakul.

„Jól látható tehát, hogy míg a közszolgáltatás veszteséges, addig az azon kívüli hulladékgazdálkodási (for profit) tevékenység nyereséget képes termelni” – írják az előterjesztésben.

Az államnak ahhoz viszont nincs elég forrása, hogy az uniós hulladékgazdálkodási célkitűzéseket teljesíteni tudja, hiszen az ahhoz szükséges fejlesztések összege többszáz milliárd forintra tehető. Itt jön képbe az uniós források mellett a jelentős mértékű magántőke bevonása, és hogy a hulladékgazdálkodási tevékenységet kizárólagos állami tevékenységgé tegyék.

Állami monopólium lenne a hulladékgazdálkodás

A koncessziós rendszer kialakításának alapfeltétele, hogy azok a tevékenységek, amelyeket koncesszióba kívánnak adni, törvényi szinten kizárólagos állami gazdasági tevékenységnek minősüljenek. A koncesszió jogosultjának kötelezettsége a gyűjtéstől a szállításán át, a

hasznosítást megelőző kezelési műveletekre terjedne ki. A javaslat szerint a közszolgáltatási díj számlázását és beszedését a koncessziós tevékenység végzésére jogosult végzi, a közszolgáltatás körébe nem tartozó hulladék termelője a hulladék kezelésének költségeit a koncessziós tevékenység végzésére jogosultnak fizeti.

A hulladékgazdálkodási tevékenység állami monopóliumba utalásával a kapcsolódó önkormányzati feladat- és hatáskörök megszüntetése is szükséges. A hulladékgazdálkodási eszközök és létesítmények az önkormányzati hulladékgazdálkodási közfeladat átkerülésével együtt az állam tulajdonába kerülnek.

„A legvérlázítóbb, hogy az önkormányzatoktól elvonnák a hulladékgazdálkodási eszközöket és létesítményeket, ami hatalmas vagyonszétválás az önkormányzatoknak” – mondta az általunk megkérdezett szakember.

Egy egész megyét, vagy akár megyéket vihet a hátán egy-egy koncesszió, mivel a hulladékgazdálkodási jogosultság földrajzi alapja a megye vagy megyék csoportjának közigazgatási területe. De az is elképzelhető, hogy egy koncesszor nem csak egy megyét vinne, hanem akár többet.

A jelenlegi kisvállalkozások egy része ebben a felállásban tönkremenne, másik része pedig betagozódna a koncessziót elnyerő cégekhez – mondja az általunk megkérdezett szakértő.

Kormányközeli vállalkozások kerülhetnek helyzetbe

A koncessziót nyilvános pályázat útján, „megbízható hulladékgazdálkodó esetében” nyilvános pályázat mellőzésével is el lehetne nyerni.

Ehhez a titulushoz egy gazdasági társaságnak átláthatónak kell lennie, és több kritériumot is teljesítenie kell. Többek között elvárás (lenne) például, hogy legalább három éven keresztül folytatott valamilyen engedélyhez kötött hulladékgazdálkodási tevékenységet Magyarországon.

A pályázatok értékelésére a miniszter minősítő bizottságot hoz létre. A minősítő bizottság javaslata alapján a koncesszió megadásáról pedig maga a miniszter dönt. A koncesszióköteles hulladékgazdálkodási tevékenység gyakorlásáért az állam részére koncessziós díjat kell fizetni, vagy más ellentételezést kell adni. A koncessziós szerződést 15 év időtartamra kötik, amely egy alkalommal, legfeljebb a koncessziós szerződés időtartamának felével meghosszabbítható.

„Az ipari hulladékokra fáj mindenkinek a foga, ki fogják mazsolázni a Mészáros-féle vállalkozások a jó falatokat, és az állam nyakán marad a közszolgáltatás, amire majd csak nehezen találnak koncessziós partnert, és jön az állami támogatás” – mondta erről az általunk megkérdezett szakértő.

Két analógiát is hoznak az előterjesztésben, az egyik a dohánykereskedelem, a másik pedig a szerencsejáték, leírják, hogy az Európai Unió milyen kifogásokat támasztott, és mennyi bírságot kellett fizetni. A NER-közelieket nagyot szoktak nyerni az állami koncessziós pályázatokon. A kormány korábban mind az öt lehetséges budapesti kaszinó koncessziós jogát Andy Vajna cégének adta, ami aztán Garancsi István érdekeltségében landolt.

Rendesen termeli a profitot a dohányboltok ellátásának monopóliuma, amire pályázat nélkül kapta meg annak idején a koncessziós jogot az Országos Dohányboltellátó Kft, ami a BAT Pécsi Dohánygyár Kft. és a hódmezővásárhelyi Tabán Trafik Kft. tulajdonában van. Utóbbi cég egyik tulajdonosa Lázár János hódmezővásárhelyi ismerőse, Sánta János.

Sok pénzt hoz a koncesszió nyertesének konyhájára a szemét

A tervezet szerint a koncessziós pályázat nyertese jelentős bevételre számíthat. Egyrésztől jelentősen növekedni fog az értékesíthető haszonanyag mennyisége, mivel a koncessziós szerződés megkötésének feltétele lesz az uniós célszámok időarányos teljesítése, és az ezekhez szükséges beruházások, hatékonyságnövelő fejlesztések megvalósítása.

Másrésről a haszonanyag értékesítésből származó bevételek is jelentősen növekedni fognak, tekintettel arra, hogy a termékgyártók számára előírásra kerül, hogy a Magyarországon forgalomba hozott termékeknek (például a PET-palackoknak) mekkora arányban kell újrafeldolgozott hulladékot tartalmazniuk.

További bevételekre tehetnek szert a visszaváltási rendszerből származó jelentős mennyiségű, és rendkívül jó minőségű haszonanyag értékesítésén keresztül, mely körülbelül 65-70 milliárd közötti összeg, tovább csökkentve ezzel a jelenlegi közszolgáltatás finanszírozási hiányát.

A hulladékgazdálkodási rendszer fejlesztésére 2040-ig körülbelül 400-600 milliárd forintot szánnak, mely jelentős részben olyan hulladékgazdálkodással összefüggő fejlesztéseket tartalmaz, mint 3-6 darab termikus égető, aminek ára egyenként 100 milliárd forintra rúg.

Eltörölnék a lomtalanítást

A 2022-es dátumig számos lényeges intézkedésre kerülne sor a tervezet szerint:

Gyakoribb ellenőrzéseket ígérnek, amivel visszaszorítják illegális hulladéklerakást

Új piacfelügyeleti és minőségbiztosítási eljárásrendet vezetnek be, ami felszámolja a jelenlegi rendszer – mind a közszolgálati, mind az ipari ágon jellemző – devianciáit

A Körforgásos Gazdaság Nemzeti Hivatala felállításáról is szó van, aminek a segítségével szankcionálnák az illegális hulladéklerakást.

Felemelik a lerakási járulék mértékét, tehát drágább lesz lerakni a hulladékot, mint feldolgozni.

Eltörlik a lomtalanítást, helyette ingyenes leadási pontokat hoznak létre, és bevezetik az egyeztetett időpontban, évente kétszer házhoz menő lomtalanítást.

Elküldtük a kérdéseinket az Innovációs és Technológiai Minisztériumnak, de eddig még nem érkezett válasz. Ha reagálnak a megkeresésünkre, frissítjük a cikket.

Zsilák Szilvia

(Átlátszó.hu2020. június 5., péntek)

Időseket vernek át

Ablakra kérnek előleget a csalók, majd köddé válnak

Több Békés megyei településről is jelezték, hogy magukat nyílászáró-felújítónak kiadó csalók esetenként akár több tízezer forinttal is megkárosítanak főleg idős embereket - tájékoztatott a Békés Megyei Kormányhivatal.

BÉKÉS MEGYE A kormányhivatal információi szerint az ügyeskedő "szakemberek" - esetenként a katasztrófavédelmi igazgatóságra is hivatkozva - a lakás ablakainak korszerűsítését, javítását, valamint egyszerűsített energetikai tanúsítvány elkészítését ajánlják fel a tulajdonosoknak.

A módszer a régi: a trükkös "szakemberek" egy feltehetően lézeres eszköz segítségével több nyílászárót is megvizsgálnak a lakásban, majd az elbizonytalanodott tulajdonossal egy vállalkozási szerződést íratnak alá. A szerződés szerint a cég több tízezer, de akár százezer forintot meghaladó összegért egy éven belül vállalja a nyílászárók korszerűsítését, javítását, a mintegy 50-70 négyzetméteres lakásban.

A lakásban elvégzett felmérésért a cég képviselője már a helyszínen 10 ezer, de akár 70 ezer forintot is elkér. Ezt az összeget mindvégig előlegként emlegeti, de a vállalkozási szerződésre és a számlára már felmérési díjat ír, amely az apró betűs rész szerint a szerződés megszüntetése, elállás esetén "nem jár vissza".

A Békés Megyei Kormányhivatal felhívja a lakosság figyelmét, hogy önmagában a direkt marketing, vagy akár a nyílászárók korszerűsítésének megrendelése nem jogsértő, azonban a hálaló vállalkozások egyike sem jogszabályi előírás, hatósági döntés vagy képviselet alapján folytatja tevékenységét. Ahogy a kormányhivatali tájékoztatóban is utaltak rá, nem az első eset, hogy ilyen módon csálnak ki pénzt idősektől. Tavaly is történtek hasonló esetek.

Nem kötelező beengedni őket

A vállalkozások beengedése a lakásokba egyáltalán nem kötelező, sőt, a Békés Megyei Kormányhivatal mindenkit óvatosságra int: a kéretlenül jelentkező vállalkozások befogadását senkinek nem ajánlják.

A tájékoztatóban arra is felhívták a figyelmet: fontos, hogy bármilyen - gyanús, bizonytalanak tűnő - szerződés megkötése előtt kérjék ki akár a családtagok, akár a fogyasztóvédelmi hatóság véleményét, tanácsát, mielőtt meggondolatlanul több tízezer forintot fizetnének ki szükségtelen termékekért vagy szolgáltatásokért.

Az álszakemberek lézeres eszközzel mérik fel a nyílászárókat, de a munkát sosem végzik el

Papp Gábor gabor2.papp@mediaworks.hu

[Eredeti](#)

(Békés Megyei Hírlap, 2020. június 05., péntek, 3. oldal)

Húsz éven belül luxuscikké válhat a kávé

A magyar kávéfogyasztók kétharmada biztosan kétségbe esne, ha a jövőben megszűnne a kávétermelés – derült ki a Nespresso friss, reprezentatív kutatásából. Pedig hosszú távon az éghajlatváltozás és a fenntartható gazdálkodás hiánya a kávétermő területek drasztikus hanyatlását eredményezheti. A fogyasztók több mint fele úgy gondolja, hogy a klímaváltozás veszélyezteti a kávétermesztést, és elsősorban a kávévállalatoktól várja a megoldást. A Nespresso Reviving Origins program azért jött létre, hogy újjáélessze a kávégazdálkodást azokon a területeken, ahol a polgárháborúk, gazdasági problémák vagy környezeti katasztrófák ellehetetlenítették a termelést.

Országos reprezentatív kutatást készített a **Nespresso**, hogy felmérje, mennyire fontos a magyar fogyasztók számára a fenntarthatóság, ha kávézási szokásaikról van szó.

Tízből hat ember nem tudja elképzelni, hogy mindennapi kávéja nélkül éljen: 44 százalékuk nagyon hiányolná, 20 százalékuk pedig egyenesen elképzelhetetlennek tartaná az életét nélküle. Márpedig a szakértők arra figyelmeztetnek, hogy az éghajlatváltozás és a nem fenntartható gazdálkodás a termőterületek további drámai csökkenéséhez vezethet, ami hosszú távon a kávétermesztés végét jelentheti.

A kutatásban részt vevők 64 százaléka úgy gondolja, hogy a kávétermesztés fenntarthatóságának elősegítése elsősorban az ezzel foglalkozó vállalatok feladata, 59 százalékuk szerint ez a feladat a termelőké is. A többség tehát fontosnak tartja a kávéipar fenntartható működését, de ennek ellenére nagyon kevesen tartják szem előtt, hogy az általuk megvásárolt kávé milyen forrásból származik. A megkérdezettek mindössze 10-12 százaléka ügyel arra, hogy organikus, Fairtrade vagy az Esőerdő Szövetség által minősített kávé vegyen. Pedig az ilyen termékek vásárlásával a fogyasztók is sokat tehetnek a kávéterületek megőrzéséért.

Vezető kávéipari vállalatként a Nespresso fontosnak tartja ezt a fajta felelősségvállalást, ezért 2003 óta működteti a farmerekkel való szoros együttműködésen alapuló, fenntartható kávébeszerzési modelljét, az AAA Sustainable Quality Programot, amelyet az Esőerdő Szövetséggel közösen hoztak létre. 2017-ben pedig elkezdte megalapozni Reviving Origins programját, melynek célja, hogy újjáélessze a helyi kávégazdaságokat azokon a helyeken, ahol a polgárháborúk, gazdasági problémák vagy környezeti katasztrófák ellehetetlenítették a termelést.

A program segít, hogy a termelők magas szintű szakmai támogatást kapjanak, fenntartható módszereket alkalmazzanak, növeljék a termelékenységet és a kávéminőséget, és ezzel biztosítsák a világ néhány legkritikább, legkülönlegesebb kávéfajtájának jövőjét. A program segítségével például kávéfeldolgozó üzemeket építenek, termelői szövetkezeteket alapítanak, vagy faiskolát hoznak létre, hogy a farmerek az innen kikerült kávécserjékkel és őshonos fajtákkal népesíthessék be ültetvényeiket, és így fokozzák a biodiverzitást és csökkentik a talaj erózióját.

A program segít, hogy a farmerek és közösségeik újra kiszámítható életet élhessenek, fenntartható módszereket alkalmazzanak, és biztosítja a világ néhány legkritikább, legkülönlegesebb kávéfajtájának jövőjét. 2019. és 2023. között a Nespresso összesen 10 millió svájci frankot fektet a programba.

(üzletem.hu 2020. június 6., szombat)

Jobban spórolnak a magyarok a járványhelyzetben

A járványhelyzet miatt megfontoltabban költenek a magyarok és harmaduk hajlandó nagyobb befektetését is elhalasztani, a hiteleit ugyanakkor a többség tovább fizeti - derül ki a Cofidis legfrissebb, májusban készült reprezentatív kutatásából.

A járvány hatására a legerősebb pénzügyi reakció, ami a lakosságot jellemezte az a megtakarításra való törekvés volt, kétharmaduk valamilyen költését visszafogta (Képünk illusztráció)

A felmérés szerint a járvány hatására a legerősebb pénzügyi reakció, ami a lakosságot jellemezte az a megtakarításra való törekvés volt, kétharmaduk valamilyen költését visszafogta. Nincs eltérés jövedelmi csoportok szerint, vagyis a maga szintjén mindenki igyekezett spórolni, anyagi helyzetétől függetlenül.

A kutatás tanúsága szerint januárban még a lakosság 15 százaléka tervezett valamilyen hitellel - lakáshitel, személyi kölcsön, áruhitel -, akik bár nem mondtak le a felvételről, a halasztás mellett döntöttek. Akinek jelenleg van hitele, az pedig inkább fizetné tovább. A Cofidis ügyfeleinek 65 százaléka fizeti tovább a törlesztő részletét.

A felmérésből az is kiderült, hogy a járványidőszakban a napi ügyintézés az online csatornák felé terelődött, és ma már többen fordulnak a digitális megoldások felé.

A lakosság harmada a korábbiak helyett más megoldást használ: a postai sorbanállás helyett online csekkbefizetést, személyes helyett online vagy telefonos ügyfélszolgálatot, applikációkat, ügyfélkaput és internetbankot választ, kevesebb készpénzt vesz fel és gyakrabban fizet bankkártyával.

A lakosság harmada ugyanakkor továbbra is elutasító az online hitelügyintézésrel kapcsolatban, arányuk nem változott az előző, januári felméréshez képest - közölte a Cofidis. A kutatást a Cofidis megbízásából az NRC Marketingkutató és Tanácsadó Kft. készítette 500 fős mintán online adatfelvétellel, idén januárban és májusban. Az adatok a 18-69 éves

magyar internetező lakosságra reprezentatívak. A Cofidis Hitel Monitor kutatást évi négy alkalommal készítik el, 2011 óta.

(Magyar Hírlap 2020. június 6., szombat)

A többség tisztes távolságban nyaralna

ELVÁRJÁK AZ UTAZÓK A BIZTONSÁGOS KÖRÜLMÉNYEKET ÉS A SZÍNVONALAT

A vírus miatti óvatosság, a kényelem, az ár, a biztonság szempontjai számítanak idén a belföldi utazók körében, akik közül sokan a külföldi nyaralás helyett választják a magyarországi, főként a balatoni lehetőségeket – mutat rá egy friss kutatás.

Ne tervezzenek a szálláshelyek idén nyárra százszázalékos kapacitást, a személyzet viseljen arcmaszkot, takarítsák és fertőtlenítsék gyakran a szobákat, az ágyakon pedig arcmaszk várja a vendégeket. A zsúfoltság elkerülése miatt a szállodákban időpontra lehessen igénybe venni a wellnessrészleget, illetve, ha marad a svédasztalos étkeztetés, ahhoz előre becsomagolt evőeszköz álljon a vendégek rendelkezésére. Egyebek mellett ezeket várják el idén a balatoni nyaralást tervező utazók, amit a Siófoki Fürdőegylet Turisztikai Egyesület több mint 5200 személyen végzett, friss kutatása derített ki.

A belföld a nyerő

Ahogy azt az eddigi felmérések mutatják, ebben az évben a belföldi turizmus viszi el a palmát, a megkérdezettek nagy többsége ugyanis magyarországi úti célt választ, azon belül is a Balaton, illetve Siófok a legnépszerűbb a főszezonban, de sokan érdeklődnek például Gyula, Hévíz, Zalakaros és Bükkfürdő iránt is.

A turisztikai egyesület reprezentatív kutatása rámutat, hogy a balatoni nyaralást tervezők főként a vírus miatt elmaradó nyaralástól tartanak, illetve attól, hogy nem lesz elegendő pénzük vagy fizetett szabadságuk a vakációra, és az is sokakat megfontolásra készítet, hogy az időjárás kiszámíthatatlan a nyári hónapokban.

Kényelem, ár, biztonság

A Balatonra látogatók többsége különálló apartmanban töltené el idén a nyaralást, ezt a népszerűségi sorrendben a maximum ötvenszobás, négycsillagos szálloda követi, és vannak, akik a felmérés szerint panzióban vagy háromcsillagos szállodában hajtanák álomra a fejüket. A szálláshely megválasztásánál a kényelem, az ár és a biztonság az elsődleges szempont a magyar utazók körében, emellett sokan szeretnének olyan szállodában vagy panzióban, vendégházban pihenni, ahol medence és szauna is van.

A szolgáltatások között a strandolást, a hajózást és a wellnesszt említették leggyakrabban a megkérdezettek, és sokan várnák el, hogy a szálláshelyen legyen kölcsönözhető kerékpár. A nyaralók kedvelt időtöltéseire mutat rá, hogy a felmérés szerint a felnőttek borkóstolókra mennének szívesen, az attrakciók közül a kisgyerekes családok a kalandparkot, a játszóházat és a kisvonatot választanák az idén.

(Magyar Nemzet 2020. június 6., szombat)

A járvány miatt később lépnek hatályba a drónokkal kapcsolatos uniós előírások

A repülésvégrehajtási, üzemeltetési szabályokat rögzítő végrehajtási rendeleteket idén júliustól kellett volna alkalmazni, ez a határidő most hat hónappal tolódott.

Az Európai Bizottság az idei év végére halasztotta a pilóta nélküli légi járművekkel végzett műveletekre vonatkozó szabályokról és eljárásokról szóló végrehajtási rendelet alkalmazásának határidejét – közölte az Innovációs és Technológiai Minisztérium (ITM) szombaton az MTI-vel. A közlemény szerint a tagállami hatáskörben hagyott területek nemzeti szabályozásának előkészítését a megváltozott ütemezéshez igazodva folytatja a minisztérium. Az uniós döntés indoklása szerint a koronavírus-járvány megfékezéséért bevezetett intézkedések súlyosan akadályozzák a végrehajtási rendeletek alkalmazását, az arra való felkészülést. A pilóta nélküli légi járművek teljes spektrumára kiterjedő uniós előírások 2019. július 1-jétől léptek hatályba.

A repülésvégrehajtási, üzemeltetési szabályokat rögzítő végrehajtási rendeleteket azonban csak idén júliustól kellett volna alkalmazni, most ez a határidő tolódott hat hónappal későbbre – tették hozzá.

Azt írták, hogy a teljes értéklánc gazdasági hatáselemzése szerint az európai drónos piac éves potenciálja 2035-re meghaladhatja a 10 milliárd eurót, 2050-re megközelítőleg 15 milliárd euróra nőhet. A várható bővülés közvetlen munkahelyteremtő hatása a kereskedelmi és állami szektorban százezres nagyságrendű lehet Európában. Hozzá tették: a drónalapú szolgáltatásokkal jelentős mértékben növelhető a vállalatok innovációs szintje, költséghatékonysága, hozzáadott értéke, ezek által pedig értékteremtő, gazdaságélénkítő képességeik is. A technológia térnyerése sok további előnnyel jár, kedvező hatásai érezhetőek lesznek többi között a szoftverfejlesztésben, a mezőgazdasági területek hatékonyabb fenntartásában, a kutatás-mentés javuló eredményességében is. Magyarország legalább régiós szinten vezető szerepet kíván betölteni a dróntechnológia elterjesztésében, a kapcsolódó innovációban. A fejlesztési és gyártókapacitások kiépítésének, bevonásának egyik alapfeltételeként ehhez támogató jogszabályi környezet is szükséges – írták, hozzátéve: a készülő hazai rendelkezések célja a biztonságos, szabályos és felhasználóbarát üzemeléshez, a technológiában rejlő lehetőségek rugalmas és innovatív kiaknázásához szükséges keretek megteremtése. A tervezett előírások az indokolatlan adminisztrációs terhek megszüntetése mellett kiemelten kezelik a légi közlekedés biztonságát.

(Népszava 2020. június 6., szombat)

WHO: mindenhol viseljünk szájmaszkot, ahol nem lehet távolságot tartani

Az Egészségügyi Világszervezet (WHO) pénteken módosította a szájmaszkviselésre vonatkozó ajánlását azzal, hogy a védőeszközök használatát különösen olyan helyeken javasolja, ahol magas a koronavírus-fertőzöttek száma, illetve nehézségekbe ütközik a távolságtartási szabályok betartása, írja az MTI.

Tedrosz Adhanom Gebrejesusz, a WHO főigazgatója az utóbbival kapcsolatban példaként említette:

a tömegközlekedési eszközöket,
üzleteket, illetve
egyéb beltéri forgalmas helyeket.

A WHO ajánlása emellett a szövegből készült, nem orvosi maszkokkal kapcsolatban is tartalmaz rendelkezéseket. Ezeknek legalább három - különböző anyagból álló - rétegből kell készülniük.

A HATVAN ÉVESNÉL IDŐSEBBEKNEK ÉS AZ ALAPBETEGSÉGEKBEN SZENVEDŐKNEK KÜLÖNÖSEN JAVASOLJÁK ORVOSI SZÁJMASZK VISELÉSÉT AZ OLYAN NYILVÁNOS HELYEKEN, AHOL FENNÁLL A FERTŐZÉS VESZÉLYE.

Gebrejeszusz ugyanakkor figyelmeztetett, hogy önmagukban a maszkok nem védenek a fertőzéstől, és nem helyettesíthetik a távolságtartást, illetve a rendszeres kézmosást. "A maszkok önmagukban nem tudnak megvédeni a Covid-19-fertőzéstől" - hangsúlyozta.

A WHO főigazgatója kiemelte, hogy a fertőzötteket továbbra is következetesen el kell különíteni, a kapcsolatokat fel kell tárnai, a fertőzés gyanús személyeket pedig tesztelni kell. "Minden ország számára ez a legjobb védekezés a Covid-19 ellen" - tette hozzá.

Világszerte eddig mintegy 6,6 millió ember szervezetében mutatták ki a koronavírus, akik közül 390 ezren hunytak el a kórban.

A WHO legutóbbi, áprilisi ajánlásában még nem javasolta a szájmászkok tömeges viselését. Ebben a cikkben jártuk körbe, mennyire össze-vissza volt a járványban a maszkviseléssel kapcsolatos kommunikáció a különféle egészségügyi hatóságok, kormányok felől.

(Index 2020. június 6., szombat)

Tömegek szedik így ezeket a gyógyszereket: vigyázz, komoly bajod lehet belőle!

A magyar lakosság körében elterjedt gyakorlat, hogy sokan csak akkor fordulnak a házi orvoshoz egy-egy betegséggel, ha nagyon súlyos, vagy valamilyen vényre kapható gyógyszerrel lehet csak kikúrálni. Ha "lábon kihordható", akkor beveszik azokat a gyógyszereket, amit otthon a házi patikában találnak - fájdalomcsillapítót, forró italt, torokfertőtlenítőt, vagy akár megmaradt antibiotikumot is. Az sem ritka eset, hogy a betegek rutinból szednek bizonyos szereket bizonyos tünetekre, miközben az a gyógyszer nem való arra a betegségre, vagy nem úgy kell szedni, ahogy megszokta a beteg. Az öngyógyítás jobb esetben csak hatástalan - mint a Kalcium szedése allergiára-, rosszabb esetben viszont akár a betegség elfajulását is eredményezheti a félrekezelés.

A magyar lakosság gyógyszereszedést illetően meglehetősen öntörvényű, ráadásul az egészség-műveltségük sem kielégítő. A legtöbb háztartásban fellelhető házipatika sok különféle gyógyszert tartalmaz. Be nem szedett, de kiváltott antibiotikumot, félig kiürült lejárt szavatosságú orrsprayket, doboz és beteg tájékoztató nélküli gyógyszerleveleket, egy tartóba ömlesztett multivitaminokat, stb. Ezek bármelyik - akár rendkívül jól felszerelt és rendben tartott - házi gyógyszeres fiókban előfordulhatnak.

A baj ott kezdődik, amikor betegség tüneteit észlelve nem fordul valaki házi orvoshoz, gyógyszerészhez. Nem tilos az otthoni szerek alkalmazása, sőt alapvető gyógyszerekből ajánlott is, hogy tartson otthon készletet az ember! Viszont mielőtt beszed valamilyen szert, érdemes szakemberrel konzultálni a tünetekről, nehogy nagyobb kárt okozzon.

A koronavírus járvány idején az öngyógyítás gyakorlata még inkább előtérbe került, hiszen a házi orvossal csak telefonon lehetett értekezni, és a patikákat is érdemes volt elkerülni a fertőzésveszély miatt. Így sokan dönthettek úgy, hogy azzal kezelik magukat, amilyen

gyógyszert otthon találnak. Ez bizonyos esetekben lehet hasznos - más esetekben viszont nagyon káros.

Szakmai nyelven öngyógyszerezésnek nevezzük azt, ha valaki egészségügyi szakember segítsége nélkül kezdi el a gyógyszeres terápiát. Ennek a gyakorlatnak számos előnye mellett vannak veszélyei is. A biztonságos alkalmazásához elengedhetetlenül szükséges, hogy tisztában legyünk testünk működésével és rendelkezünk a megfelelő egészségügyi alapismeretekkel. Ennek birtokában tudjuk eldönteni, hogy mi az, amit a házipatikában található szerekkel is tudunk kezelni, és mikor van szükségünk orvosi segítségre

- mondta el lapunknak Dr. Marjai Tamás, a Hálózatban Működő Gyógyszertárak Szövetségének szakmai igazgatója. A szakember szerint az öngyógyszerezés előnye, hogy gyors és kényelmes megoldást nyújt az egészségügyi problémáinkra. Időt és energiát spórolunk azzal, hogy nem megyünk orvoshoz az enyhe panaszainkkal. Ezzel az egészségügyi ellátórendszer válláról is nagy terhet veszünk le, hiszen így több erőforrást fordíthatnak a súlyosabb betegek kezelésére.

Az öngyógyszerezésnek azonban van számos hátránya is, ismertette Marjai Tamás, és kifejtette: "Az egyik, hogy félrediagnosztizáljuk a betegséget, aminek következtében nem a megfelelő gyógyszeres terápiába kezdünk bele. A nem megfelelő kezelés elfedheti a súlyos tüneteket, ami később nehezítheti a pontos diagnózist."

Emellett előfordulhat az is, hogy olyan esetekben is a házipatikához fordulnak a betegek, amikor már orvosi segítségre lenne szükség, és a késedelem miatt tovább romlik az állapotuk - mondta el a szakember és be is mutatta az öngyógyszerezés előnyeit és hátrányait egy egyszerű példán keresztül:

Sokan szenvednek időnként fejfájástól például a stressz vagy az időjárás változása miatt. Ilyen esetekben teljesen ésszerű gyógyszerként vény nélkül kapható fájdalomcsillapító készítményeket alkalmazni, hiszen tudjuk a probléma kiváltó okát, és már többször bevált a kezelés. Ezzel szemben, ha valakinél korábban nem tapasztalt, hirtelen fellépő erős fejfájás jelentkezik, ráadásul egyéb tünetekkel, akkor mindenképpen érdemes hamar orvoshoz fordulni.

Tisztában kell lennünk azzal is, hogy az öngyógyszerezés szempontjából vannak veszélyeztetett csoportok is. Ide tartoznak a csecsemők és kisgyermekek, a várandós és szoptató nők, valamint az idős betegek. A csecsemőknél és kisebb gyermekeknél azért kell vigyázni, mert náluk még könnyen kialakulhatnak súlyosabb tünetek. Amíg egy felnőtt embert nyugodtan lehet otthon kezelni egy hányással és hasmenéssel járó vírusfertőzéssel, addig egy csecsemőt a kiszáradás veszélye miatt már lehet, hogy kórházba kell vinni

- ismertette a veszélyeket a szakember, akinek elmondása szerint

várandós és szoptató nőknél arra kell fokozottan figyelni, hogy az általuk szedett gyógyszerek ne károsítsák a magzatot, vagy ne jussanak át az anyatejbe.

az idős betegek esetében pedig a krónikus betegségekre folyamatosan szedett készítmények hatását is figyelembe kell venni.

Marjai Tamás azt tanácsolja: az öngyógyszerezéshez vény nélküli készítményeket használjunk, a vényköteles gyógyszereket pedig csak az orvos utasításának megfelelően alkalmazzuk. A vényre felírt gyógyszereket csak annak szabad szednie, akinek felírták, ezekből ne adjunk másoknak. A szükséges készítményeket csak megbízható forrásból szerezzük be, hogy ezzel elkerüljük a hamis és nem megfelelő minőségű készítmények jelentette veszélyt.

Honnan tudjuk, hogy hogyan kell a gyógyszereket alkalmazni?

Ha nem vagyunk tisztában azzal, hogy hogyan kell egy adott gyógyszert szedni, akkor elsősorban az egészségügyi szakemberektől kérjünk tanácsot - tanácsolja Marjai Tamás, és azt is elmondta, hogy az orvos vagy a gyógyszerész nem csak a gyógyszer helyes alkalmazásában tud segíteni, hanem a helyes terápia kiválasztásában is.

Ha az egészségügyi szakemberek nem elérhetők, akkor a gyógyszer mellé adott betegtájékoztató utasításait kell követni.

Mire figyeljünk, ha mással váltatjuk ki a gyógyszereinket?

A koronavírus járvány miatti veszélyhelyzet ideje alatt lehetőség van arra, hogy a felírt gyógyszereket a betegek hozzátartozói, ismerősei könnyített módon váltsák ki. "Az első probléma, amibe bele szoktunk futni, hogy sokan nem hoznak magukkal valamilyen személyazonosító igazolványt, ami lehet személyi igazolvány, vezetői engedély vagy akár útlevél is. Erre azért van szükség, mert a gyógyszertári dolgozóknak rögzítenie kell a kiváltó személy személyes adatait a rendszerbe" - mondta el a szakember.

Az Elektronikus Egészségügyi Szolgáltatási Tér (EESZT) az elektronikus vényeket TAJ szám alapján tárolja el, így a gyógyszertárban mi is csak a TAJ szám alapján tudjuk lekérdezni a vényeket. Más adatot hiába adnak meg, például név alapján nem tudunk keresni, ezért elengedhetetlen a TAJ szám ismerete

- fejtette ki. Sok gondot okozhat az is, ha nem beszélük át alaposan, hogy pontosan milyen gyógyszereket szeretnének kiváltani. A szakember elmondása szerint többször belefuttak abba a problémába, hogy nincs fenn a térben az a gyógyszer, amire szükség van, vagy több gyógyszert váltanak ki, mint amire eredetileg gondoltak. Felhívta a figyelmet, hogy

Nagyon fontos, hogy még ott helyben a gyógyszertárban kell eldönteni, hogy mire van szükségünk, mert a helyesen kiadott gyógyszereket visszavenni már nem lehet. Emellett javasoljuk, hogy akinek van ügyfélkapus elérése, az nézze meg, hogy milyen elektronikus vényei vannak az EESZT lakossági portálján.

Mire figyeljünk az allergia ellenes szerek használatánál?

A nyár közeledtével kezdődik az allergiaszezon is, így sokan most kezdenek el utána járni annak, hogy milyen készítményeket alkalmazzanak. Manapság már számos terméket lehet kapni vény nélkül az allergiás tünetek kezelésére, így orvosi vizsgálat nélkül is csökkenthetjük a tüneteinket. Ennek ellenére súlyosabb esetekben, vagy a szezon végeztével érdemes felkeresnünk egy allergológiai szakrendelést.

Egy alapos kivizsgálásnak több előnye is lehet a szakember szerint:

Az egyik, hogy az allergének pontos feltérképezésével már előre fel tudunk készülni a virágzási időszakra, és nem csak akkor kezdjük a gyógyszeres terápiát, ha már kialakultak a tünetek. Az orvosi vizsgálat során ki lehet zárni az esetleges súlyosabb betegségek jelenlétét is, illetve a tüneteinkhez jobban illeszkedő gyógyszeres terápiát állíthatnak be.

Az allergia kezelésénél manapság alapvetően helyi hatású vagy szájon át szedett antihisztaminokat alkalmaznak, de sok páciens áldozata még a régi tévhiteknek. A szakember felhívta a figyelmet:

Sokan gondolják még hatásosnak a kalciumot is az allergiás megbetegedésekben, de a legújabb terápiás protokollok már nem ajánlják ilyen célra a használatát.

Az allergiás megbetegedéseknél alapvetően a tüneteket igyekszünk csökkenteni, és attól függően, hogy milyen panaszok jelentkeznek, választjuk ki a megfelelő készítményt - mondta el Marjai Tamás.

Van, akinek elegendő a helyileg ható orrspré vagy orrcsepp is, de nagyon gyakran tablettás kezelésre van szükség. A bőrön jelentkező, allergiás kiütéseket, foltokat kezelhetjük antihisztamin tartalmú gélekkel is

- ismertette, és hozzátette: az allergia kezelésére szolgáló készítményeket biztonságosan lehet alkalmazni, ritkán jelentkeznek mellékhatások. A szakember szerint a legtöbben az antihisztaminok álmosító hatásától félnek leginkább, mert az első generációs gyógyszereknek ez az egyik jellemző mellékhatása

A betegek megnyugtatósára elmondhatjuk, hogy a modernebb szereknél ez a mellékhatás már sokkal ritkábban fordul elő. Ha mégis megjelenne, akkor ezt a hatást sokan egyszerűen

úgy küszöbölik ki, hogy este veszik be a napi egy tablettát. Így minden további probléma nélkül folytatható a gyógyszeres terápia - tette hozzá.

(Pénzcentrum 2020. június 7., vasárnap)

Többórás üzemszünet a Vodafone-UPC hálózaton

A probléma több mint 2 órán át tartott, és a televíziós, az internetes és a telefonos szolgáltatások kiesésével okozott bosszúságokat Budapest több kerületében.

A múltkori félnapos nagy európai leállás után újra műszaki problémák érintették a Vodafone Magyarország ügyfeleit tegnap.

Olvasóink jelzései alapján szolgáltatáskimaradás volt észlelhető Kelet-Budapest egy jelentős részén. Bár a Vodafone Magyarország Facebook-oldalára sok ügyfélpanasz érkezett, a cég azóta sem tett közzé a történekről hivatalos információt. A vállalat telefonos ügyfélszolgálatának menürendszerében azonban egy automata hang folyamatosan bemondta, hogy Zugló (Budapest XIV. kerület), Kőbánya (X. kerület), Rákoskeresztúr (XVII. kerület) és Mátyásföld (XVI. kerület) teljes területén üzemszünet tapasztalható.

Erről a tájékoztatásról azonban csak azok értesültek, akik egy másik szolgáltatás segítségével telefonon fel tudták hívni a Vodafone-t.

A Media1 mérések és olvasói jelzések alapján úgy tudja, hogy a műszaki hiba szombaton 19 óra 26 perc körül következett be a fővárosban és legalább 21 óra 34 percig tartott, azaz meghaladta a leállás időtartama a 2 órát.

(media1 2020. június 7., vasárnap)

Gondban a vendéglátósok és az irodaházak: Milyen klíma biztonságos a vírus ellen?

Nagy csapás a koronavírus-járvány miatti korlátozások miatt amúgy is komoly gondokkal küszködő vendéglátósok számára, hogy egy május 16-án kiadott kormányrendelet jelentősen korlátozza az általuk alkalmazott klímaberendezések használatát. A megoldáson már gondolkodnak, de az is reményt ad számukra, hogy a veszélyhelyzet elmúltával a rendelet is hatályát veszíti.

Nehéz helyzetbe kerültek a vendéglátóhelyek és hotelek üzemeltetői, valamint a bevásárlóközpontok, mert a hűtő- és fűtőberendezések veszélyhelyzeti üzemeltetésével kapcsolatosan kiadott kormányrendelet jelentősen leszűkíti a közös terekben használható levegőhűtő berendezések körét. A VGF szaklap cikke szerint a kormányrendelet tiltja az egyszerű oldalfali split klímák, fan-coilok és a ventilátorok használatát a vendéglátóhelyeken. A vendégtérben csak olyan hűtő- és fűtőberendezések üzemeltethetők, amelyek a külső levegő beszívásával működnek, vagy pedig speciális sterilizációra alkalmasak.

Ez alól a tilalom alól kivételt képeznek azok a helyiségek, amelyekben a berendezés használata az ott tárolt nyersanyagok állagának a megóvása, vagy az ott működtetett eszközök zavartalan működtetése miatt elengedhetetlenül szükséges, illetve olyan berendezés

is használható, amely a belső levegőt keringteti ugyan, de UV-sterilizáló technológiával ellátott.

A cikk szerint a helyiség belső levegőjét keringető berendezések használata tilos.

Vagyis az egyszerű ventillátor, a hagyományos split klímaberendezés, amely osztott

rendszerben egy bel- és egy kültéri egységből áll, és amelyben a kültéri és a beltéri

egység légtechnikailag nincs kapcsolatban egymással.

A beltéri egység tulajdonképpen a helyiség levegőjét keringteti át a készülék alumínium lamelláin, amelynek következtében lehűti a levegőt. Hasonló elven működnek a fan-coilok is, csak ott a kültéri egység az első lépcsőben vizet hűt le, aztán ez hűti le a belső levegőt ventilátorral szerelt „radiátorokon” keresztül. Miután az utóbbi felépítésű rendszer sem külső levegőt használ a hűtéshez, hanem a belsőt keringteti, ennek használata is tiltott.

Ultraviola sugárzás a vírus ellen

Az általunk megkérdezett szakértők arra is felhívták a figyelmet, hogy a rendelet értelmében azok a rendszerek sem használhatók, amelyek nem légkeringtetéssel hűtik a levegőt, hanem a berendezés által lehűtött vízzel, például falfűtéssel, falhűtéssel kivitelezett épületeknél.

Használhatók viszont az olyan hűtőberendezések, amelyek vagy a külső levegőt hűtik

le és juttatják be a helyiségbe, vagy a belső levegőt mozgatják ugyan, de UV-

sterilizációs technológiával ellátottak. Az ultraviola sugárzás ugyanis megöli a

koronavírust.

Némi reményt ad a vendéglátósoknak, hotelek és bevásárlóközpontok üzemeltetői számára, hogy a rendelet harmadik paragrafusában szerint: „A Kormány e rendelet hatályát a veszélyhelyzet kihirdetéséről szóló 40/2020. (III. 11.) Korm. rendelet szerinti veszélyhelyzet megszűnéséig meghosszabbítja.”

A veszélyhelyzet megszűnését éppen most tárgyalja a parlament, és amennyiben elfogadja a kormány javaslatát, azaz úgy dönt, hogy nincs már szükség a veszélyhelyzetben szükséges korlátozások fenntartására, akkor – a fent idézett paragrafus értelmében – a klímák használatát korlátozó rendelet is hatályát veszíti. Vagyis amikor jönnek a valóban meleg napok, jó eséllyel már korlátozás nélkül használható lesz bármilyen klímaberendezés.

Mi lesz az egy légterű irodákkal?

Átalakul az irodapiac, úgy tűnik, leáldozott az egy légterű irodáknak, a cellás irodák ugyanis csökkentik a fertőzésveszélyt - mondta a koronavírus járvány utáni időkkel kapcsolatban Pázmány Balázs, az Erste Alapkezelő Zrt. igazgatóságának elnöke, a Magyar Közgazdasági Társaság (MKT) Ingatlanpiaci Szakosztályának vezetője. Az MKT által szervezett, "A koronavírus hatása az ingatlanpiacra" című előadásában arra hívta fel a figyelmet, hogy több

vállalat a járvány várható második hulláma miatt tartja fenn a home office rendszert. Hangsúlyozta, hogy az irodaházakba lassabban tér vissza az élet, a szolgáltatások beindulása is sok helyen még várat magára, a lifteknél a szokottnál majd többet kell várni a belépők számának korlátozása miatt.

A szellőztetési rendszerrel kapcsolatban kiemelte, hogy azok a légcserezők Covid-

mentesek, amelyek az utcáról veszik a friss levegőt, és azt keringetik. A fan-coil hűtés-

fűtésnél azonban még nem teljesen megoldott a vírusmentesség, mert a dolgozók által

használt levegőt keringetik.

Az új irodaházakban az érintésmentes liftek, beléptetőrendszerek kerülnek előtérbe, a fejlesztéseknél már ezeket a szempontokat is figyelembe veszik. A rendezvények, konferenciák mérete is várhatóan csökkenni fog, ezzel a vállalatok egyébként sokat tudnak spórolni, akárcsak az üzleti utaknál.

Az új bérleti szerződésekkel, vagy a jelenlegiek meghosszabbításával kapcsolatban elmondta: a bérlők kivárnak, elhalasztják a döntéseiket, de összességében lassanként visszatér az élet az irodaházakba. Az bérleti piac egyébként pedig kifejezetten jó pozícióból indította az évet, nagyon magas kihasználtsággal és sok új projekttel, aminek zömét már előre le is kötötték - tette hozzá.

(növekedés 2020. június 7. vasárnap)

FVA sajtószemle összeállítás XIII. évfolyam, 23. hét

Főbb témák: Fogyasztóvédelem, környezetvédelem, egészségügy, energia, élelmiszer-biztonság, vásárlás, elektronikus kereskedelem, szolgáltatás, pénzügyek, biztosítás, utazás, érdekvédelem.

Fogyasztóvédő Alapítvány - <https://fogyasztovedelem.hu/>

Üzenőfal / archív: https://fogyasztovedelem.hu/Varia_x/uzeno.htm

Sajtószemle: https://www.fogyasztovedelem.hu/Varia_x/sajto.htm (Hír-Adás)